POSTOJE MSP K EÚ A JEJ POLITIKÁM

SPRÁVA Z KVANTITATÍVNEHO PRIESKUMU 2023

2023

Bratislava

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky fond regionálneho rozvoja
OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020

MINISTERSTVO DOPRAVY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vydavateľ:
Slovak Business Agency

© SBA, Bratislava, 2023

Všetky práva vyhradené. Údaje, ktoré sú obsahom tejto publikácie, je možné použiť len s uvedením zdroja.

Neprešlo jazykovou úpravou.

OBSAH

ZOZNAM GRAFOV A TABULIEK 4

ÚVOD 5

1. CHARAKTERISTIKA SKÚMANEJ VZORKY MSP 7

2. VŠEOBECNÉ POSTOJE MSP K EÚ A JEJ POLITIKÁM 11

2.1. Sledovanie procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie 11
2.2. Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie 13
2.3. Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania 16
2.4. Jazyky v ktorých sú zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania 19
2.5. Je na Slovensku dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ? 21
2.6. Majú európske politiky/legislatíva dopady na podnikanie? 23
2.7. Aký podiel regulácií ovplyvňujúcich vaše podnikanie má podľa Vás pôvod v EÚ? 25
2.8. Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ 27
2.9. Znalosť regulácií EÚ 30
2.10. Hodnotenie regulácií EÚ 33
2.11. Znalosť regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku 40
2.12. Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku 42
2.13. Znalosť balíčka enviromentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“ 47
2.14. Znalosť o možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ 49
2.15. Využili ste možnosť vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ 51
2.16. Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ 53
2.17. Má Vaša spoločnosť partnerov (odberateľov alebo dodávateľov) z iných členských krajín EÚ? 56
2.18. Vnímanie benefitov jednotného trhu, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov 58
2.19. Výhoda jednotného trhu, ktorú vnímajú podnikatelia najintenzívnejšie 60
2.20. Je podpora slovenských MSP zo strany EÚ dostatočná? 62

3. ZHRNUTIE VÝSLEDKOV 64

4. METODIKA PRIESKUMU 66

5. DOTAZNÍK 67

Zoznam grafov a tabuliek

Tabuľka 1 Sledovanie procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie ... 12
Tabuľka 2 Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie ... 14
Tabuľka 3 Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie ... 15
Tabuľka 4 Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania ... 17
Tabuľka 5 Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania ... 18
Tabuľka 6 Jazyky, v ktorých sú zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania ... 20
Tabuľka 7 Je na Slovensku dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ? ... 22
Tabuľka 8 Majú európske politiky/legislatíva dopady na podnikanie? ... 24
Tabuľka 9 Aký podiel regulácií ovplyvňujúcich vaše podnikanie má podľa Vás pôvod v EÚ? ... 26
Tabuľka 10 Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ ... 28
Tabuľka 11 Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ ... 29
Tabuľka 12 Znalosť regulácií EÚ ... 31
Tabuľka 13 Znalosť regulácií EÚ ... 32
Tabuľka 14 Hodnotenie regulácií EÚ - Nariadenie o roamingu, ktoré malo za cieľ zníženie poplatkov za roaming ... 34
Tabuľka 15 Hodnotenie regulácií EÚ - Smernica o rádiových zariadeniach, ktorá zavádza jednotné nabíjačky pre elektronické zariadenia ... 35
Tabuľka 16 Hodnotenie regulácií EÚ - Akt o digitálnych trhoch (DMA), ktorého účelom je zabezpečiť rovnané podmienky pre všetky digitálne spoločnosti ... 36
Tabuľka 17 Hodnotenie regulácií EÚ - Akt o digitálnych službách (DSA), ktorý sa zameriava na zvýšenie bezpečnosti online priestoru ... 37
Tabuľka 18 Hodnotenie regulácií EÚ - Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD) ... 38
Tabuľka 19 Hodnotenie regulácií EÚ - Systém obchodovania s emisiami v EÚ (ETS) ... 39
Tabuľka 20 Znalosť regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku ... 41
Tabuľka 21 Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku ... 42
Tabuľka 22 Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá (elektronabíjačka každých 60km na diaľnici) ... 43
Tabuľka 23 Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Akt o umelej inteligencii ... 44
Tabuľka 24 Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM tiež známe ako „uhlíková daň“) ... 45
Tabuľka 25 Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Emisné normy CO2 pre osobné vozidlá a ľahké úžitkové vozidlá ... 46
Tabuľka 26 Znalosť balíčka enviromentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“ ... 48
Tabuľka 27 Znalosť o možnosti vyjadriť sa webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ ... 50
Tabuľka 28 Využili ste možnosť vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ ... 52
Tabuľka 29 Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Haveyoursay/Vyjadrite svoj názor“ ... 54
Tabuľka 30 Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ ... 55
Tabuľka 31 Má Vaša spoločnosť partnerov (odberateľov alebo dodávateľov) z iných členských krajín EÚ? ... 57
Tabuľka 32 Vnímanie benefitov jednotného trhu, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov ... 59
Tabuľka 33 Výhoda jednotného trhu, ktorú vnímajú podnikatelia najintenzívnejšie ... 61
Tabuľka 34 Je podpora slovenských MSP zo strany EÚ dostatočná? ... 63

Graf 1 Právna forma firmy ... 7
Graf 2 Počet zamestnancov ... 8
Graf 3 Kraj sídla ... 8
Graf 4 Odvetvie ... 9
Graf 5 Druh vlastníctva ... 10
Graf 6 Sledovanie procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie ... 11
Graf 7 Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie ... 13
Graf 8 Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania ... 16
Graf 9 Jazyky, v ktorých sú zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania ... 19
Graf 10 Je na Slovensku dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ? ... 21
Graf 11 Majú európske politiky/legislatíva dopady na podnikanie? ... 23
Graf 12 Aký podiel regulácií ovplyvňujúcich vaše podnikanie má podľa Vás pôvod v EÚ? ... 25
Graf 13 Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ ... 27
Graf 14 Znalosť regulácií EÚ ... 30
Graf 15 Hodnotenie regulácií EÚ ... 33
Graf 16 Znalosť regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku ... 40
Graf 17 Znalosť balíčka enviromentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“ ... 47
Graf 18 Znalosť o možnosti vyjadriť sa webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ ... 49
Graf 19 Využili ste možnosť vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ ... 51
Graf 20 Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ ... 53
Graf 21 Má Vaša spoločnosť partnerov (odberateľov alebo dodávateľov) z iných členských krajín EÚ? ... 56
Graf 22 Vnímanie benefitov jednotného trhu, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov ... 58
Graf 23 Výhoda jednotného trhu, ktorú vnímajú podnikatelia najintenzívnejšie ... 60
Graf 24 Je podpora slovenských MSP zo strany EÚ dostatočná? ... 62

Úvod

Malí a strední podnikatelia zohrávajú dôležitú úlohu v politikách Európskej únie. EÚ si je vedomá toho, že malé a stredné podniky (MSP) sú motorom európskeho hospodárstva a vytvárajú väčšinu pracovných miest v rámci EÚ. Preto vytvorila rôzne politiky a programy, ktoré majú za cieľ podporovať tento sektor a uľahčovať jeho rozvoj.

Malí a strední podnikatelia (MSP) hrajú kľúčovú úlohu v ekonomike Európskej únie (EÚ) a sú dôležitým prvkom pre implementáciu politík EÚ. MSP predstavujú väčšinu podnikov v EÚ a majú významný vplyv na rast, zamestnanosť a inovácie. Niekoľko spôsobov akým EÚ podporuje MSP v spojení s jej politikou zahŕňajú:

- **Finančná podpora:** EÚ poskytuje rôzne formy finančnej podpory pre MSP vrátane nízko úročených pôžičiek a grantov. EÚ poskytuje rôzne finančné nástroje a programy, ktoré pomáhajú MSP získať prístup k financiám, napríklad Európsky fond pre regionálny rozvoj, Európsky sociálny fond a Európsky fond pre investície. Tieto nástroje podporujú investície, inovácie a rast malých podnikov.

- **Zjednodušenie byrokracie:** EÚ sa snaží znižovať administratívnu záťaž pre malé podniky tým, že zjednodušuje byrokratické postupy a poskytuje viac informácií o tom, ako fungovať v rámci jednotného trhu. EÚ sa snaží znižovať byrokratickú záťaž pre MSP a uľahčuje im dodržiavanie regulácií. Toto úsilie je vrátane revízie predpisov a zjednodušenia administratívnych postupov.

- **Prístup k trhu:** EÚ sa usiluje o vytvorenie lepších podmienok pre obchodovanie a export pre MSP, čo zahŕňa dohody o voľnom obchode a znižovaní colných prekážok. EÚ vytvorila jednotný trh, ktorý umožňuje voľný pohyb tovaru, služieb, kapitálu a pracovníkov. To poskytuje MSP možnosť expandovať na rôzne trhy a zvýšiť svoju konkurencieschopnosť.

- **Výskum a inovácie:** EÚ podporuje výskum a inovácie v prospech MSP, napríklad prostredníctvom programov ako Horizont 2020. EÚ podporuje inovácie a výskum v prospech MSP prostredníctvom programov ako Horizont 2020 a novšieho programu Horizont Európa. Tým sa usiluje o podporu nových technológií a inovačného rastu.

- **Zamestnanosť a odborná príprava:** EÚ podporuje vzdelávanie a odbornú prípravu zamestnancov v MSP a usiluje sa o znižovanie nezamestnanosti. EÚ podporuje vzdelávanie a odbornú prípravu pre podnikateľov a pracovníkov v MSP, aby zvýšila ich zručnosti a konkurencieschopnosť.

- **Regionálny rozvoj:** EÚ investuje do regionálneho rozvoja, čo môže MSP v menších a menej rozvinutých oblastiach pomôcť rásť. Podpora malých podnikov v regionálnej politike: EÚ vykonáva regionálnu politiku, ktorá poskytuje finančné prostriedky na rozvoj vidieka a menej rozvinutých oblastí. To môže zahŕňať podporu malých podnikov a tvorbu pracovných miest.

Malí a strední podnikatelia tiež majú svoje záujmy v politických procesoch na úrovni EÚ. Mnoho organizácií zastupuje ich záujmy a usiluje sa o to, aby sa brali do úvahy ich potreby pri vytváraní politík a nariadení. Ich zástupcovia môžu byť tiež zapojení v rôznych poradných orgánoch a konzultačných procesoch EÚ, aby mohli presadzovať svoje potreby. Malí a strední podnikatelia tak majú príležitosť podieľať sa na formovaní politík, ktoré ovplyvňujú ich obchodné prostredie.

Celkovo možno povedať, že malí a strední podnikatelia sú kľúčovými hráčmi v EÚ a sú významne spojení s politikami EÚ zameranými na rast, zamestnanosť, inovácie a udržateľný rozvoj. EÚ sa snaží vytvoriť prostredie, ktoré podporuje ich prosperitu a konkurencieschopnosť.

Z dôvodu hĺbkového posúdenia postojov MSP k EÚ a jej politikám bol realizovaný reprezentatívny prieskum medzi reprezentantami tohto segmentu na Slovensku, ktorý sa zameriaval na vybrané ťažiskové témy:

- preskúmanie názorov MSP na tvorbu regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie;
- zmapovanie využívaných zdrojov informácií o reguláciách EÚ;
- vyhodnotenie dopadov európskych politík/legislatívy na podnikanie MSP;
- zmapovanie názorov MSP na vybrané regulácie EÚ;
- vnímanie benefitov jednotného trhu.

Prieskum bol realizovaný formou telefonických rozhovorov CATI **v mesiaci október 2023**. Projektu sa zúčastnilo 1 000 malých a stredných podnikateľov (MSP). Zber údajov realizovala prieskumná agentúra Actly s.r.o. Respondenti prieskumu boli predstavitelia podnikateľských subjektov s rozhodovacou právomocou, teda majitelia firiem, generálni riaditelia, výkonní riaditelia alebo kompetentní pracovníci poverení odpovedať na otázky zodpovednou osobou vo firme s rozhodovacou právomocou.

1. Charakteristika skúmanej vzorky MSP

Skúmanú vzorku mikro, malých a stredných podnikov (MSP), ktoré sa zúčastnili prieskumu realizovaného v roku 2023, možno rozčleniť na základe nasledujúcich kategórií:

- právna forma;
- veľkosť (podľa počtu zamestnancov);
- regionálna príslušnosť (na úrovni regiónov NUTS 3);
- odvetvie, v ktorom vykonávajú hlavnú činnosť podnikania (podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2);
- druh vlastníctva firmy.

Z celkovej vzorky 1 000 MSP tvorili štvrtinu fyzické osoby (25,0 %) – podnikatelia a tri štvrtiny právnické osoby (75,0 %). V rámci vzorky dominovali spoločnosti s ručením obmedzením so 73,1 % zastúpením. Živnostníci boli zastúpení 24,1 % podielom. V nižšej miere boli vo vzorke zastúpené akciové spoločnosti (1,5 %), slobodné povolania (0,8 %) a spoločnosti inej právnej formy (0,4 %),do ktorej mohli byť zaradené verejno-obchodné spoločnosti, komanditné spoločnosti, družstvá, jednoduché spoločnosti na akcie, zahraničné osoby a samostatne hospodáriaci roľníci.

Graf 1 **Právna forma firmy**

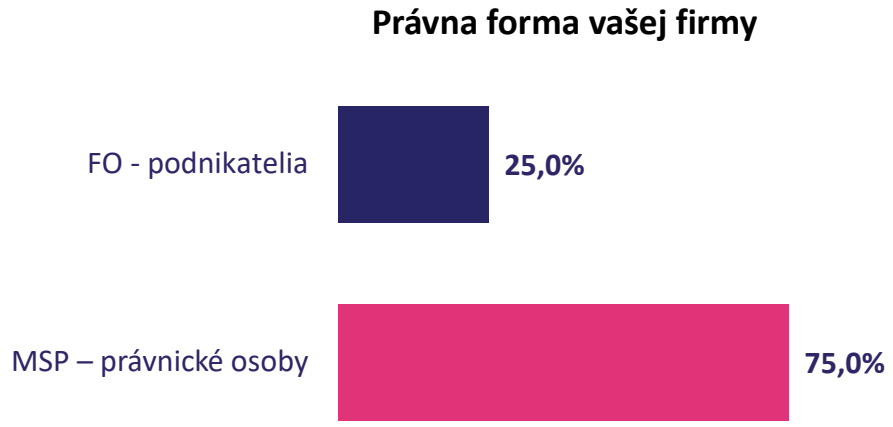

N=1000 respondentov

V členení podľa veľkostných kategórií boli v prieskume najpočetnejšie zastúpené mikropodniky (t. j. podniky s počtom zamestnancov nižším ako 10), ktoré predstavovali 69,4 % celkového počtu respondentov. Z toho podnikateľské subjekty bez zamestnancov tvorili 20,4 % zo všetkých oslovených MSP. Viac ako pätinu respondentov (20,6 %) tvorili malé podniky (10 – 49 zamestnancov). Najnižšie zastúpenie v prieskume mali stredné podniky s počtom zamestnancov 50 až 249, a to 10,0 %.

Graf 2 **Počet zamestnancov**

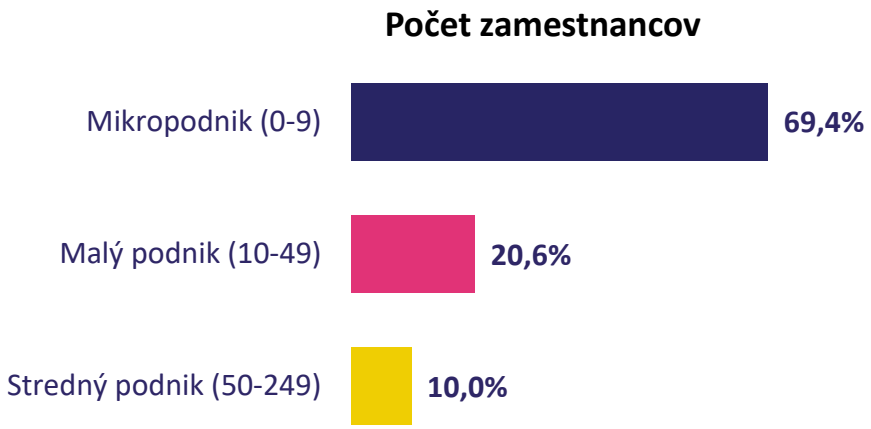

N=1000 respondentov

Z pohľadu regionálneho zastúpenia MSP, ktoré sa zúčastnili prieskumu, boli oslovené podnikateľské subjekty so sídlom vo všetkých krajoch SR. Najpočetnejšie zastúpenie mali MSP sídliace v Bratislavskom kraji, ktorých podiel na celkovom počte oslovených respondentov predstavoval 27,9 %. Zastúpenie MSP z ostatných krajov bolo relatívne vyrovnané – v intervale od 8,2 % do 12,6 %.

Graf 3 **Kraj sídla**

N=1000 respondentov

Skúmaná vzorka MSP pozostávala v prevažujúcej miere z podnikateľských subjektov vykonávajúcich hlavnú podnikateľskú činnosť v odvetví obchodných služieb (32,4 %) a obchodu (16,4 %). Podiel podnikateľských subjektov v ostatných odvetviach bol nižší. V stavebníctve podniká 13,8 % respondentov, v priemysle 12,4 % respondentov, v doprave a informáciách 10,0 % a v

ostatných službách 7,9 % respondentov. Najnižší podiel MSP, ktoré sa zúčastnili prieskumu boli v pôdohospodárstve (3,5 %), resp. ubytovaní a stravovaní (3,6 %).

Graf 4 **Odvetvie**

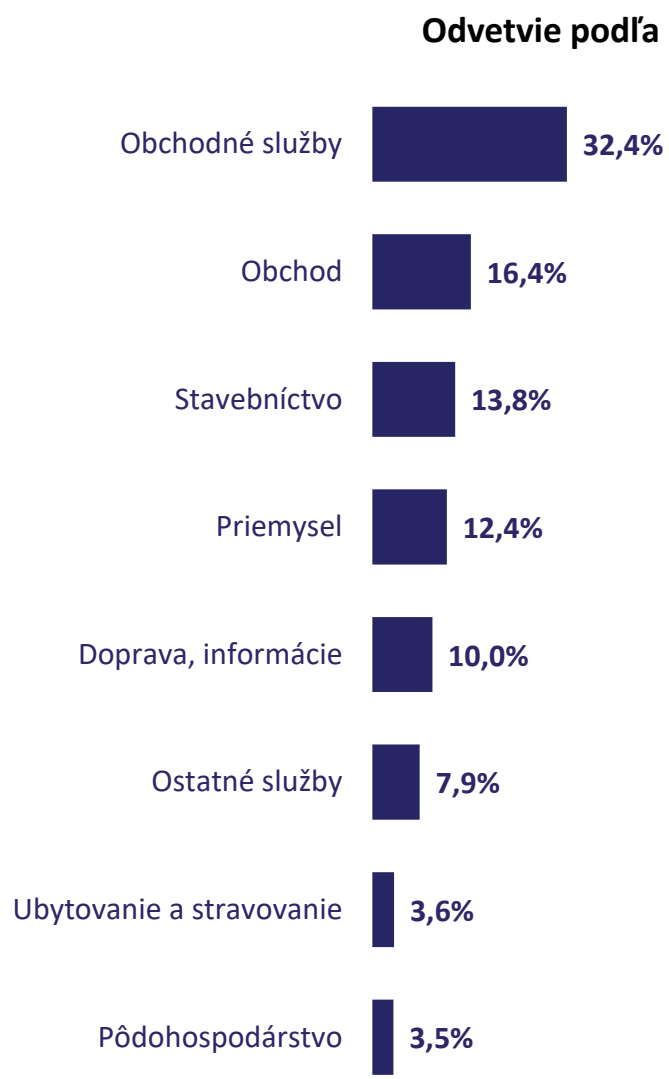

N=1000 respondentov

Z hľadiska tuzemského alebo zahraničného vlastníctva bola vzorka MSP zložená prevažne z tuzemských respondentov. Viac ako deväťdesiat percent respondentov (93,5 %) tvorili MSP výlučne v tuzemskom vlastníctve. Druhou najpočetnejšou skupinou boli podnikatelia s prevažujúcim tuzemským vlastníctvom (4,2 %). Nasledovali podnikatelia s prevažujúcim zahraničným vlastníctvom (1,6 %). Najmenej boli v prieskume zastúpení podnikatelia výlučne so zahraničným vlastníctvom, takmer jedno percento (0,7 %).

Graf 5 **Druh vlastníctva**

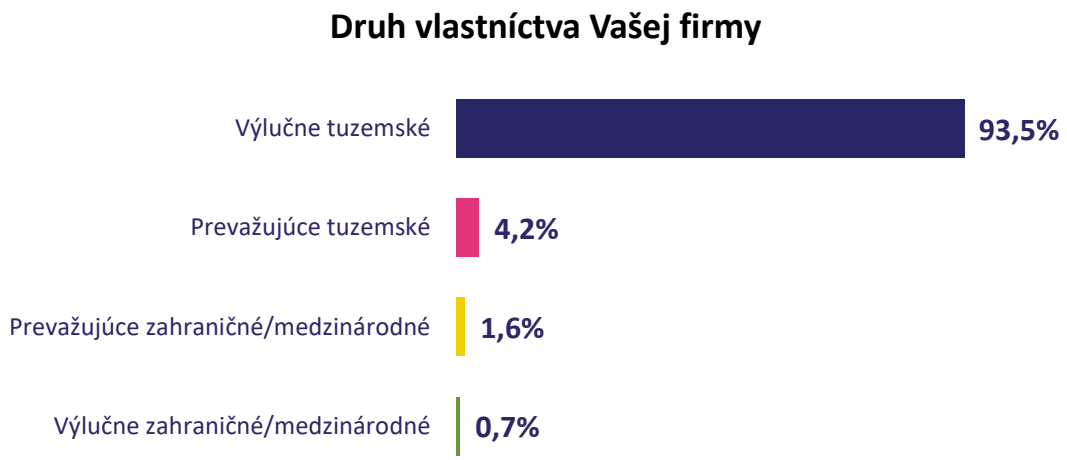

N=1000 respondentov

2. Všeobecné postoje MSP k EÚ a jej politikám

2.1. Sledovanie procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie

Tvorbu regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie sleduje 60,0 % malých a stredných podnikateľov na Slovensku, **z toho desatina (10,8 %) ju sleduje pravidelne na týždennej báze**, 27,2 % ju sleduje príležitostne niekoľkokrát počas roka a výnimočne ak sa ich téma týka ju sleduje 22,0 % MSP. Až 40 % MSP na Slovensku tvorbu regulácií v EÚ nesleduje vôbec.

Graf 6 **Sledovanie procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie**

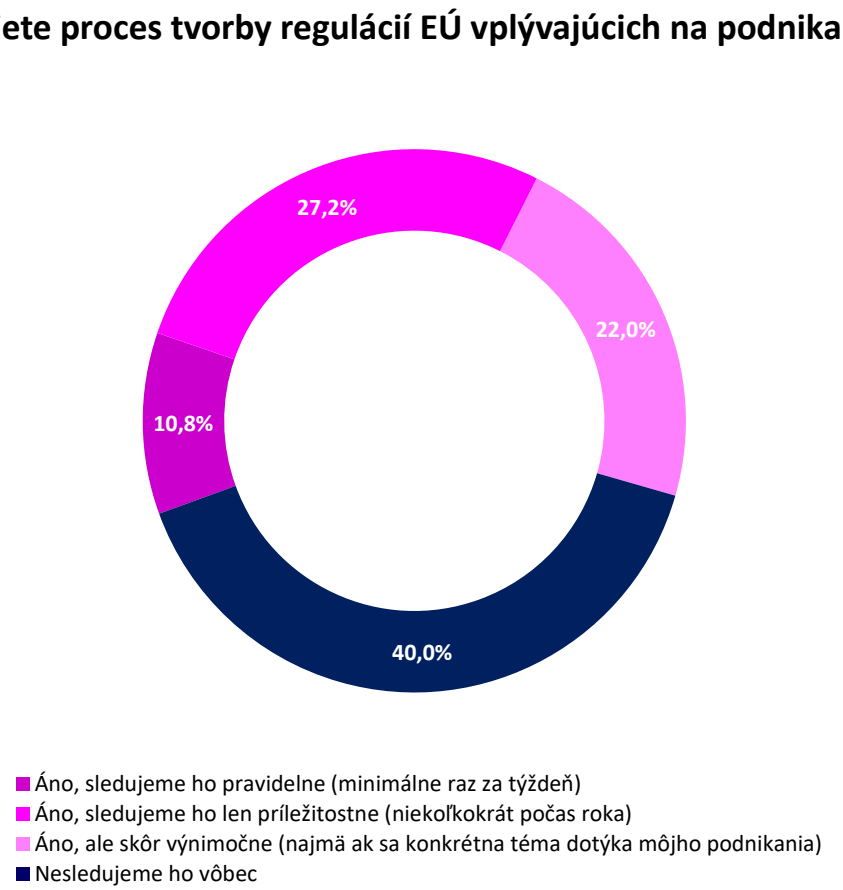

N=1000 respondentov

Tvorbu regulácií v EÚ sledujú predovšetkým stredné podniky (73,0 %), ďalej sú to najmä podnikatelia v sektore stavebníctvo (65,2 %), hlavne z Bratislavského kraja (64,8 %), MSP právnické osoby (60,5 %), najmä v zahraničnom vlastníctve (73,9 %). Z tých čo sledujú tvorbu regulácií pravidelne minimálne raz za týždeň sú najmä malé podniky MSP (15 %), ďalej firmy v sektore pôdohospodárstvo (20,0 %) a obchod (14,0 %), z Nitrianskeho (14,4 %) kraja. Takmer tretina stredných MSP (32,0 %) sleduje tvorbu regulácií príležitostne, ďalej sú to podniky najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (33,3 %), resp. stavebníctvo (33,3 %), z Trenčianskeho (32,9 %) a Prešovského (30,9 %) kraja, MSP fyzické osoby (30,0 %), prevažne tuzemské (27,3 %). 28,0 % stredných podnikov MSP sledujú tvorbu regulácií výnimočne iba ak sa ich téma týka, ďalej najmä firmy v sektore priemysel (29,0 %), z Bratislavského kraja (24,7 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (34,8 %).

Až 44,2 % mikropodnikov MSP nesleduje tvorbu regulácií EÚ vôbec, z odvetvového hľadiska sú to najmä MSP v sektore ostatné služby (45,6 %), firmy z Trnavského (51,0 %), resp. Košického (50,5 %) kraja, MSP fyzické osoby (41,2 %), prevažne tuzemské MSP (40,3 %).

Tabuľka 1 **Sledovanie procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie**

Riadkové %	Kategória	Áno, sledujeme ho pravidelne (minimálne raz za týždeň)	Áno, sledujeme ho len príležitostne (niekoľkokrát počas roka)	Áno, ale skôr výnimočne (najmä ak sa konkrétna téma dotýka môjho podnikania)	Nesledujeme ho vôbec
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**10,8 %**	**27,2 %**	**22,0 %**	**40,0 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	9,2 %	26,7 %	19,9 %	44,2 %
	Malý podnik (10-49)	15,0 %	26,7 %	26,2 %	32,0 %
	Stredný podnik (50-249)	13,0 %	32,0 %	28,0 %	27,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	20,0 %	17,1 %	25,7 %	37,1 %
	Priemysel	7,3 %	23,4 %	29,0 %	40,3 %
	Stavebníctvo	8,0 %	33,3 %	23,9 %	34,8 %
	Obchod	14,0 %	23,8 %	22,6 %	39,6 %
	Ubytovanie a stravovanie	2,8 %	33,3 %	22,2 %	41,7 %
	Doprava, informácie	11,0 %	24,0 %	21,0 %	44,0 %
	Obchodné služby	12,7 %	28,1 %	19,4 %	39,8 %
	Ostatné služby	6,3 %	31,6 %	16,5 %	45,6 %
Kraj sídla	Bratislavský	11,1 %	29,0 %	24,7 %	35,1 %
	Trnavský	9,2 %	18,4 %	21,4 %	51,0 %
	Nitriansky	14,4 %	27,9 %	21,2 %	36,5 %
	Trenčiansky	11,0 %	32,9 %	22,0 %	34,1 %
	Banskobystrický	11,7 %	29,8 %	18,1 %	40,4 %
	Žilinský	11,9 %	26,2 %	20,6 %	41,3 %
	Prešovský	9,1 %	30,9 %	21,8 %	38,2 %
	Košický	7,5 %	20,6 %	21,5 %	50,5 %
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	11,2 %	30,0 %	17,6 %	41,2 %
	MSP - právnické osoby	10,7 %	26,3 %	23,5 %	39,6 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	10,6 %	27,3 %	21,7 %	40,3 %
	Zahraničné	17,4 %	21,7 %	34,8 %	26,1 %

2.2. Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie

Až 40,3 % MSP **ako dôvod nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ** uviedlo, že nemá na to čas a venuje sa podnikaniu. Takmer tretinu MSP **to nezaujíma (28,0 %).** Viac ako pätina (21,0 %) si nemyslí, že vie niečo ovplyvniť pri tvorbe regulácií v EÚ. 18,8 % opytovaných MSP nemá dostatok informácií k tvorbe regulácií v EÚ. Takmer desatina MSP na Slovensku (9,5 %) si nemyslí, že je to dôležité, uprednostňuje národné regulácie. 6,8 MSP chýbajú potrebné znalosti. Jazykovú bariéru majú 3,3 % MSP. Iné dôvody nesledovania tvorby regulácií malo 2,8 % MSP a 0,8 % nevedelo odpovedať.

Graf 7 **Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie**

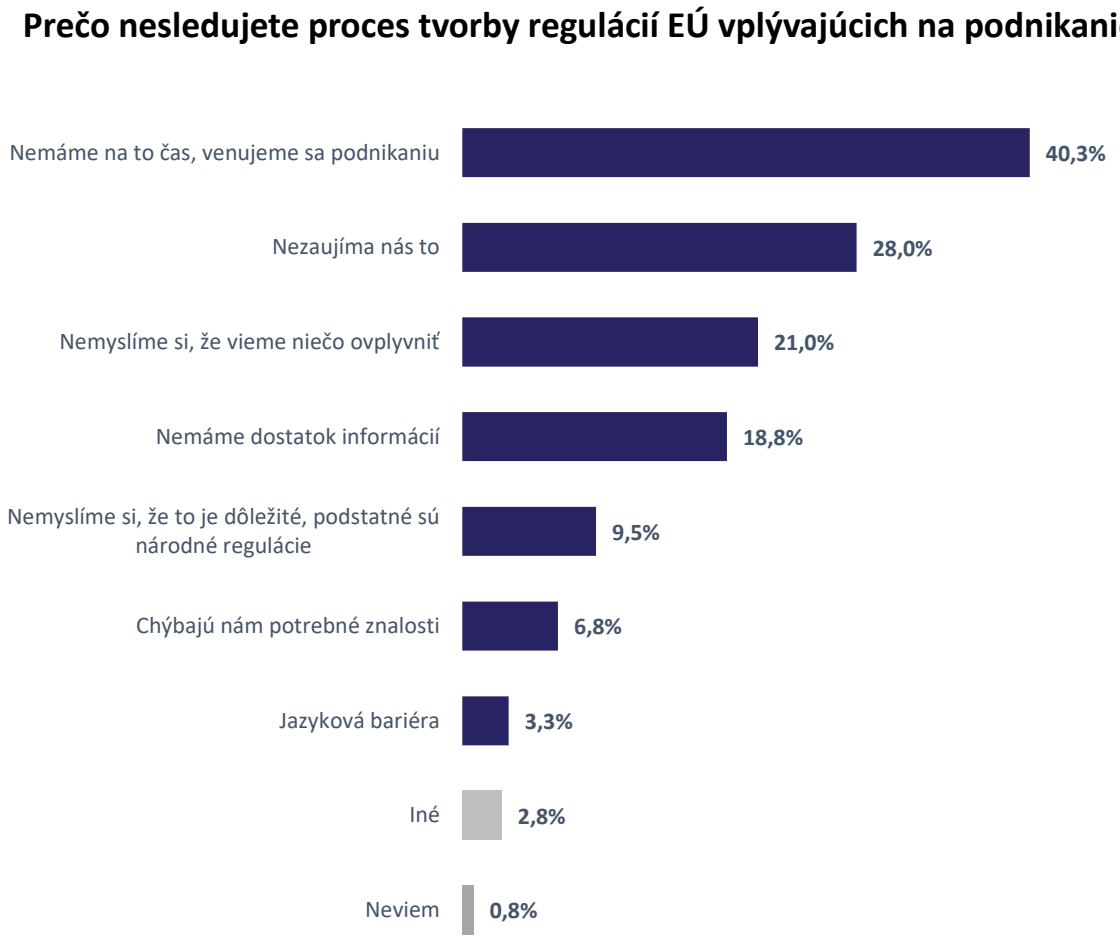

N=400 respondentov, ktorí nesledujú proces tvorby regulácií EÚ

Viac ako polovica (51,9 %) stredných podnikov MSP na Slovensku nemá čas na sledovanie tvorby regulácií v EÚ z dôvodu venovania sa podnikaniu, ďalej najmä firmy v sektore pôdohospodárstvo (61,5 %), priemysel (48,0 %), z Košického kraja (44,4 %), predovšetkým v zahraničnom vlastníctve (66,7 %). 28,3 % mikropodnikov nezaujíma tvorba regulácií v EÚ, ďalej najmä firmy v sektore pôdohospodárstvo (53,8 %), zo Žilinského (34,6 %), resp. Nitrianskeho (34,2 %) kraja, MSP fyzické osoby (31,1 %). Najmä malé podniky si nemyslia, že vedia niečo ovplyvniť pri tvorbe regulácií v EÚ, ďalej hlavne v sektore ubytovanie a stravovanie (26,7 %), resp. obchodné služby (28,7 %), z Banskobystrického kraja (26,3 %), MSP právnické osoby (22,9 %), prevažne zahraničného vlastníctva (50,0 %). Až pätina mikropodnikov nemá dostatok informácií k tvorbe

regulácií v EÚ (20,2 %), ďalej hlavne MSP v sektore priemysel (28,0 %), z Trnavského kraja (38,0 %), MSP fyzické osoby (19,4 %).

Tabuľka 2 **Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie**

Riadkové %	Kategória	Nemáme na to čas, venujeme sa podnikaniu	Nezaujíma nás to	Nemyslíme si, že vieme niečo ovplyvniť	Nemáme dostatok informácií
Celková vzorka	**400 respondentov**	**40,3 %**	**28,0 %**	**21,0 %**	**18,8 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	39,1 %	28,3 %	19,5 %	20,2 %
	Malý podnik (10-49)	40,9 %	27,3 %	27,3 %	16,7 %
	Stredný podnik (50-249)	51,9 %	25,9 %	22,2 %	7,4 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	61,5 %	53,8 %	7,7 %	15,4 %
	Priemysel	48,0 %	12,0 %	20,0 %	28,0 %
	Stavebníctvo	45,8 %	22,9 %	20,8 %	14,6 %
	Obchod	40,0 %	30,8 %	18,5 %	20,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	46,7 %	26,7 %	26,7 %	20,0 %
	Doprava, informácie	27,3 %	36,4 %	11,4 %	20,5 %
	Obchodné služby	35,7 %	28,7 %	26,4 %	17,1 %
	Ostatné služby	44,4 %	30,6 %	22,2 %	13,9 %
Kraj sídla	Bratislavský	41,8 %	31,6 %	23,5 %	12,2 %
	Trnavský	42,0 %	24,0 %	18,0 %	38,0 %
	Nitriansky	42,1 %	34,2 %	21,1 %	7,9 %
	Trenčiansky	42,9 %	28,6 %	14,3 %	14,3 %
	Banskobystrický	36,8 %	23,7 %	26,3 %	23,7 %
	Žilinský	38,5 %	34,6 %	15,4 %	11,5 %
	Prešovský	31,0 %	28,6 %	19,0 %	28,6 %
	Košický	44,4 %	16,7 %	25,9 %	18,5 %
Právna forma firmy	- podnikatelia	39,8 %	31,1 %	15,5 %	19,4 %
	MSP - právnické osoby	40,4 %	26,9 %	22,9 %	18,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	39,8 %	28,4 %	20,6 %	19,0 %
	Zahraničné	66,7 %	0,0 %	50,0 %	0,0 %

Viac ako desatina (11,1 %) stredných podnikov si nemyslí, že je to dôležité. Podstatné sú národné regulácie, podľa názoru podnikateľov najmä v sektore pôdohospodárstvo (15,4 %), z Nitrianskeho kraja (15,8 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (16,7 %). 7,5 % mikropodnikom chýbajú potrebné znalosti k sledovaniu tvorby regulácií v EÚ, ďalej hlavne firmám v sektore pôdohospodárstvo (15,4 %), prevažne v Košickom kraji (13,0 %), MSP právnické osoby (7,7 %). 6,1 % stredných podnikov ako dôvod nesledovania tvorby regulácií EÚ uviedlo jazykovú bariéru, ďalej najmä v sektore pôdohospodárstvo (15,4 %), zo Žilinského kraja (5,8 %).

Tabuľka 3 **Dôvody nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie**

Riadkové %	Kategória	Nemyslíme si, že to je dôležité, podstatné sú národné regulácie	Chýbajú nám potrebné znalosti	Jazyková bariéra	Iné	Neviem
Celková vzorka	**400 respondentov**	**9,5 %**	**6,8 %**	**3,3 %**	**2,8 %**	**0,8 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	9,8 %	7,5 %	2,9 %	3,3 %	1,0 %
	Malý podnik (10-49)	7,6 %	4,5 %	6,1 %	0,0 %	0,0 %
	Stredný podnik (50-249)	11,1 %	3,7 %	0,0 %	3,7 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	15,4 %	15,4 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %
	Priemysel	14,0 %	12,0 %	6,0 %	0,0 %	2,0 %
	Stavebníctvo	6,3 %	0,0 %	6,3 %	4,2 %	0,0 %
	Obchod	6,2 %	4,6 %	3,1 %	4,6 %	1,5 %
	Ubytovanie a stravovanie	6,7 %	13,3 %	6,7 %	0,0 %	0,0 %
	Doprava, informácie	6,8 %	2,3 %	0,0 %	4,5 %	2,3 %
	Obchodné služby	11,6 %	6,2 %	1,6 %	3,1 %	0,0 %
	Ostatné služby	8,3 %	13,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	11,2 %	3,1 %	4,1 %	1,0 %	0,0 %
	Trnavský	6,0 %	6,0 %	4,0 %	0,0 %	0,0 %
	Nitriansky	15,8 %	7,9 %	0,0 %	7,9 %	2,6 %
	Trenčiansky	10,7 %	7,1 %	3,6 %	0,0 %	0,0 %
	Banskobystrický	10,5 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %	0,0 %
	Žilinský	7,7 %	7,7 %	5,8 %	0,0 %	0,0 %
	Prešovský	11,9 %	11,9 %	4,8 %	4,8 %	2,4 %
	Košický	3,7 %	13,0 %	1,9 %	7,4 %	1,9 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	9,7 %	3,9 %	1,9 %	2,9 %	1,9 %
	MSP - právnické osoby	9,4 %	7,7 %	3,7 %	2,7 %	0,3 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	9,4 %	6,9 %	3,3 %	2,8 %	0,8 %
	Zahraničné	16,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

2.3. Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania

Ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania **uviedlo 38,2 % MSP** ostatné média. Špecializované média venujúce sa témam EÚ (Euroactiv, Európske noviny) uviedla viac ako pätina MSP (22,3 %) ako zdroj informácií týkajúcich sa podnikania. Národne inštitúcie ako zdroj informácií o reguláciách týkajúcich sa podnikania uviedlo 18,5 % MSP na Slovensku. Desatina MSP využíva ako zdroj informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania špecializované zahraničné média venujúce sa témam EÚ (10,5 %), resp. využíva profesijne a zamestnanecké združenia (10,2 %). Informačné kanály slovenských europoslancov využíva 9,2 % MSP na Slovensku. Iné zdroje využíva 5,7 % MSP, najčastejší iný zdroj: zahraničné média, účtovník. 8,7 % MSP sa nevedelo vyjadriť.

Graf 8 **Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania**

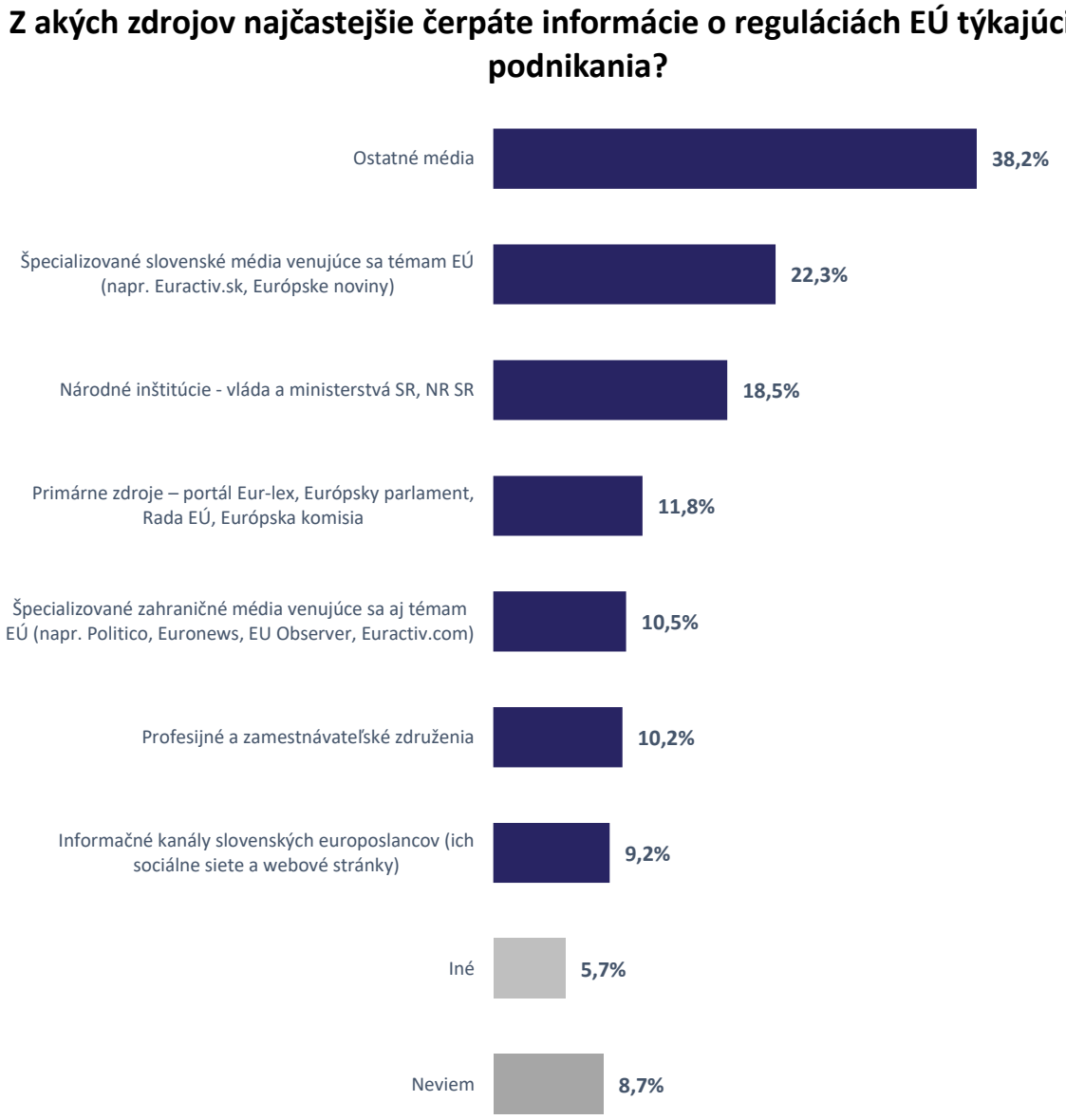

N=1000 respondentov

Najčastejším zdrojom čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania patria ostatné média, ktoré využívajú predovšetkým stredné podniky (43,0 %), ďalej firmy v sektore

pôdohospodárstvo (45,7 %), ostatné služby (44,3 %), resp. obchodné služby (41,7 %), z Prešovského kraja (49,1 %), najmä MSP fyzické osoby (40,4 %). Špecializované slovenské média venujúce sa témam EÚ ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania, využívajú hlavne malé podniky (24,8 %), ďalej MSP v sektore obchod (25,6 %), z Bratislavského kraja (25,1 %). Národne inštitúcie ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania využívajú hlavne stredné podniky (27,0 %), v sektore priemysel (26,6 %), z Nitrianskeho kraja (22,1 %), MSP právnické osoby (19,6 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (30,4 %). Primárne zdroje – portál Eur-lex, Európsky parlament, Rada EÚ, Európska komisia využívajú ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania predovšetkým malé podniky (12,6 %), MSP v sektore ubytovanie a stravovanie (16,7 %), zo Žilinského kraja (15,1 %), MSP právnické osoby (12,5 %), hlavne v zahraničnom vlastníctve (17,4 %).

Tabuľka 4 **Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania**

Riadkové %	Kategória	Ostatné média	Špecializované slovenské média venujúce sa témam EÚ (napr. Euractiv.sk, Európske noviny)	Národné inštitúcie - vláda a ministerstvá SR, NR SR	Primárne zdroje – portál Eur-lex, Európsky parlament, Rada EÚ, Európska komisia
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**38,2 %**	**22,3 %**	**18,5 %**	**11,8 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	37,6 %	21,8 %	16,7 %	11,7 %
	Malý podnik (10-49)	37,9 %	24,8 %	20,4 %	12,6 %
	Stredný podnik (50-249)	43,0 %	21,0 %	27,0 %	11,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	45,7 %	14,3 %	25,7 %	14,3 %
	Priemysel	35,5 %	21,0 %	26,6 %	15,3 %
	Stavebníctvo	32,6 %	22,5 %	20,3 %	10,1 %
	Obchod	36,0 %	25,6 %	18,9 %	11,6 %
	Ubytovanie a stravovanie	30,6 %	19,4 %	13,9 %	16,7 %
	Doprava, informácie	37,0 %	22,0 %	20,0 %	7,0 %
	Obchodné služby	41,7 %	22,8 %	13,9 %	12,7 %
	Ostatné služby	44,3 %	20,3 %	17,7 %	8,9 %
Kraj sídla	Bratislavský	34,8 %	25,1 %	20,4 %	13,6 %
	Trnavský	41,8 %	22,4 %	18,4 %	9,2 %
	Nitriansky	37,5 %	24,0 %	22,1 %	11,5 %
	Trenčiansky	36,6 %	24,4 %	17,1 %	9,8 %
	Banskobystrický	33,0 %	20,2 %	14,9 %	11,7 %
	Žilinský	34,1 %	18,3 %	19,8 %	15,1 %
	Prešovský	49,1 %	22,7 %	19,1 %	10,0 %
	Košický	43,9 %	17,8 %	12,1 %	9,3 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	40,4 %	20,0 %	15,2 %	9,6 %
	MSP - právnické osoby	37,5 %	23,1 %	19,6 %	12,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	38,5 %	22,3 %	18,2 %	11,7 %
	Zahraničné	26,1 %	21,7 %	30,4 %	17,4 %

Ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania využívajú najmä malé podniky (11,2 %) špecializované zahranične média venujúce sa témam EÚ, ďalej najmä firmy v sektore pôdohospodárstvo (17,1 %), zo Žilinského (14,3 %), resp. Bratislavského (14,0 %) kraja,

MSP právnické osoby. Profesijne a zamestnávateľské združenia využívajú ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania predovšetkým stredné podniky (12,0 %), ďalej firmy v sektore pôdohospodárstvo (25,7 %), z Trenčianskeho kraja (13,4 %), MSP fyzické osoby (11,2 %), tuzemské vlastníctvo (10,3 %). Ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania informačne kanály slovenských europoslancov využívajú najmä malé podniky (11,2 %), ďalej firmy v sektore pôdohospodárstvo (14,3 %), zo Žilinského kraja (12,7 %), fyzické osoby - podnikatelia (10,0 %), v zahraničnom vlastníctve (17,4 %). Iné zdroje informácií k problematike regulácie podnikania EÚ využívajú hlavne podnikatelia v sektore doprava, informácie (10,0 %), z Košického (7,5 %), resp. Banskobystrického (7,4 %) kraja. Nevedeli sa vyjadriť predovšetkým mikropodniky (9,9 %), najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (16,7 %).

Tabuľka 5 **Zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania**

Riadkové %	Kategória	Špecializované zahraničné média venujúce sa aj témam EÚ (napr. Politico, Euronews, EÚ Observer, Euractiv.com)	Profesijné a zamestnávateľské združenia	Informačné kanály slovenských europoslancov (ich sociálne siete a webové stránky)	Iné	Neviem
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**10,5 %**	**10,2 %**	**9,2 %**	**5,7 %**	**8,7 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	10,4 %	9,7 %	9,1 %	5,8 %	9,9 %
	Malý podnik (10-49)	11,2 %	11,2 %	11,2 %	5,8 %	6,3 %
	Stredný podnik (50-249)	10,0 %	12,0 %	6,0 %	5,0 %	5,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	17,1 %	25,7 %	14,3 %	5,7 %	5,7 %
	Priemysel	12,9 %	11,3 %	11,3 %	4,0 %	8,1 %
	Stavebníctvo	9,4 %	5,8 %	8,0 %	8,0 %	9,4 %
	Obchod	14,0 %	10,4 %	10,4 %	3,0 %	13,4 %
	Ubytovanie a stravovanie	5,6 %	5,6 %	8,3 %	2,8 %	16,7 %
	Doprava, informácie	14,0 %	14,0 %	4,0 %	10,0 %	7,0 %
	Obchodné služby	7,7 %	9,6 %	9,3 %	6,8 %	6,8 %
	Ostatné služby	7,6 %	8,9 %	10,1 %	1,3 %	6,3 %
Kraj sídla	Bratislavský	14,0 %	9,0 %	9,3 %	4,7 %	7,5 %
	Trnavský	13,3 %	12,2 %	9,2 %	4,1 %	9,2 %
	Nitriansky	6,7 %	9,6 %	6,7 %	6,7 %	8,7 %
	Trenčiansky	8,5 %	13,4 %	8,5 %	6,1 %	6,1 %
	Banskobystrický	9,6 %	10,6 %	8,5 %	7,4 %	12,8 %
	Žilinský	14,3 %	11,9 %	12,7 %	4,8 %	11,1 %
	Prešovský	6,4 %	7,3 %	8,2 %	6,4 %	10,0 %
	Košický	4,7 %	10,3 %	9,3 %	7,5 %	5,6 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	8,0 %	11,2 %	10,0 %	4,8 %	9,2 %
	MSP - právnické osoby	11,3 %	9,9 %	8,9 %	6,0 %	8,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	10,5 %	10,3 %	9,0 %	5,4 %	8,8 %
	Zahraničné	8,7 %	4,3 %	17,4 %	17,4 %	4,3 %

2.4. Jazyky v ktorých sú zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania

MSP najčastejšie čerpajú informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania v **slovenskom jazyku (86,6 %).** 37,6 % opytovaných MSP čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania v anglickom jazyku. Viac ako pätina čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania v českom jazyku. V nemeckom jazyku čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania 6,1 % podnikateľov MSP. Vo francúzskom jazyku čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania pol percenta MSP (0,5 %). V inom jazyku čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania šesť percent podnikateľov MSP. Najčastejšie iné jazyky: taliančina, poľština, ruština.

Graf 9 **Jazyky, v ktorých sú zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania**

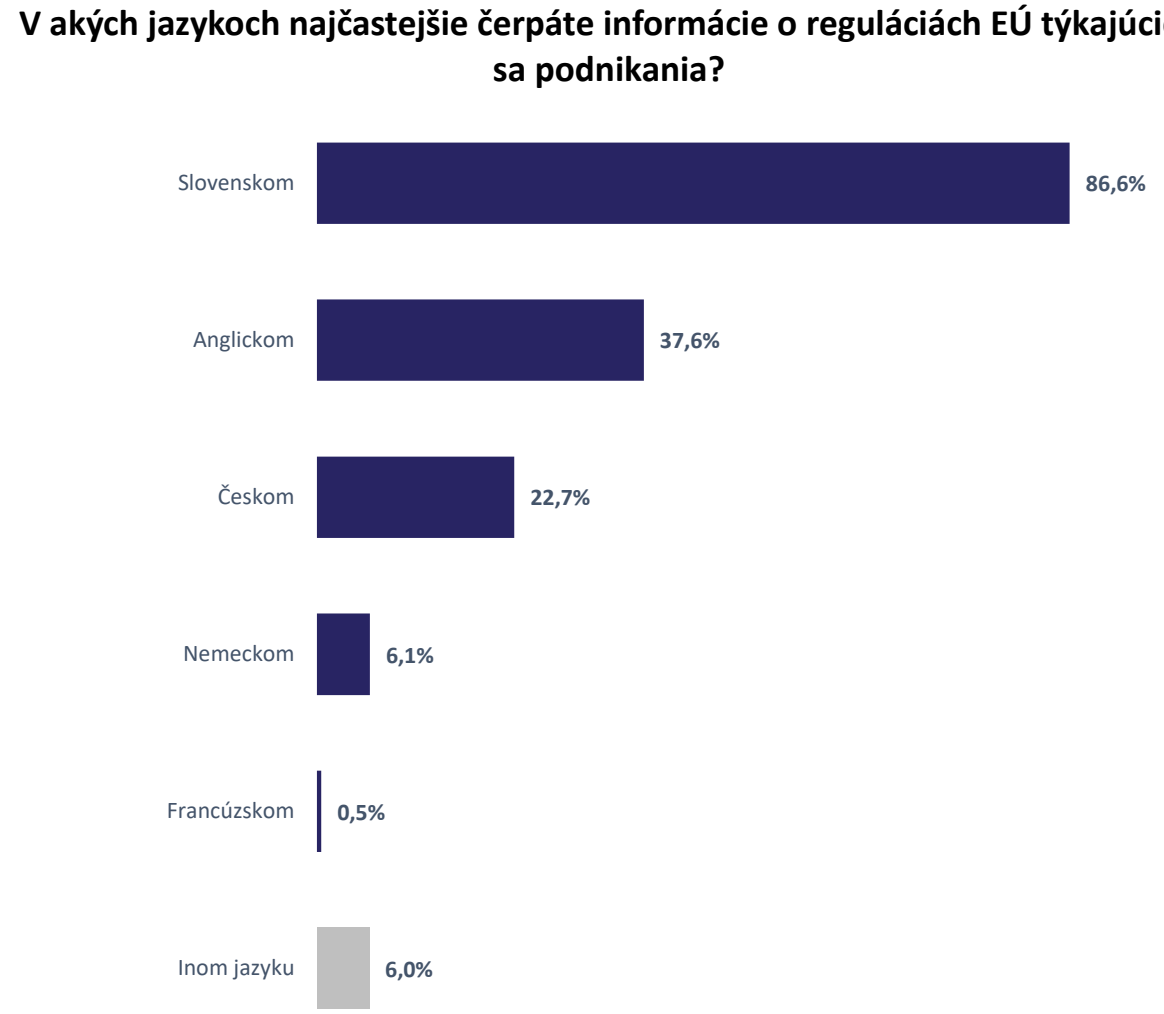

N=1000 respondentov

88,0 % stredných podnikov čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania v slovenskom jazyku, ďalej najmä MSP v sektore ubytovanie a stravovanie (100 %), ostatné služby (92,4 %), z Trenčianskeho kraja (92,7 %), Trnavského kraja (91,8 %). V anglickom jazyku čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania 45,1 % malých podnikov MSP, ďalej najmä

firmy v sektore priemysel (45,2 %), z Trenčianskeho kraja (52,4 %), predovšetkým zahranične (47,8 %), právnické osoby (40,4 %). Viac ako štvrtina (26,7 %) malých podnikov v sektore pôdohospodárstvo (25,7 %), resp. obchod (25,0 %), z Trnavského kraja (27,6 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (30,4 %). V nemeckom jazyku čerpajú informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania hlavne malé podniky (7,3 %), v sektore priemysel (8,9 %), z Košického kraja (9,3 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (17,4 %). V inom jazyku čerpajú informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania najmä podnikatelia v sektore pôdohospodárstvo (11,4 %), zo Žilinského kraja (10,3 %).

Tabuľka 6 **Jazyky, v ktorých sú zdroje čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania**

Riadkové %	Kategória	Slovenskom	Anglickom	Českom	Nemeckom	Francúzskom	Inom jazyku
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**86,6 %**	**37,6 %**	**22,7 %**	**6,1 %**	**0,5 %**	**6,0 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	86,7 %	36,6 %	22,5 %	6,1 %	0,4 %	6,1 %
	Malý podnik (10-49)	85,4 %	45,1 %	26,7 %	7,3 %	1,0 %	6,3 %
	Stredný podnik (50-249)	88,0 %	29,0 %	16,0 %	4,0 %	0,0 %	5,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	82,9 %	34,3 %	25,7 %	2,9 %	0,0 %	11,4 %
	Priemysel	83,1 %	45,2 %	23,4 %	8,9 %	0,8 %	6,5 %
	Stavebníctvo	84,8 %	34,8 %	24,6 %	6,5 %	0,7 %	7,2 %
	Obchod	89,0 %	34,1 %	25,0 %	4,3 %	0,6 %	6,7 %
	Ubytovanie a stravovanie	100,0 %	38,9 %	13,9 %	2,8 %	0,0 %	0,0 %
	Doprava, informácie	79,0 %	36,0 %	24,0 %	6,0 %	0,0 %	9,0 %
	Obchodné služby	87,3 %	38,0 %	22,2 %	6,2 %	0,6 %	4,9 %
	Ostatné služby	92,4 %	39,2 %	16,5 %	7,6 %	0,0 %	2,5 %
Kraj sídla	Bratislavský	85,3 %	43,7 %	24,4 %	6,8 %	0,4 %	5,0 %
	Trnavský	91,8 %	33,7 %	27,6 %	6,1 %	1,0 %	3,1 %
	Nitriansky	84,6 %	38,5 %	19,2 %	8,7 %	1,0 %	8,7 %
	Trenčiansky	92,7 %	52,4 %	26,8 %	4,9 %	0,0 %	2,4 %
	Banskobystrický	86,2 %	28,7 %	21,3 %	4,3 %	0,0 %	6,4 %
	Žilinský	84,9 %	34,1 %	22,2 %	3,2 %	0,8 %	10,3 %
	Prešovský	83,6 %	30,0 %	18,2 %	4,5 %	0,9 %	8,2 %
	Košický	87,9 %	32,7 %	20,6 %	9,3 %	0,0 %	3,7 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	88,4 %	29,2 %	23,6 %	6,4 %	0,4 %	5,6 %
	MSP - právnické osoby	86,0 %	40,4 %	22,4 %	6,0 %	0,5 %	6,1 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	87,1 %	37,4 %	22,5 %	5,8 %	0,5 %	5,5 %
	Zahraničné	65,2 %	47,8 %	30,4 %	17,4 %	0,0 %	26,1 %

2.5. Je na Slovensku dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ?

Až 58,4 % opytovaných podnikateľov **si myslí, že na Slovensku nie je dostatok informácií** ohľadne relácii na úrovni EÚ, z toho (23,7 %) podnikateľov je presvedčených, že určite nie a 34,7 % opytovaných podnikateľov skôr nie. Takmer tridsať percent podnikateľov si myslí, že informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ je dostatok (29,3 %). Z toho iba o niečo viac ako päť percent podnikateľov MSP si myslí, že informácií je určite dostatok (5,6 %).

Graf 10 **Je na Slovensku dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ?**

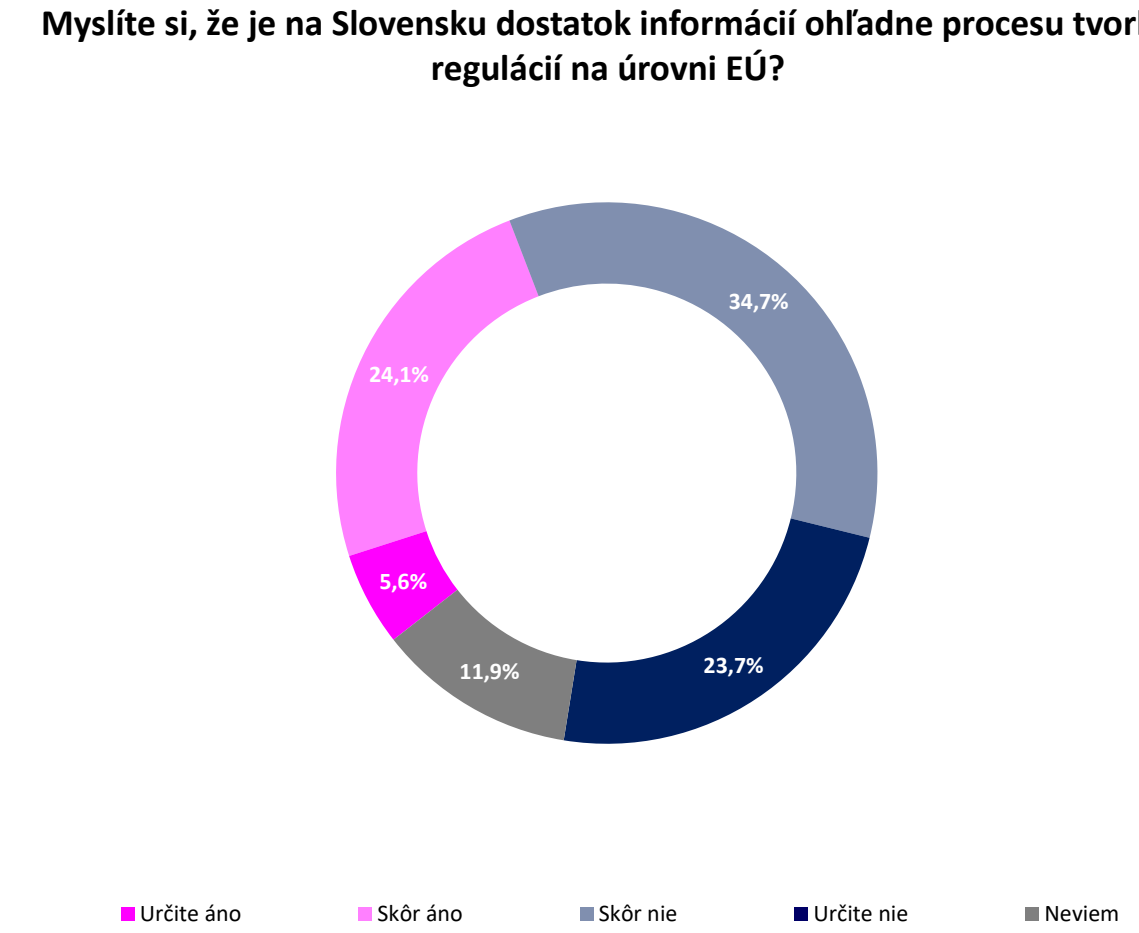

N=1000 respondentov

Najmä malé podniky (59,2 %), MSP v sektore priemysel (64,5 %) si myslia, že na Slovensku nie je dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ, ďalej hlavne MSP z Bratislavského kraja (63,1 %), v zahraničnom vlastníctve (60,9 %). Určite, že je nedostatok informácií si myslia hlavne podnikatelia v sektore doprava, informácie (28,0 %), zo Žilinského kraja (29,4 %), v zahraničnom vlastníctve (34,8 %). 36 % stredných podnikov, najmä firmy v sektore obchod (33,5 %), so sídlom v Trenčianskom kraji (36,6 %) si myslia, že je dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ. 16,0 % stredných podnikov, firmy v sektore obchod (9,1 %), ďalej najmä z Prešovského kraja (8,2 %) je určite presvedčených, že informácií je dostatok.

Tabuľka 7 **Je na Slovensku dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ?**

Riadkové %	Kategória	Určite áno	Skôr áno	Skôr nie	Určite nie	Neviem
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**5,6 %**	**24,1 %**	**34,7 %**	**23,7 %**	**11,9 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	4,2 %	25,1 %	34,7 %	24,1 %	12,0 %
	Malý podnik (10-49)	5,3 %	22,8 %	36,9 %	22,3 %	12,6 %
	Stredný podnik (50-249)	16,0 %	20,0 %	30,0 %	24,0 %	10,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	2,9 %	22,9 %	42,9 %	17,1 %	14,3 %
	Priemysel	4,0 %	23,4 %	37,1 %	27,4 %	8,1 %
	Stavebníctvo	6,5 %	23,2 %	32,6 %	23,9 %	13,8 %
	Obchod	9,1 %	24,4 %	29,3 %	23,8 %	13,4 %
	Ubytovanie a stravovanie	5,6 %	25,0 %	38,9 %	19,4 %	11,1 %
	Doprava, informácie	4,0 %	27,0 %	32,0 %	28,0 %	9,0 %
	Obchodné služby	4,9 %	23,1 %	38,0 %	22,8 %	11,1 %
	Ostatné služby	5,1 %	26,6 %	30,4 %	20,3 %	17,7 %
Kraj sídla	Bratislavský	3,6 %	23,7 %	39,8 %	23,3 %	9,7 %
	Trnavský	6,1 %	19,4 %	40,8 %	21,4 %	12,2 %
	Nitriansky	6,7 %	26,9 %	32,7 %	26,0 %	7,7 %
	Trenčiansky	4,9 %	31,7 %	31,7 %	15,9 %	15,9 %
	Banskobystrický	5,3 %	24,5 %	33,0 %	22,3 %	14,9 %
	Žilinský	6,3 %	21,4 %	27,8 %	29,4 %	15,1 %
	Prešovský	8,2 %	20,0 %	35,5 %	24,5 %	11,8 %
	Košický	6,5 %	28,0 %	29,0 %	24,3 %	12,1 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	4,4 %	24,4 %	35,2 %	22,4 %	13,6 %
	MSP - právnické osoby	6,0 %	24,0 %	34,5 %	24,1 %	11,3 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	5,3 %	24,2 %	34,9 %	23,4 %	12,2 %
	Zahraničné	17,4 %	21,7 %	26,1 %	34,8 %	0,0 %

2.6. Majú európske politiky/legislatíva dopady na podnikanie?

Väčšina MSP na Slovensku **si myslí, že európske politiky/legislatíva má dopady** na ich **podnikanie (85,9 %).** Až 40,8 % respondentov MSP si myslí, že majú výrazne dopady na ich podnikanie a 45,1 %, že majú mierny vplyv na ich podnikanie. Len 14,1 % podnikateľov na Slovensku MSP si myslí, že nemajú žiaden vplyv na ich podnikanie.

Graf 11 **Majú európske politiky/legislatíva dopady na podnikanie?**

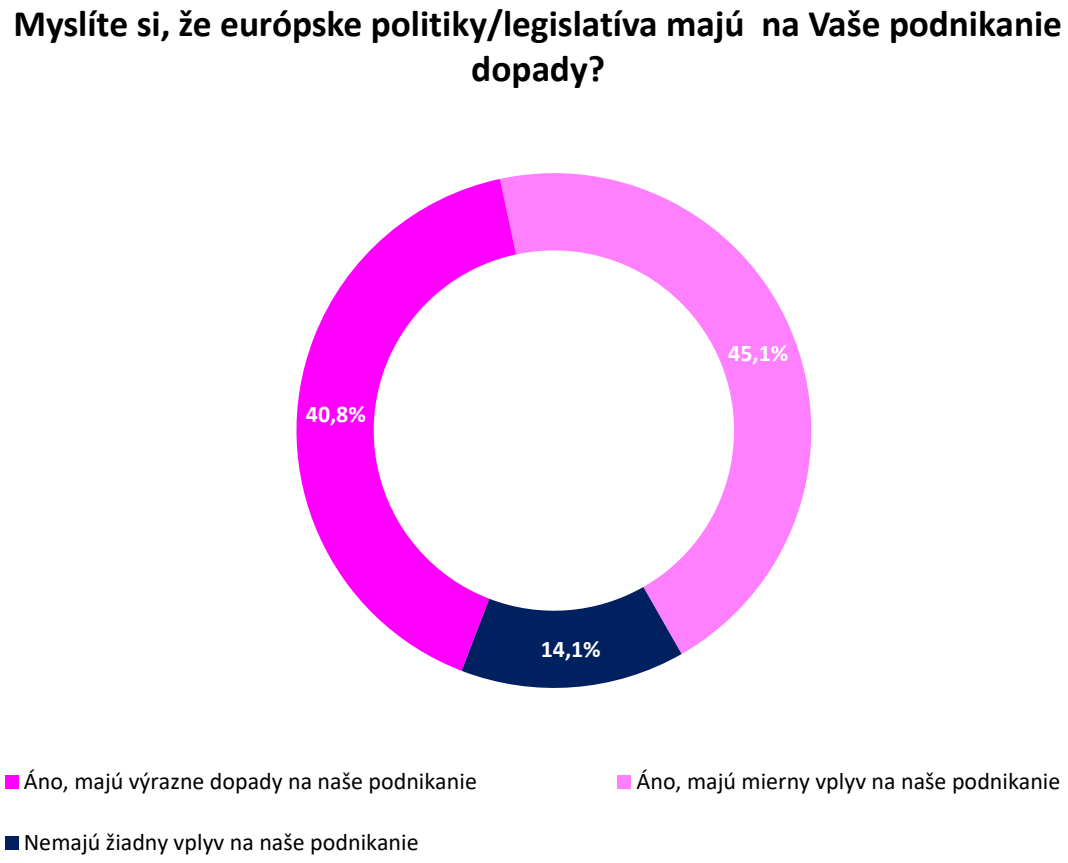

N=1000 respondentov

86,9 % malých podnikov si myslí, že európske politiky/legislatíva má dopady na ich podnikanie, ďalej najmä firmy v sektore priemysel (90,4 %), resp. doprava, informácie (90,0 %), z Trnavského (91,8 %), resp. Trenčianskeho kraja (91,5 %), MSP právnické osoby (86,6 %), v zahraničnom vlastníctve (87,0 %). Až 45,0 % stredných podnikov MSP si myslí, že európske politiky/legislatíva určite majú vplyv, ďalej najmä firmy v sektore obchod (46,3 %), pôdohospodárstvo (45,7 %), resp. priemysel (45,2 %), z Trenčianskeho kraja (48,8 %), predovšetkým v zahraničnom vlastníctve (52,2 %). 16,0 % stredných podnikov na Slovensku MSP si myslí, že európske politiky/legislatíva nemajú žiaden vplyv na ich podnikanie, najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (22,2 %), z Prešovského kraja (17,3 %), Bratislavského kraja (16,1 %) a Banskobystrického kraja (16,0 %), MSP fyzické osoby (16,0 %).

Tabuľka 8 **Majú európske politiky/legislatíva dopady na podnikanie?**

Riadkové %	Kategória	Áno, majú výrazne dopady na naše podnikanie	Áno, majú mierny vplyv na naše podnikanie	Nemajú žiadny vplyv na naše podnikanie
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**40,8 %**	**45,1 %**	**14,1 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	40,2 %	45,7 %	14,1 %
	Malý podnik (10-49)	40,8 %	46,1 %	13,1 %
	Stredný podnik (50-249)	45,0 %	39,0 %	16,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	45,7 %	42,9 %	11,4 %
	Priemysel	45,2 %	45,2 %	9,7 %
	Stavebníctvo	37,7 %	43,5 %	18,8 %
	Obchod	46,3 %	40,2 %	13,4 %
	Ubytovanie a stravovanie	41,7 %	36,1 %	22,2 %
	Doprava, informácie	37,0 %	53,0 %	10,0 %
	Obchodné služby	39,5 %	46,0 %	14,5 %
	Ostatné služby	35,4 %	49,4 %	15,2 %
Kraj sídla	Bratislavský	37,3 %	46,6 %	16,1 %
	Trnavský	41,8 %	50,0 %	8,2 %
	Nitriansky	42,3 %	49,0 %	8,7 %
	Trenčiansky	48,8 %	42,7 %	8,5 %
	Banskobystrický	38,3 %	45,7 %	16,0 %
	Žilinský	39,7 %	47,6 %	12,7 %
	Prešovský	43,6 %	39,1 %	17,3 %
	Košický	42,1 %	37,4 %	20,6 %
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	41,2 %	42,8 %	16,0 %
	MSP - právnické osoby	40,7 %	45,9 %	13,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	40,5 %	45,3 %	14,1 %
	Zahraničné	52,2 %	34,8 %	13,0 %

2.7. Aký podiel regulácií ovplyvňujúcich vaše podnikanie má podľa Vás pôvod v EÚ?

Takmer **tretina opytovaných respondentov** MSP (31,9 %) si myslí, **že v EÚ má pôvod menej ako 20 % regulácií,** ktoré **ovplyvňujú ich podnikanie**. Viac ako pätina (27,3 %) opýtaných si myslí, že % regulácií ovplyvňujúcich ich podnikanie má pôvod v EÚ je na úrovni 21 až 40 %. 17,9 % respondentov si myslí, že podiel regulácií z EÚ je v rozmedzí 41 až 60 %. Skoro desatina opýtaných MSP si myslí, že rozmedzie podielu regulácií z EÚ je na úrovni 61 až 80 %. A najmenší podiel opýtaných respondentov (5,2 %) si myslí, že podiel regulácií je v rozmedzí 81 až 100 %. Na túto otázku nevedelo odpovedať 8,3 % MSP podnikateľov.

Graf 12 **Aký podiel regulácií ovplyvňujúcich vaše podnikanie má podľa Vás pôvod v EÚ?**

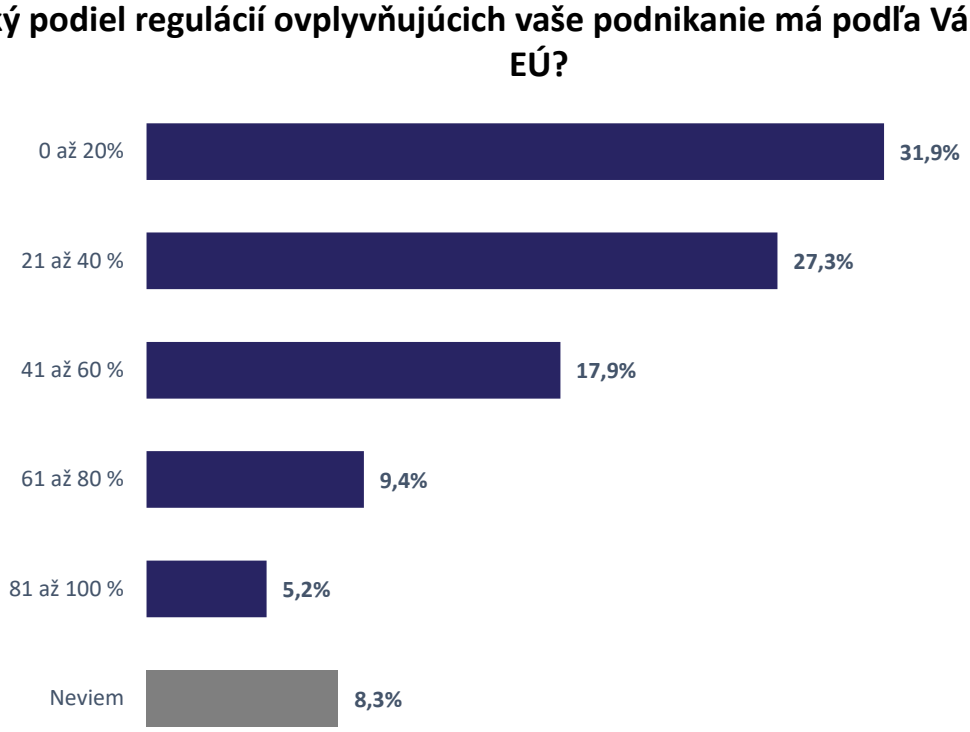

N=1000 respondentov

Predovšetkým mikropodnikatelia (32,7 %) si myslia, že v EÚ má pôvod menej ako 20 % regulácií, ktoré ovplyvňujú ich podnikanie, ďalej najmä firmy v sektore ostatné služby (35,4 %), z Bratislavského kraja (35,8 %), MSP právnické osoby (32,0 %), najmä tuzemské firmy (32,1 %). Podiel regulácií EÚ čo ovplyvňujú ich podnikanie (21 až 40 %) si myslí 29 % mikro a stredných podnikov, ďalej v sektore ubytovanie a stravovanie (44,4 %), z Trnavského kraja (37,8 %). Podiel regulácií EÚ čo ovplyvňujú ich podnikanie (41 až 60 %) si myslia hlavne malé podniky (24,8 %), ďalej najmä v sektore obchodné služby (20,4 %) a priemysel (20,2 %), z Trnavského kraja (20,4 %), najmä zahranične vlastníctvo (34,8 %). Podiel regulácií EÚ čo ovplyvňujú ich podnikanie (61 až 100 %) si myslia hlavne stredné podniky (10,0 %), ďalej najmä MSP v sektore pôdohospodárstvo (8,6 %), zo Žilinského kraja (8,7 %). Nevedela sa vyjadriť takmer desatina malých a stredných podnikateľov, najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (13,9 %), z Banskobystrického kraja (12,8 %).

Tabuľka 9 **Aký podiel regulácií ovplyvňujúcich vaše podnikanie má podľa Vás pôvod v EÚ?**

Riadkové %	Kategória	0 až 20 %	21 až 40 %	41 až 60 %	61 až 80 %	81 až 100 %	Neviem
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**31,9 %**	**27,3 %**	**17,9 %**	**9,4 %**	**5,2 %**	**8,3 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	32,7 %	29,0 %	16,6 %	9,4 %	4,6 %	7,8 %
	Malý podnik (10-49)	30,1 %	20,9 %	24,8 %	9,7 %	4,9 %	9,7 %
	Stredný podnik (50-249)	30,0 %	29,0 %	13,0 %	9,0 %	10,0 %	9,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	28,6 %	25,7 %	17,1 %	14,3 %	8,6 %	5,7 %
	Priemysel	31,5 %	30,6 %	20,2 %	6,5 %	4,0 %	7,3 %
	Stavebníctvo	29,0 %	28,3 %	18,1 %	8,7 %	3,6 %	12,3 %
	Obchod	33,5 %	26,8 %	17,1 %	11,0 %	5,5 %	6,1 %
	Ubytovanie a stravovanie	25,0 %	44,4 %	2,8 %	8,3 %	5,6 %	13,9 %
	Doprava, informácie	33,0 %	30,0 %	15,0 %	9,0 %	7,0 %	6,0 %
	Obchodné služby	32,4 %	23,8 %	20,4 %	10,5 %	4,9 %	8,0 %
	Ostatné služby	35,4 %	25,3 %	16,5 %	6,3 %	6,3 %	10,1 %
Kraj sídla	Bratislavský	35,8 %	24,7 %	15,4 %	9,7 %	4,7 %	9,7 %
	Trnavský	19,4 %	37,8 %	20,4 %	10,2 %	4,1 %	8,2 %
	Nitriansky	32,7 %	26,0 %	23,1 %	10,6 %	3,8 %	3,8 %
	Trenčiansky	25,6 %	35,4 %	18,3 %	7,3 %	6,1 %	7,3 %
	Banskobystrický	35,1 %	21,3 %	18,1 %	8,5 %	4,3 %	12,8 %
	Žilinský	34,9 %	25,4 %	16,7 %	7,9 %	8,7 %	6,3 %
	Prešovský	32,7 %	24,5 %	20,0 %	9,1 %	4,5 %	9,1 %
	Košický	29,9 %	29,9 %	15,9 %	11,2 %	5,6 %	7,5 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	31,6 %	28,0 %	18,4 %	8,4 %	4,8 %	8,8 %
	MSP - právnické osoby	32,0 %	27,1 %	17,7 %	9,7 %	5,3 %	8,1 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	32,1 %	27,3 %	17,5 %	9,4 %	5,1 %	8,5 %
	Zahraničné	21,7 %	26,1 %	34,8 %	8,7 %	8,7 %	0,0 %

2.8. Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ

Takmer **polovica** oslovených MSP (47,1 %) **si myslí, že regulácie pochádzajúce z EÚ najviac vplývajú na ochranu osobných údajov.** 44,0 % MSP si myslí, že regulácie pochádzajúce z EÚ najviac vplývajú na ochranu životného prostredia. Takmer tridsať percent respondentov MSP (29,0 %) si myslí, že regulácie pochádzajúce z EÚ vplývajú na technické normy. Regulácie na pracovno-právne vzťahy, ktoré ovplyvňujú podnikanie sú pôvodom z EÚ, myslí si to 28,9 % MSP podnikateľov. Takmer štvrtina MSP (24,6 %) si myslí, že BOZP pochádza z EÚ. Takisto takmer štvrtina si myslí, že podpora podnikania je z EÚ (24,5 %). 22,5 % podnikateľov MSP si myslí, že zahranično-obchodné aktivity majú pôvod v EÚ. Pôvod štatistických zisťovaní má v EÚ si myslí 15,8 % oslovených MSP podnikateľov. Iné regulácie majú pôvod v EÚ si myslí 2,2 % oslovených podnikateľov MSP. 5,5 % podnikateľov nevedelo odpovedať. Najčastejšie iné odpovede: zmeny zákonov, úrokové sadzby, verejne obstarávanie.

Graf 13 **Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ**

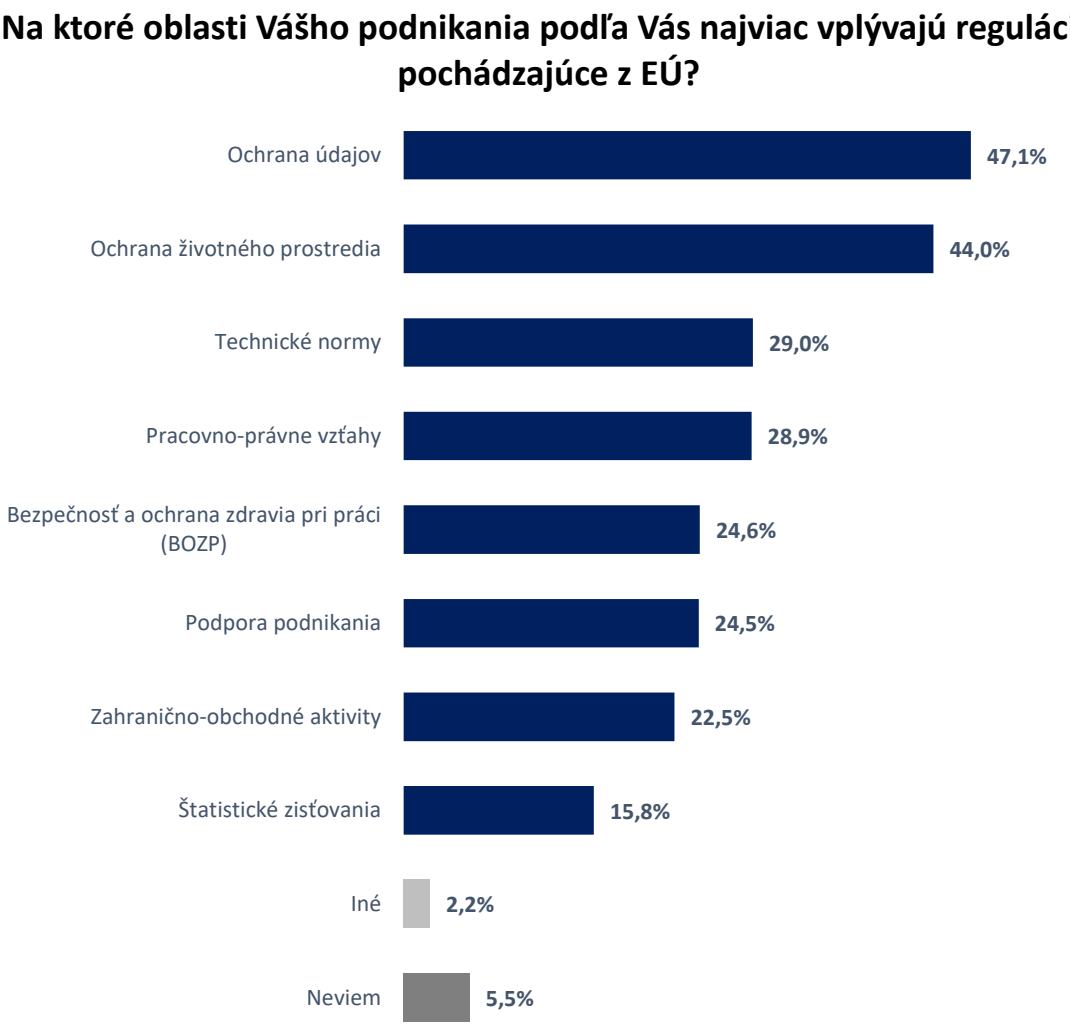

N=1000 respondentov

Na ochranu osobných údajov najviac vplývajú regulácie z EÚ na malé podniky (49,5 %), najmä v sektore priemysel (55,6 %), resp. pôdohospodárstvo (54,3 %), z Košického (51,4 %), resp. Trnavského kraja (51,0 %), v zahraničnom vlastníctve (52,2 %). V oblasti ochrany životného

prostredia majú vplyv regulácie z EÚ na malé (49,5 %) a stredné (49,0 %) podniky, ďalej firmy v sektore pôdohospodárstvo (48,6 %), resp. priemysel (48,0 %), z Nitrianskeho kraja (49,0 %). V oblasti technických noriem majú regulácie z EÚ najväčší vplyv na stredné podniky (34,0 %), v sektore priemysel (37,9 %), z Banskobystrického kraja (34,0 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (47,8 %). Na pracovno-právne vzťahy majú regulácie z EÚ najväčší vplyv na stredné podniky (37,0 %), v pôdohospodárstve (42,9 %), z Nitrianskeho (32,7 %), resp. Košického (32,7 %) kraja. Na BOZP majú regulácie z EÚ najväčší vplyv na malé podniky (30,1 %), ďalej MSP v sektore pôdohospodárstvo (31,4 %), z Trenčianskeho kraja (28,0 %) a Košického kraja (28,0 %).

Tabuľka 10 **Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ**

Riadkové %	Kategória	Ochrana údajov	Ochrana životného prostredia	Technické normy	Pracovno-právne vzťahy	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP)
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**47,1 %**	**44,0 %**	**29,0 %**	**28,9 %**	**24,6 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	46,4 %	41,6 %	26,9 %	27,4 %	22,5 %
	Malý podnik (10-49)	49,5 %	49,5 %	33,5 %	30,1 %	30,1 %
	Stredný podnik (50-249)	47,0 %	49,0 %	34,0 %	37,0 %	28,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	54,3 %	48,6 %	31,4 %	42,9 %	31,4 %
	Priemysel	55,6 %	48,4 %	37,9 %	32,3 %	24,2 %
	Stavebníctvo	39,9 %	42,0 %	26,1 %	31,2 %	25,4 %
	Obchod	46,3 %	41,5 %	29,3 %	28,7 %	25,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	50,0 %	47,2 %	25,0 %	27,8 %	19,4 %
	Doprava, informácie	48,0 %	38,0 %	30,0 %	33,0 %	20,0 %
	Obchodné služby	47,8 %	45,4 %	25,9 %	23,8 %	24,7 %
	Ostatné služby	39,2 %	44,3 %	31,6 %	30,4 %	27,8 %
Kraj sídla	Bratislavský	48,7 %	43,7 %	30,1 %	29,0 %	22,2 %
	Trnavský	51,0 %	35,7 %	31,6 %	27,6 %	24,5 %
	Nitriansky	49,0 %	49,0 %	28,8 %	32,7 %	27,9 %
	Trenčiansky	46,3 %	42,7 %	29,3 %	25,6 %	28,0 %
	Banskobystrický	44,7 %	47,9 %	34,0 %	24,5 %	23,4 %
	Žilinský	43,7 %	42,1 %	26,2 %	30,2 %	27,0 %
	Prešovský	40,0 %	46,4 %	22,7 %	27,3 %	20,0 %
	Košický	51,4 %	44,9 %	29,0 %	32,7 %	28,0 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	44,8 %	43,6 %	27,2 %	28,0 %	24,0 %
	MSP - právnické osoby	47,9 %	44,1 %	29,6 %	29,2 %	24,8 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	47,0 %	44,0 %	28,6 %	28,9 %	24,6 %
	Zahraničné	52,2 %	43,5 %	47,8 %	30,4 %	26,1 %

Na podporu podnikania regulácie z EÚ najviac vplývajú na malé podniky (28,6 %), ďalej MSP v sektore pôdohospodárstvo (28,6 %), resp. doprava, informácie (28,0 %), z Košického kraja (31,8 %), predovšetkým v zahraničnom vlastníctve (39,1 %). V oblasti zahranično-obchodných aktivít regulácie z EÚ najviac vplývajú na malé podniky (23,8 %), najmä v sektore obchod (31,7 %), z Nitrianskeho kraja (29,8 %), MSP právnické osoby (23,6 %), v zahraničnom vlastníctve (39,1 %). Štatistické zisťovania pochádzajúce z EÚ najviac vplýva na stredné podniky, ďalej najmä MSP v sektore priemysel (20,2 %), pôdohospodárstvo (20,0 %), resp. doprava, informácie (20,0 %),

z Košického (19,6 %) a Prešovského (19,0 %) kraja. Nevedeli sa vyjadriť predovšetkým mikropodniky (5,9 %), firmy v sektore ostatné služby (8,9 %).

Tabuľka 11 **Oblasti podnikania na ktoré najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ**

Riadkové %	Kategória	Podpora podnikania	Zahranično-obchodné aktivity	Štatistické zisťovania	Iné	Neviem
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**24,5 %**	**22,5 %**	**15,8 %**	**2,2 %**	**5,5 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	22,9 %	22,3 %	15,0 %	2,2 %	5,9 %
	Malý podnik (10-49)	28,6 %	23,8 %	16,5 %	2,4 %	5,8 %
	Stredný podnik (50-249)	27,0 %	21,0 %	20,0 %	2,0 %	2,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	28,6 %	25,7 %	20,0 %	0,0 %	2,9 %
	Priemysel	27,4 %	25,8 %	20,2 %	0,8 %	0,8 %
	Stavebníctvo	23,2 %	19,6 %	15,9 %	5,1 %	6,5 %
	Obchod	27,4 %	31,7 %	15,2 %	0,6 %	4,3 %
	Ubytovanie a stravovanie	11,1 %	13,9 %	8,3 %	0,0 %	5,6 %
	Doprava, informácie	28,0 %	20,0 %	20,0 %	1,0 %	5,0 %
	Obchodné služby	21,6 %	21,0 %	15,7 %	3,4 %	7,1 %
	Ostatné služby	27,8 %	15,2 %	6,3 %	1,3 %	8,9 %
Kraj sídla	Bratislavský	26,5 %	24,0 %	14,7 %	2,2 %	6,8 %
	Trnavský	19,4 %	17,3 %	16,3 %	0,0 %	4,1 %
	Nitriansky	23,1 %	29,8 %	14,4 %	0,0 %	3,8 %
	Trenčiansky	24,4 %	20,7 %	15,9 %	3,7 %	4,9 %
	Banskobystrický	14,9 %	22,3 %	16,0 %	3,2 %	5,3 %
	Žilinský	24,6 %	23,0 %	12,7 %	1,6 %	5,6 %
	Prešovský	26,4 %	22,7 %	19,1 %	5,5 %	5,5 %
	Košický	31,8 %	16,8 %	19,6 %	1,9 %	5,6 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	24,8 %	19,2 %	16,4 %	2,4 %	6,0 %
	MSP - právnické osoby	24,4 %	23,6 %	15,6 %	2,1 %	5,3 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	24,2 %	22,1 %	15,8 %	2,3 %	5,6 %
	Zahraničné	39,1 %	39,1 %	17,4 %	0,0 %	0,0 %

2.9. Znalosť regulácií EÚ

Väčšina opytovaných MSP na Slovensku **pozná nariadenie o roamingu**, ktoré malo za **cieľ zníženie poplatkov** (62,1 %). Druhou najznámejšou reguláciou **je smernica o rádiových zariadeniach,** ktoré zavádza jednotne nabíjačky pre elektronické zariadenia, pozná ju 47,1 % MSP na Slovensku. Treťou najznámejšou reguláciou EÚ je systém obchodovania s emisiami v EÚ (ETS), pozná ho 36,1 % podnikateľov na Slovensku. Akt o digitálnych službách (DSA) pozná na Slovensku 35,1 % MSP. Smernicu o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD) pozná viac ako pätina MSP (21,0 %). Akt o digitálnych trhoch (DMA), ktorý ma zabezpečiť rovnaké podmienky pre všetky digitálne spoločnosti pozná 20,5 % MSP. Žiadnu z uvedených regulácií nepozná 16,8 % MSP na Slovensku.

Graf 14 **Znalosť regulácií EÚ**

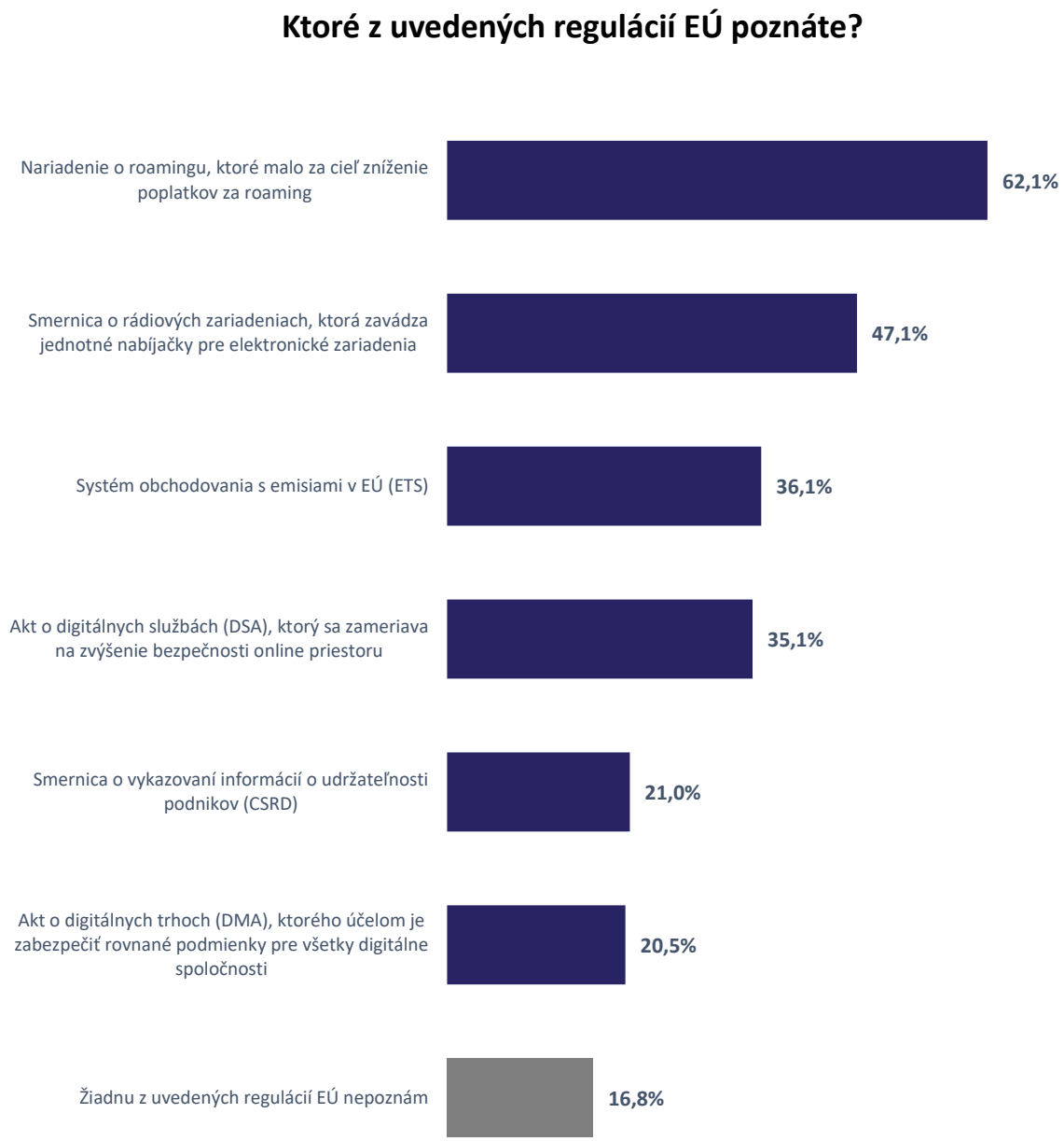

N=1000 respondentov

Znalosť o nariadení roamingu EÚ má 64,0 % mikropodnikov, ďalej najmä firmy v sektore pôdohospodárstvo (71,4 %), z Nitrianskeho kraja (69,2 %). Znalosť o smernici rádiových zariadeniach EÚ má polovica stredných podnikov, najmä v sektore stavebníctvo (50,7 %), ostatné služby (50,6 %), priemysel (50,0 %), resp. firmy v odvetví ubytovanie a stravovanie (50,0 %), z Banskobystrického kraja (52,1 %). Znalosť o systéme ETS majú hlavne malé a stredné podniky, v sektore ubytovania a stravovania (41,7 %), z Bratislavského kraja (41,2 %). Akt o digitálnych službách DSA, poznajú hlavne stredné podniky (39,0 %), najmä v sektore obchod (40,9 %), z Nitrianskeho kraja (39,4 %), v zahraničnom vlastníctve (43,5 %).

Tabuľka 12 **Znalosť regulácií EÚ**

Riadkové %	Kategória	Nariadenie o roamingu, ktoré malo za cieľ zníženie poplatkov za roaming	Smernica o rádiových zariadeniach, ktorá zavádza jednotné nabíjačky pre elektronické zariadenia	Systém obchodovania s emisiami v EÚ (ETS)	Akt o digitálnych službách (DSA), ktorý sa zameriava na zvýšenie bezpečnosti online priestoru
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**62,1 %**	**47,1 %**	**36,1 %**	**35,1 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	64,0 %	46,7 %	35,2 %	33,7 %
	Malý podnik (10-49)	58,7 %	47,1 %	38,3 %	37,9 %
	Stredný podnik (50-249)	56,0 %	50,0 %	38,0 %	39,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	71,4 %	42,9 %	34,3 %	37,1 %
	Priemysel	65,3 %	50,0 %	37,9 %	36,3 %
	Stavebníctvo	64,5 %	50,7 %	36,2 %	24,6 %
	Obchod	64,0 %	47,6 %	34,8 %	40,9 %
	Ubytovanie a stravovanie	63,9 %	50,0 %	41,7 %	36,1 %
	Doprava, informácie	61,0 %	47,0 %	37,0 %	33,0 %
	Obchodné služby	58,3 %	43,5 %	36,7 %	36,7 %
	Ostatné služby	60,8 %	50,6 %	30,4 %	34,2 %
Kraj sídla	Bratislavský	60,6 %	50,9 %	41,2 %	36,9 %
	Trnavský	62,2 %	43,9 %	27,6 %	33,7 %
	Nitriansky	69,2 %	45,2 %	40,4 %	39,4 %
	Trenčiansky	53,7 %	45,1 %	40,2 %	32,9 %
	Banskobystrický	61,7 %	52,1 %	25,5 %	38,3 %
	Žilinský	63,5 %	48,4 %	31,7 %	29,4 %
	Prešovský	60,9 %	41,8 %	39,1 %	36,4 %
	Košický	65,4 %	43,0 %	34,6 %	31,8 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	61,6 %	46,8 %	37,2 %	30,0 %
	MSP - právnické osoby	62,3 %	47,2 %	35,7 %	36,8 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	62,3 %	47,3 %	35,6 %	34,9 %
	Zahraničné	52,2 %	39,1 %	56,5 %	43,5 %

Smernicu o udržateľnosti podnikov CSRD pozná 27,7 % malých podnikov MSP, najmä v sektore pôdohospodárstvo (28,6 %), z Bratislavského kraja (25,8 %), MSP právnické osoby (22,3 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (39,1 %). Akt o digitálnych službách DMA poznajú najmä malé podniky MSP, najmä v sektore doprava, informácie (28,0 %), z Prešovského kraja (21,8 %) a Bratislavského kraja (21,5 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (34,8 %). Žiadnu z uvedených regulácií nepoznajú predovšetkým malé podniky (17,5 %), najmä v sektore ostatné služby (19 %).

Tabuľka 13 **Znalosť regulácií EÚ**

Riadkové %	Kategória	Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD)	Akt o digitálnych trhoch (DMA), ktorého účelom je zabezpečiť rovnané podmienky pre všetky digitálne spoločnosti	Žiadnu z uvedených regulácií EÚ nepoznám
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**21,0 %**	**20,5 %**	**16,8 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	18,9 %	20,5 %	16,7 %
	Malý podnik (10-49)	27,7 %	21,8 %	17,5 %
	Stredný podnik (50-249)	22,0 %	18,0 %	16,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	28,6 %	20,0 %	17,1 %
	Priemysel	21,8 %	24,2 %	16,9 %
	Stavebníctvo	23,9 %	18,8 %	18,8 %
	Obchod	19,5 %	20,7 %	12,8 %
	Ubytovanie a stravovanie	22,2 %	19,4 %	13,9 %
	Doprava, informácie	20,0 %	28,0 %	17,0 %
	Obchodné služby	18,5 %	18,5 %	17,6 %
	Ostatné služby	25,3 %	16,5 %	19,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	25,8 %	21,5 %	14,0 %
	Trnavský	22,4 %	20,4 %	23,5 %
	Nitriansky	16,3 %	19,2 %	17,3 %
	Trenčiansky	23,2 %	20,7 %	13,4 %
	Banskobystrický	22,3 %	20,2 %	18,1 %
	Žilinský	18,3 %	18,3 %	14,3 %
	Prešovský	13,6 %	21,8 %	17,3 %
	Košický	19,6 %	20,6 %	21,5 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	17,2 %	22,8 %	18,4 %
	MSP - právnické osoby	22,3 %	19,7 %	16,3 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	20,6 %	20,2 %	16,9 %
	Zahraničné	39,1 %	34,8 %	13,0 %

2.10. Hodnotenie regulácií EÚ

Viac ako **osemdesiat percent** dopytovaných MSP (80,5 %) **hodnotí pozitívne nariadenie o roamingu**, ktoré malo za účel zníženie poplatkov, z toho až 63,1 % veľmi pozitívne. Desatina MSP ho hodnotí neutrálne (10,5 %) a iba 7,4 % MSP negatívne.

Druhou najviac pozitívne hodnotenou reguláciou je smernica o rádiových zariadeniach pre zavedenie jednotných nabíjačiek, ktorú hodnotilo pozitívne až 76,2 % MSP podnikateľov, z toho viac ako polovica veľmi pozitívne (58,2 %). Podobne sa neutrálne zachovalo 11 % MSP podnikateľov. Negatívne smernicu hodnotila iba desatina opytovaných MSP podnikateľov (9,9 %).

Treťou reguláciou, ktorú hodnotila pozitívna nadpolovičná väčšina MSP podnikateľov (52,2 %) je akt o digitálnych trhoch DMA, kde sa neutrálne vyjadrilo cez tridsať percent MSP (31,2 %) a 15,1 % negatívne. O niečo menej ako polovica MSP podnikateľov (47,0 %) hodnotila pozitívne reguláciu DSA akt o digitálnych službách, z toho veľmi pozitívne (20,2 %), neutrálne tretina podnikateľov (33,9 %) a 17,4 % negatívne. O niečo viac ako tridsať percent MSP podnikateľov (31,9 %) hodnotilo pozitívne reguláciu smernicu CSRD o vykazovaní udržateľnosti, neutrálne 37,1 % a negatívne takmer štvrtina (23,3 %) MSP. Poslednou pozitívne hodnotenou reguláciou je systém obchodovania s emisiami ETS, ktorý pozitívne hodnotilo 31,6 % podnikateľov v tomto prieskume MSP, takmer tridsať percent neutrálne (29,6 %), resp. negatívne (29,3 %).

Graf 15 **Hodnotenie regulácií EÚ**

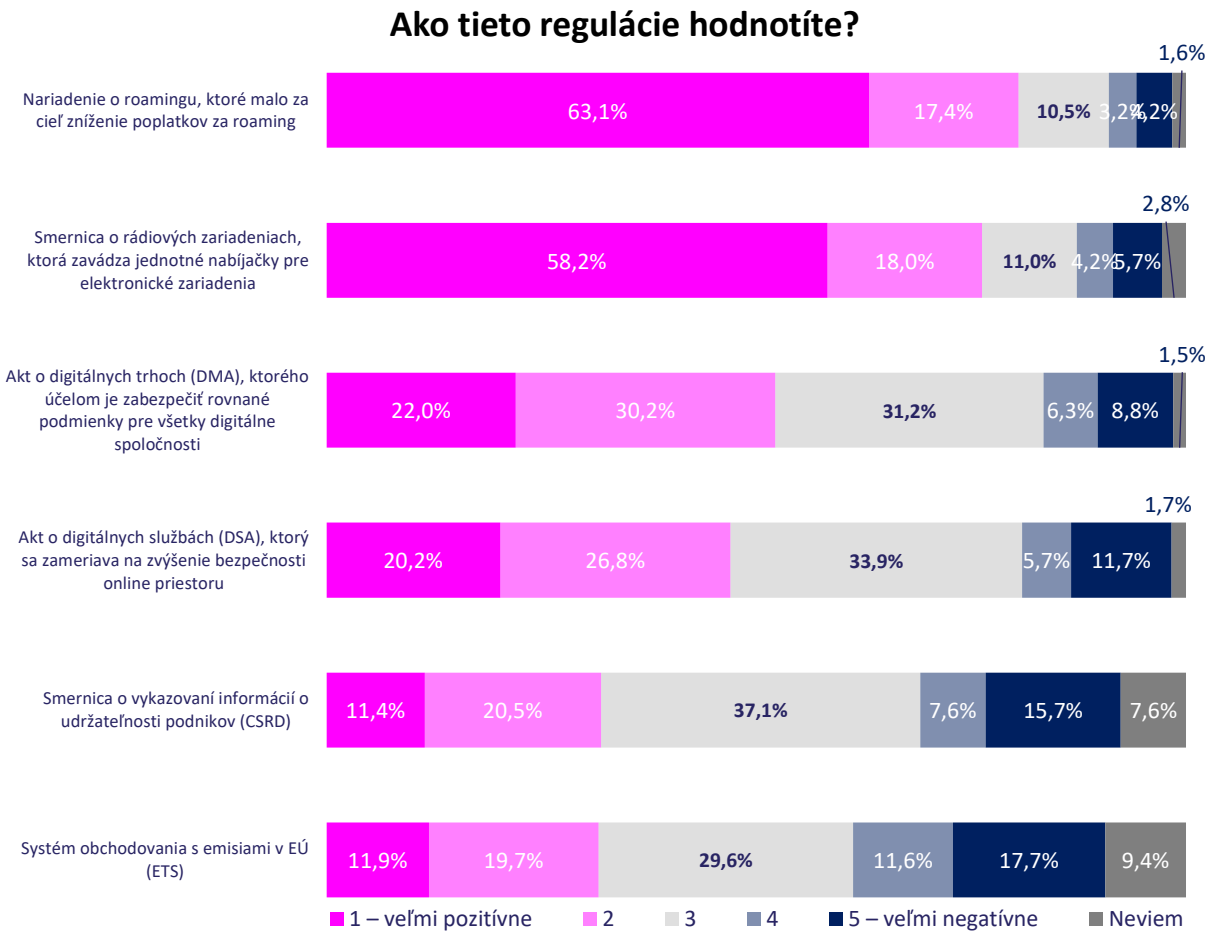

N=1000 respondentov

Najviac malých podnikov (81,9 %), podnikateľov v sektore pôdohospodárstvo (88,0 %), MSP z Prešovského kraja (85,1 %) hodnotilo pozitívne nariadenie o roamingu. Veľmi pozitívne ho hodnotili podnikatelia najmä v sektore obchodné služby (68,8 %), z Nitrianskeho kraja (69,4 %) a MSP právnické osoby (64,7 %). Negatívne ho hodnotili najmä stredné podniky (19,7 %), ďalej firmy v sektore doprava, informácie (13,2 %), resp. ubytovanie a stravovanie (13,0 %), prevažne zo Žilinského kraja (12,6 %). Neutrálny postoj mali podnikatelia hlavne v sektore stavebníctvo (15,7 %).

Tabuľka 14 **Hodnotenie regulácií EÚ - Nariadenie o roamingu, ktoré malo za cieľ zníženie poplatkov za roaming**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**621 respondentov**	**63,1 %**	**17,4 %**	**10,5 %**	**3,2 %**	**4,2 %**	**1,6 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	64,0 %	17,1 %	11,3 %	2,9 %	3,2 %	1,6 %
	Malý podnik (10-49)	64,5 %	17,4 %	9,1 %	3,3 %	3,3 %	2,5 %
	Stredný podnik (50-249)	53,6 %	19,6 %	7,1 %	5,4 %	14,3 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	64,0 %	24,0 %	8,0 %	4,0 %	0,0 %	0,0 %
	Priemysel	64,2 %	16,0 %	6,2 %	2,5 %	8,6 %	2,5 %
	Stavebníctvo	64,0 %	16,9 %	15,7 %	1,1 %	0,0 %	2,2 %
	Obchod	59,0 %	21,9 %	13,3 %	2,9 %	2,9 %	0,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	60,9 %	21,7 %	4,3 %	4,3 %	8,7 %	0,0 %
	Doprava, informácie	54,1 %	18,0 %	14,8 %	6,6 %	6,6 %	0,0 %
	Obchodné služby	68,8 %	13,8 %	8,5 %	2,1 %	4,2 %	2,6 %
	Ostatné služby	58,3 %	18,8 %	8,3 %	8,3 %	4,2 %	2,1 %
Kraj sídla	Bratislavský	66,9 %	14,8 %	8,3 %	3,6 %	4,1 %	2,4 %
	Trnavský	60,7 %	18,0 %	9,8 %	1,6 %	6,6 %	3,3 %
	Nitriansky	69,4 %	15,3 %	8,3 %	2,8 %	4,2 %	0,0 %
	Trenčiansky	56,8 %	18,2 %	15,9 %	4,5 %	2,3 %	2,3 %
	Banskobystrický	58,6 %	24,1 %	12,1 %	3,4 %	1,7 %	0,0 %
	Žilinský	58,8 %	15,0 %	11,3 %	6,3 %	6,3 %	2,5 %
	Prešovský	67,2 %	17,9 %	10,4 %	1,5 %	1,5 %	1,5 %
	Košický	58,6 %	21,4 %	12,9 %	1,4 %	5,7 %	0,0 %
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	58,4 %	18,8 %	16,9 %	2,6 %	3,2 %	0,0 %
	MSP - právnické osoby	64,7 %	16,9 %	8,4 %	3,4 %	4,5 %	2,1 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	63,5 %	17,2 %	10,7 %	3,3 %	3,6 %	1,6 %
	Zahraničné	41,7 %	25,0 %	0,0 %	0,0 %	33,3 %	0,0 %

Smernicu o rádiových zariadeniach pozitívne hodnotili hlavne mikropodniky, ďalej najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (100 %), hlavne zo Žilinského kraja (86,9 %), veľmi pozitívne smernicu hodnotili najmä podnikatelia v sektore ubytovanie a stravovanie (88,9 %), zo Žilinského kraja (70,5 %). Negatívne smernicu hodnotili podnikatelia v sektore obchodné služby (14,2 %), najmä z Košického kraja (19,5 %). Neutrálny postoj mali hlavne podnikatelia v sektore pôdohospodárstvo (20,0 %).

Tabuľka 15 **Hodnotenie regulácií EÚ - Smernica o rádiových zariadeniach, ktorá zavádza jednotné nabíjačky pre elektronické zariadenia**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**471 respondentov**	**58,2 %**	**18,0 %**	**11,0 %**	**4,2 %**	**5,7 %**	**2,8 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	61,1 %	17,9 %	10,2 %	4,6 %	4,3 %	1,9 %
	Malý podnik (10-49)	52,6 %	21,6 %	8,2 %	4,1 %	8,2 %	5,2 %
	Stredný podnik (50-249)	50,0 %	12,0 %	22,0 %	2,0 %	10,0 %	4,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	60,0 %	6,7 %	20,0 %	6,7 %	6,7 %	0,0 %
	Priemysel	58,1 %	21,0 %	9,7 %	3,2 %	4,8 %	3,2 %
	Stavebníctvo	57,1 %	20,0 %	15,7 %	4,3 %	1,4 %	1,4 %
	Obchod	50,0 %	19,2 %	12,8 %	5,1 %	6,4 %	6,4 %
	Ubytovanie a stravovanie	88,9 %	11,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Doprava, informácie	59,6 %	21,3 %	10,6 %	4,3 %	4,3 %	0,0 %
	Obchodné služby	55,3 %	17,7 %	9,2 %	4,3 %	9,9 %	3,5 %
	Ostatné služby	70,0 %	12,5 %	10,0 %	5,0 %	2,5 %	0,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	54,2 %	18,3 %	9,2 %	5,6 %	6,3 %	6,3 %
	Trnavský	55,8 %	11,6 %	16,3 %	7,0 %	4,7 %	4,7 %
	Nitriansky	59,6 %	21,3 %	10,6 %	2,1 %	4,3 %	2,1 %
	Trenčiansky	54,1 %	27,0 %	10,8 %	5,4 %	2,7 %	0,0 %
	Banskobystrický	51,0 %	20,4 %	20,4 %	4,1 %	4,1 %	0,0 %
	Žilinský	70,5 %	16,4 %	4,9 %	1,6 %	4,9 %	1,6 %
	Prešovský	69,6 %	15,2 %	10,9 %	2,2 %	2,2 %	0,0 %
	Košický	54,3 %	15,2 %	10,9 %	4,3 %	15,2 %	0,0 %
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	58,1 %	18,8 %	14,5 %	4,3 %	4,3 %	0,0 %
	MSP - právnické osoby	58,2 %	17,8 %	9,9 %	4,2 %	6,2 %	3,7 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	58,7 %	17,7 %	11,3 %	4,1 %	5,4 %	2,8 %
	Zahraničné	33,3 %	33,3 %	0,0 %	11,1 %	22,2 %	0,0 %

Akt o digitálnych trhoch DMA hodnotili pozitívne najmä malé podniky (57,8 %), firmy v sektore ostatné služby (84,7 %), z Košického kraja (68,2 %). Veľmi pozitívne akt hodnotili podnikatelia v sektore ostatné služby (38,5 %), z Trnavského kraja (35,0 %). Negatívny postoj k aktu o digitálnych trhoch zaujali najmä stredné podniky, ďalej najmä v sektore pôdohospodárstvo (28,6 %), z Trenčianskeho kraja (23,5 %). Neutrálny postoj mali hlavne podnikatelia v sektore ubytovanie a stravovanie (71,4 %).

Tabuľka 16 **Hodnotenie regulácií EÚ - Akt o digitálnych trhoch (DMA), ktorého účelom je zabezpečiť rovnané podmienky pre všetky digitálne spoločnosti**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**205 respondentov**	**22,0 %**	**30,2 %**	**31,2 %**	**6,3 %**	**8,8 %**	**1,5 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	19,7 %	31,0 %	31,7 %	7,0 %	9,2 %	1,4 %
	Malý podnik (10-49)	31,1 %	26,7 %	31,1 %	4,4 %	4,4 %	2,2 %
	Stredný podnik (50-249)	16,7 %	33,3 %	27,8 %	5,6 %	16,7 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	14,3 %	0,0 %	57,1 %	14,3 %	14,3 %	0,0 %
	Priemysel	30,0 %	20,0 %	26,7 %	6,7 %	13,3 %	3,3 %
	Stavebníctvo	23,1 %	42,3 %	15,4 %	3,8 %	11,5 %	3,8 %
	Obchod	17,6 %	32,4 %	35,3 %	2,9 %	11,8 %	0,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	0,0 %	28,6 %	71,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Doprava, informácie	10,7 %	28,6 %	46,4 %	7,1 %	7,1 %	0,0 %
	Obchodné služby	25,0 %	30,0 %	30,0 %	8,3 %	5,0 %	1,7 %
	Ostatné služby	38,5 %	46,2 %	0,0 %	7,7 %	7,7 %	0,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	25,0 %	26,7 %	31,7 %	6,7 %	6,7 %	3,3 %
	Trnavský	35,0 %	25,0 %	40,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Nitriansky	15,0 %	25,0 %	45,0 %	10,0 %	5,0 %	0,0 %
	Trenčiansky	29,4 %	23,5 %	23,5 %	0,0 %	23,5 %	0,0 %
	Banskobystrický	10,5 %	26,3 %	42,1 %	10,5 %	10,5 %	0,0 %
	Žilinský	13,0 %	43,5 %	26,1 %	13,0 %	4,3 %	0,0 %
	Prešovský	20,8 %	29,2 %	29,2 %	0,0 %	16,7 %	4,2 %
	Košický	22,7 %	45,5 %	13,6 %	9,1 %	9,1 %	0,0 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	14,0 %	36,8 %	29,8 %	7,0 %	10,5 %	1,8 %
	MSP - právnické osoby	25,0 %	27,7 %	31,8 %	6,1 %	8,1 %	1,4 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	22,3 %	29,9 %	31,0 %	6,6 %	8,6 %	1,5 %
	Zahraničné	12,5 %	37,5 %	37,5 %	0,0 %	12,5 %	0,0 %

Akt o digitálnych službách DSA hodnotili pozitívne najmä malé a stredné podniky (51,3 %), v sektore obchod (56,7 %), hlavne z Trnavského kraja (54,6 %). Veľmi pozitívne DSA akt hodnotili firmy najmä v priemysle (26,7 %), z Trnavského kraja (27,3 %). Negatívne akt hodnotili stredné podniky v sektore priemysel (24,4 %), hlavne zo Žilinského kraja (24,3 %). Neutrálny postoj mali predovšetkým podnikatelia v sektore ubytovanie a stravovanie (46,2 %).

Tabuľka 17 **Hodnotenie regulácií EÚ - Akt o digitálnych službách (DSA), ktorý sa zameriava na zvýšenie bezpečnosti online priestoru**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**351 respondentov**	**20,2 %**	**26,8 %**	**33,9 %**	**5,7 %**	**11,7 %**	**1,7 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	19,7 %	25,2 %	33,8 %	6,8 %	12,8 %	1,7 %
	Malý podnik (10-49)	21,8 %	29,5 %	37,2 %	1,3 %	7,7 %	2,6 %
	Stredný podnik (50-249)	20,5 %	30,8 %	28,2 %	7,7 %	12,8 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	15,4 %	23,1 %	38,5 %	15,4 %	7,7 %	0,0 %
	Priemysel	26,7 %	13,3 %	33,3 %	4,4 %	20,0 %	2,2 %
	Stavebníctvo	20,6 %	29,4 %	35,3 %	5,9 %	8,8 %	0,0 %
	Obchod	20,9 %	35,8 %	31,3 %	6,0 %	6,0 %	0,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	15,4 %	15,4 %	46,2 %	0,0 %	15,4 %	7,7 %
	Doprava, informácie	15,2 %	39,4 %	27,3 %	9,1 %	9,1 %	0,0 %
	Obchodné služby	21,0 %	26,1 %	32,8 %	3,4 %	13,4 %	3,4 %
	Ostatné služby	14,8 %	18,5 %	44,4 %	11,1 %	11,1 %	0,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	17,5 %	27,2 %	40,8 %	3,9 %	7,8 %	2,9 %
	Trnavský	27,3 %	27,3 %	24,2 %	6,1 %	15,2 %	0,0 %
	Nitriansky	26,8 %	26,8 %	24,4 %	9,8 %	12,2 %	0,0 %
	Trenčiansky	25,9 %	25,9 %	29,6 %	7,4 %	11,1 %	0,0 %
	Banskobystrický	22,2 %	27,8 %	33,3 %	2,8 %	13,9 %	0,0 %
	Žilinský	16,2 %	27,0 %	29,7 %	10,8 %	13,5 %	2,7 %
	Prešovský	17,5 %	22,5 %	37,5 %	5,0 %	12,5 %	5,0 %
	Košický	14,7 %	29,4 %	38,2 %	2,9 %	14,7 %	0,0 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	17,3 %	22,7 %	37,3 %	8,0 %	13,3 %	1,3 %
	MSP - právnické osoby	21,0 %	27,9 %	33,0 %	5,1 %	11,2 %	1,8 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	20,5 %	27,3 %	33,4 %	5,3 %	11,7 %	1,8 %
	Zahraničné	10,0 %	10,0 %	50,0 %	20,0 %	10,0 %	0,0 %

Smernicu o udržateľnosti CSRD hodnotili pozitívne hlavne malé podniky (33,4 %), ďalej predovšetkým firmy v sektore doprava, informácie (55,0 %), z Trenčianskeho kraja (42,1 %). Veľmi pozitívne smernicu hodnotili podnikatelia v sektore obchodné služby (16,7 %), z Prešovského kraja (26,7 %). Negatívne smernicu hodnotili najmä stredné podniky (31,8 %), najmä v sektore priemysel (37,0 %), z Nitrianskeho kraja (35,3 %). Neutrálny postoj mali prevažne mikropodniky (39,7 %), najmä v sektore ostatné služby (55,0 %), z Banskobystrického kraja (52,4 %).

Tabuľka 18 **Hodnotenie regulácií EÚ - Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD)**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**210 respondentov**	**11,4 %**	**20,5 %**	**37,1 %**	**7,6 %**	**15,7 %**	**7,6 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	11,5 %	19,8 %	39,7 %	7,6 %	15,3 %	6,1 %
	Malý podnik (10-49)	12,3 %	21,1 %	31,6 %	8,8 %	12,3 %	14,0 %
	Stredný podnik (50-249)	9,1 %	22,7 %	36,4 %	4,5 %	27,3 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	10,0 %	10,0 %	50,0 %	10,0 %	20,0 %	0,0 %
	Priemysel	11,1 %	7,4 %	40,7 %	11,1 %	25,9 %	3,7 %
	Stavebníctvo	12,1 %	21,2 %	33,3 %	9,1 %	12,1 %	12,1 %
	Obchod	6,3 %	18,8 %	50,0 %	6,3 %	15,6 %	3,1 %
	Ubytovanie a stravovanie	12,5 %	25,0 %	25,0 %	0,0 %	12,5 %	25,0 %
	Doprava, informácie	10,0 %	45,0 %	25,0 %	10,0 %	5,0 %	5,0 %
	Obchodné služby	16,7 %	21,7 %	28,3 %	6,7 %	18,3 %	8,3 %
	Ostatné služby	5,0 %	15,0 %	55,0 %	5,0 %	10,0 %	10,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	9,7 %	20,8 %	31,9 %	5,6 %	20,8 %	11,1 %
	Trnavský	4,5 %	36,4 %	40,9 %	9,1 %	9,1 %	0,0 %
	Nitriansky	5,9 %	17,6 %	29,4 %	11,8 %	23,5 %	11,8 %
	Trenčiansky	15,8 %	26,3 %	47,4 %	5,3 %	0,0 %	5,3 %
	Banskobystrický	14,3 %	19,0 %	52,4 %	4,8 %	9,5 %	0,0 %
	Žilinský	8,7 %	13,0 %	43,5 %	4,3 %	21,7 %	8,7 %
	Prešovský	26,7 %	6,7 %	33,3 %	20,0 %	13,3 %	0,0 %
	Košický	14,3 %	19,0 %	28,6 %	9,5 %	14,3 %	14,3 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	9,3 %	18,6 %	41,9 %	11,6 %	14,0 %	4,7 %
	MSP - právnické osoby	12,0 %	21,0 %	35,9 %	6,6 %	16,2 %	8,4 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	11,9 %	20,4 %	36,8 %	7,5 %	15,4 %	8,0 %
	Zahraničné	0,0 %	22,2 %	44,4 %	11,1 %	22,2 %	0,0 %

Systém ETS hodnotili najviac pozitívne podnikatelia v sektore ostatné služby (45,8 %), hlavne firmy z Trenčianskeho kraja (36,4 %) a MSP právnické osoby (32,1 %). Veľmi pozitívne hodnotili systém ETS podnikatelia najmä v sektore obchodné služby (16,8 %), resp. pôdohospodárstvo (16,7 %) a hlavne zo Žilinského kraja (20,0 %). Výrazne viac negatívny postoj k systému mali malé podniky (32,9 %), najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (46,6 %) a prevažne z Prešovského kraja (41,9 %). Najviac neutrálny postoj zaujali podnikatelia v sektore stavebníctvo (36,0 %).

Tabuľka 19 **Hodnotenie regulácií EÚ - Systém obchodovania s emisiami v EÚ (ETS)**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**361 respondentov**	**11,9 %**	**19,7 %**	**29,6 %**	**11,6 %**	**17,7 %**	**9,4 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	10,2 %	21,7 %	29,9 %	11,9 %	16,4 %	9,8 %
	Malý podnik (10-49)	15,2 %	16,5 %	26,6 %	11,4 %	21,5 %	8,9 %
	Stredný podnik (50-249)	15,8 %	13,2 %	34,2 %	10,5 %	18,4 %	7,9 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	16,7 %	25,0 %	25,0 %	0,0 %	33,3 %	0,0 %
	Priemysel	8,5 %	21,3 %	25,5 %	10,6 %	17,0 %	17,0 %
	Stavebníctvo	6,0 %	14,0 %	36,0 %	12,0 %	16,0 %	16,0 %
	Obchod	14,0 %	14,0 %	33,3 %	10,5 %	17,5 %	10,5 %
	Ubytovanie a stravovanie	0,0 %	6,7 %	26,7 %	13,3 %	33,3 %	20,0 %
	Doprava, informácie	8,1 %	18,9 %	32,4 %	18,9 %	10,8 %	10,8 %
	Obchodné služby	16,8 %	22,7 %	27,7 %	10,9 %	19,3 %	2,5 %
	Ostatné služby	12,5 %	33,3 %	25,0 %	12,5 %	8,3 %	8,3 %
Kraj sídla	Bratislavský	11,3 %	20,0 %	26,1 %	11,3 %	19,1 %	12,2 %
	Trnavský	18,5 %	11,1 %	33,3 %	14,8 %	14,8 %	7,4 %
	Nitriansky	9,5 %	21,4 %	35,7 %	9,5 %	19,0 %	4,8 %
	Trenčiansky	9,1 %	27,3 %	36,4 %	9,1 %	6,1 %	12,1 %
	Banskobystrický	4,2 %	29,2 %	29,2 %	16,7 %	12,5 %	8,3 %
	Žilinský	20,0 %	15,0 %	35,0 %	10,0 %	15,0 %	5,0 %
	Prešovský	16,3 %	14,0 %	18,6 %	14,0 %	27,9 %	9,3 %
	Košický	5,4 %	21,6 %	32,4 %	10,8 %	18,9 %	10,8 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	7,5 %	22,6 %	28,0 %	10,8 %	19,4 %	11,8 %
	MSP - právnické osoby	13,4 %	18,7 %	30,2 %	11,9 %	17,2 %	8,6 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	12,1 %	19,8 %	29,6 %	11,8 %	17,0 %	9,8 %
	Zahraničné	7,7 %	15,4 %	30,8 %	7,7 %	38,5 %	0,0 %

2.11. Znalosť regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku

Znalosť regulácií o emisných normách CO2 pre osobné a úžitkové vozidla má **73,1 %** respondentov MSP. **Znalosť o zavádzaní infraštruktúry** pre alternatívne paliva má **37,3 %** MSP na Slovensku. Akt o umelej inteligencii pozná tridsať percent podnikateľov MSP (30,4 %). CBAM mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach pozná štvrtina podnikateľov MSP (25,8 %). Žiadnu z uvedených regulácií nepozná 18,6 % podnikateľov MSP na Slovensku.

Graf 16 **Znalosť regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku**

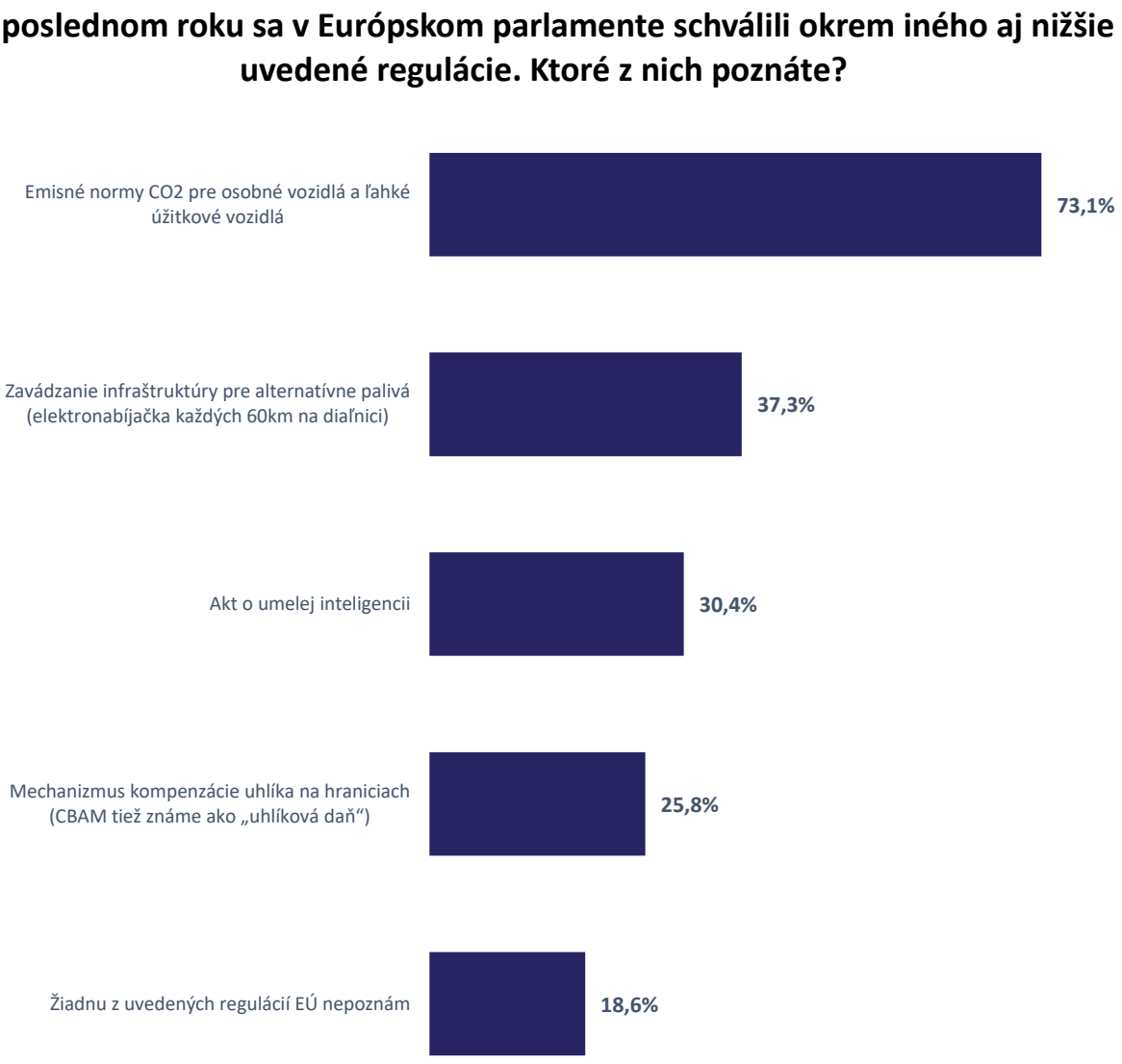

N=1000 respondentov

Emisne normy CO2 pre osobné a ľahké úžitkové vozidla poznajú hlavne stredné podniky (82,0 %), najmä v sektore doprava, informácie (81,0 %), z Trenčianskeho kraja (75,6 %), MSP právnické osoby (74,1 %). Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne paliva poznajú hlavne stredné podniky (48,0 %), v sektore doprava, informácie (47,0 %), z Košického kraja (43,0 %), MSP právnické osoby, hlavne so zahraničnou účasťou (43,5 %). Akt o umelej inteligencii poznajú najmä stredné podniky (43,0 %), najmä v sektore obchod (34,8 %), z Košického kraja (36,4 %), MSP zahraničná účasť (43,5 %). Mechanizmus kompenzácie uhlíka CBAM známej ako uhlíková daň poznajú hlavne

malé podniky v sektore doprava, informácie (32,0 %), z Košického kraja (35,5 %). Žiadnu reguláciu z uvedených nepoznajú najmä malé firmy v sektore priemysel (21,8 %), z Trnavského kraja (21,4 %).

Tabuľka 20 **Znalosť regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku**

Riadkové %	Kategória	Emisné normy CO2 pre osobné vozidlá a ľahké úžitkové vozidlá	Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá (elektronabíjačka každých 60km na diaľnici)	Akt o umelej inteligencii	Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM tiež známe ako „uhlíková daň“)	Žiadnu z uvedených regulácií EÚ nepoznám
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**73,1 %**	**37,3 %**	**30,4 %**	**25,8 %**	**18,6 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	72,0 %	36,0 %	28,0 %	23,9 %	19,5 %
	Malý podnik (10-49)	72,3 %	36,4 %	32,5 %	30,6 %	20,4 %
	Stredný podnik (50-249)	82,0 %	48,0 %	43,0 %	29,0 %	9,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	65,7 %	37,1 %	11,4 %	20,0 %	20,0 %
	Priemysel	70,2 %	36,3 %	27,4 %	20,2 %	21,8 %
	Stavebníctvo	71,0 %	39,1 %	30,4 %	23,9 %	21,7 %
	Obchod	70,7 %	38,4 %	34,8 %	26,8 %	21,3 %
	Ubytovanie a stravovanie	80,6 %	38,9 %	30,6 %	25,0 %	16,7 %
	Doprava, informácie	81,0 %	47,0 %	31,0 %	32,0 %	12,0 %
	Obchodné služby	72,2 %	31,8 %	31,2 %	25,9 %	18,5 %
	Ostatné služby	79,7 %	43,0 %	30,4 %	30,4 %	11,4 %
Kraj sídla	Bratislavský	73,5 %	36,2 %	29,7 %	25,4 %	20,4 %
	Trnavský	70,4 %	32,7 %	26,5 %	21,4 %	21,4 %
	Nitriansky	75,0 %	37,5 %	29,8 %	26,0 %	11,5 %
	Trenčiansky	75,6 %	40,2 %	28,0 %	24,4 %	18,3 %
	Banskobystrický	70,2 %	37,2 %	21,3 %	19,1 %	20,2 %
	Žilinský	73,8 %	34,9 %	35,7 %	27,8 %	17,5 %
	Prešovský	70,9 %	39,1 %	33,6 %	25,5 %	20,0 %
	Košický	74,8 %	43,0 %	36,4 %	35,5 %	16,8 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	70,0 %	34,4 %	24,4 %	26,0 %	22,4 %
	MSP - právnické osoby	74,1 %	38,3 %	32,4 %	25,7 %	17,3 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	73,1 %	37,2 %	30,1 %	25,4 %	18,6 %
	Zahraničné	73,9 %	43,5 %	43,5 %	43,5 %	17,4 %

2.12. Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku

Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá hodnotí pozitívne **42,4 % MSP**, z toho 16,9 % veľmi pozitívne. Naopak 23,3 % podnikateľov hodnotí zavádzanie infraštruktúry alternatívnych palív negatívne, až 17,4 % veľmi negatívne. Niečo viac ako tridsať percent zaujalo neutrálny postoj (31,6 %).

K aktu o umelej inteligencii ma pozitívny vzťah 43,8 % podnikateľov MSP. Naopak štvrtina podnikateľov (25,7 %) má k aktu o umelej inteligencii negatívny vzťah. Neutrálny vzťah k aktu o umelej inteligencii malo 26,0 % MSP. K mechanizmu kompenzácii uhlíka na hraniciach CBMA ma pozitívny vzťah tretina MSP (33,7 %). Naopak viac je takých čo ho vnímajú negatívne (37,6 %), až takmer tretina veľmi negatívne (29,1 %). Neutrálny postoj k uhlíkovej dani ma 21,3 % podnikateľov MSP.

Emisné normy CO2 hodnotí väčšina podnikateľov negatívne (42,5 %), až takmer tretina veľmi negatívne (29,1 %). Pozitívny postoj ma o niečo viac ako štvrtina MSP podnikateľov (26,7 %), iba desatina MSP podnikateľov hodnotí emisne normy za veľmi pozitívne (10,8 %). Neutrálny postoj k emisným normám ma 27,8 % podnikateľov.

Tabuľka 21 **Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku**

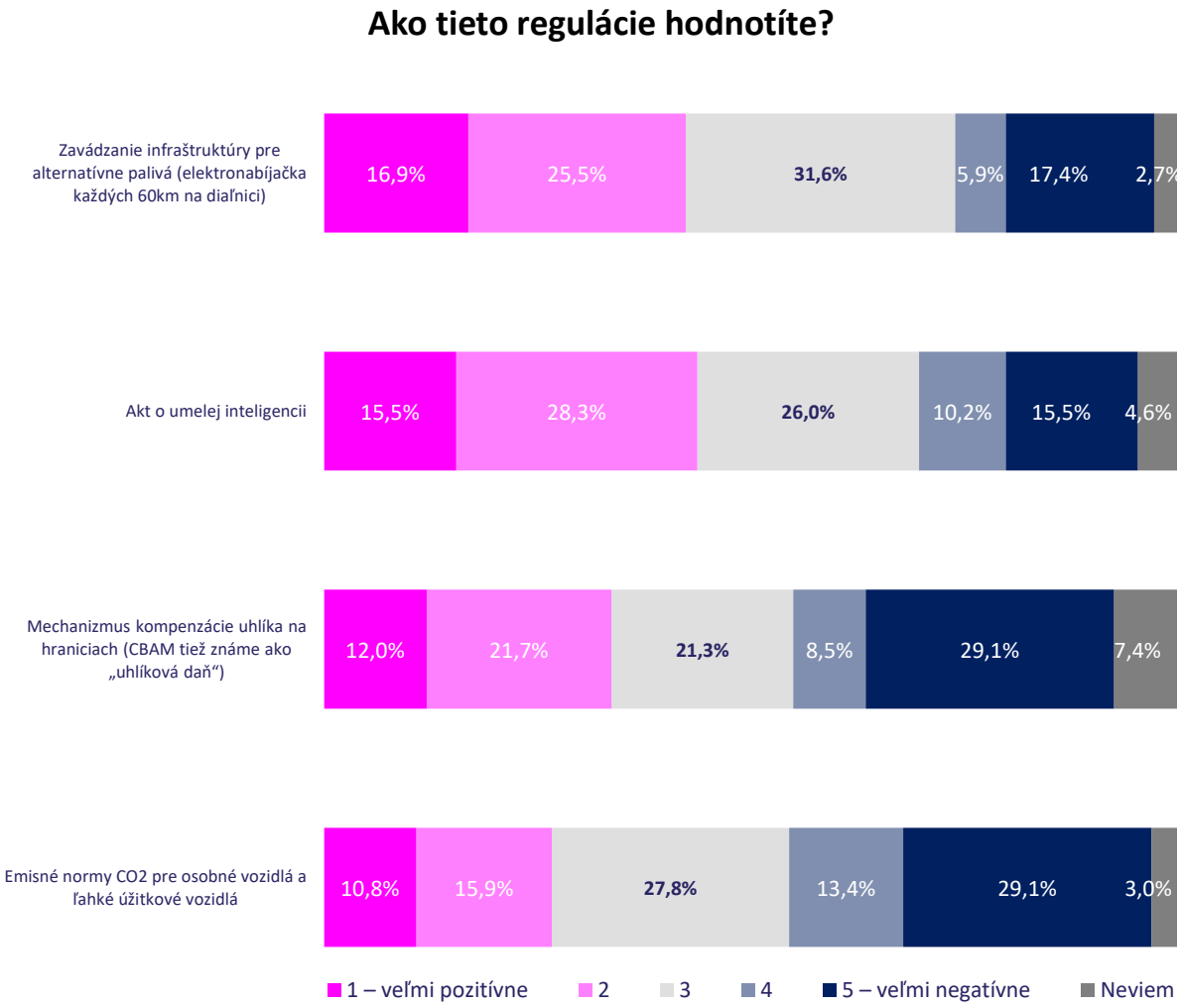

N=1000 respondentov

Infraštruktúru pre alternatívne palivá hodnotili pozitívne najmä malé podniky (46,7 %), firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (71,4 %) a zo Žilinského kraja (47,7 %). Veľmi pozitívne infraštruktúru hodnotili podnikatelia najmä v sektore pôdohospodárstva (23,1 %) a z Prešovského kraja (23,3 %). Negatívny postoj mali paradoxne hlavne podniky z odvetvia pôdohospodárstvo a predovšetkým z Trenčianskeho kraja (33,3 %). Neutrálny postoj prevládal u podnikateľov v sektore ostatné služby (41,2 %).

Tabuľka 22 **Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá (elektronabíjačka každých 60km na diaľnici)**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**373 respondentov**	**16,9 %**	**25,5 %**	**31,6 %**	**5,9 %**	**17,4 %**	**2,7 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	15,6 %	26,8 %	30,8 %	6,4 %	17,2 %	3,2 %
	Malý podnik (10-49)	20,0 %	26,7 %	28,0 %	4,0 %	18,7 %	2,7 %
	Stredný podnik (50-249)	18,8 %	16,7 %	41,7 %	6,3 %	16,7 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	23,1 %	0,0 %	38,5 %	15,4 %	23,1 %	0,0 %
	Priemysel	22,2 %	24,4 %	22,2 %	4,4 %	24,4 %	2,2 %
	Stavebníctvo	20,4 %	29,6 %	31,5 %	3,7 %	7,4 %	7,4 %
	Obchod	14,3 %	28,6 %	33,3 %	6,3 %	15,9 %	1,6 %
	Ubytovanie a stravovanie	21,4 %	50,0 %	7,1 %	7,1 %	7,1 %	7,1 %
	Doprava, informácie	12,8 %	27,7 %	29,8 %	6,4 %	21,3 %	2,1 %
	Obchodné služby	14,6 %	21,4 %	35,0 %	6,8 %	21,4 %	1,0 %
	Ostatné služby	17,6 %	23,5 %	41,2 %	2,9 %	11,8 %	2,9 %
Kraj sídla	Bratislavský	19,8 %	23,8 %	29,7 %	6,9 %	16,8 %	3,0 %
	Trnavský	12,5 %	31,3 %	31,3 %	3,1 %	21,9 %	0,0 %
	Nitriansky	15,4 %	28,2 %	33,3 %	5,1 %	17,9 %	0,0 %
	Trenčiansky	6,1 %	24,2 %	33,3 %	9,1 %	24,2 %	3,0 %
	Banskobystrický	14,3 %	31,4 %	34,3 %	5,7 %	11,4 %	2,9 %
	Žilinský	22,7 %	25,0 %	34,1 %	2,3 %	13,6 %	2,3 %
	Prešovský	23,3 %	20,9 %	25,6 %	7,0 %	16,3 %	7,0 %
	Košický	13,0 %	23,9 %	34,8 %	6,5 %	19,6 %	2,2 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	16,3 %	25,6 %	26,7 %	9,3 %	18,6 %	3,5 %
	MSP - právnické osoby	17,1 %	25,4 %	33,1 %	4,9 %	17,1 %	2,4 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	17,1 %	25,3 %	32,0 %	6,1 %	16,8 %	2,8 %
	Zahraničné	10,0 %	30,0 %	20,0 %	0,0 %	40,0 %	0,0 %

Akt o umelej inteligencii hodnotili pozitívne hlavne mikropodniky (45,9 %), ďalej najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (54,6 %), z Trenčianskeho kraja (60,9 %). Veľmi pozitívne tento akt hodnotili predovšetkým podnikatelia v sektore pôdohospodárstvo (25,0 %), z Banskobystrického kraja (20,0 %). Negatívny postoj k aktu o umelej inteligencii mali predovšetkým podnikatelia v sektore doprava, informácie (35,5 %), hlavne z Trnavského kraja (34,6 %), MSP so zahraničným vlastníctvom (40,0 %).

Tabuľka 23 **Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Akt o umelej inteligencii**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**304 respondentov**	**15,5 %**	**28,3 %**	**26,0 %**	**10,2 %**	**15,5 %**	**4,6 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	15,5 %	30,4 %	23,2 %	13,9 %	14,4 %	2,6 %
	Malý podnik (10-49)	19,4 %	25,4 %	26,9 %	3,0 %	16,4 %	9,0 %
	Stredný podnik (50-249)	9,3 %	23,3 %	37,2 %	4,7 %	18,6 %	7,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	25,0 %	25,0 %	25,0 %	0,0 %	25,0 %	0,0 %
	Priemysel	23,5 %	11,8 %	29,4 %	5,9 %	23,5 %	5,9 %
	Stavebníctvo	4,8 %	35,7 %	31,0 %	9,5 %	11,9 %	7,1 %
	Obchod	12,3 %	35,1 %	28,1 %	12,3 %	7,0 %	5,3 %
	Ubytovanie a stravovanie	18,2 %	36,4 %	9,1 %	18,2 %	9,1 %	9,1 %
	Doprava, informácie	19,4 %	16,1 %	25,8 %	16,1 %	19,4 %	3,2 %
	Obchodné služby	16,8 %	30,7 %	24,8 %	7,9 %	16,8 %	3,0 %
	Ostatné služby	16,7 %	25,0 %	20,8 %	12,5 %	20,8 %	4,2 %
Kraj sídla	Bratislavský	13,3 %	31,3 %	19,3 %	15,7 %	14,5 %	6,0 %
	Trnavský	7,7 %	23,1 %	30,8 %	7,7 %	26,9 %	3,8 %
	Nitriansky	16,1 %	19,4 %	32,3 %	6,5 %	22,6 %	3,2 %
	Trenčiansky	8,7 %	52,2 %	13,0 %	8,7 %	17,4 %	0,0 %
	Banskobystrický	20,0 %	20,0 %	35,0 %	5,0 %	15,0 %	5,0 %
	Žilinský	24,4 %	20,0 %	37,8 %	4,4 %	8,9 %	4,4 %
	Prešovský	16,2 %	24,3 %	27,0 %	18,9 %	8,1 %	5,4 %
	Košický	15,4 %	35,9 %	20,5 %	5,1 %	17,9 %	5,1 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	6,6 %	31,1 %	26,2 %	13,1 %	16,4 %	6,6 %
	MSP - právnické osoby	17,7 %	27,6 %	25,9 %	9,5 %	15,2 %	4,1 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	16,0 %	27,9 %	26,2 %	10,2 %	15,0 %	4,8 %
	Zahraničné	0,0 %	40,0 %	20,0 %	10,0 %	30,0 %	0,0 %

Uhlíkovú daň hodnotili negatívne najmä stredné podniky (41,4 %), hlavne v sektore doprava, informácie (43,7 %), obchod (43,0 %), hlavne z Prešovského kraja (50,0 %) a Banskobystrického kraja (50,0 %), predovšetkým so zahraničnou účasťou (70,0 %). Veľmi negatívne uhlíkovú daň hodnotili podnikatelia v sektore stavebníctvo (39,4 %). Naopak pozitívne ju hodnotili podnikatelia v sektore pôdohospodárstvo (71,5 %), z Trnavského kraja (47,6 %), veľmi pozitívne ju hodnotili podnikatelia v sektore ubytovanie a stravovanie (33,3 %), z Prešovského kraja (17,9 %). Neutrálny postoj mali podnikatelia najmä v sektore priemysel (44,0 %).

Tabuľka 24 **Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM tiež známe ako „uhlíková daň“)**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**258 respondentov**	**12,0 %**	**21,7 %**	**21,3 %**	**8,5 %**	**29,1 %**	**7,4 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	12,7 %	22,9 %	18,7 %	8,4 %	30,7 %	6,6 %
	Malý podnik (10-49)	9,5 %	22,2 %	25,4 %	6,3 %	25,4 %	11,1 %
	Stredný podnik (50-249)	13,8 %	13,8 %	27,6 %	13,8 %	27,6 %	3,4 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	28,6 %	42,9 %	14,3 %	14,3 %	0,0 %	0,0 %
	Priemysel	8,0 %	12,0 %	44,0 %	8,0 %	24,0 %	4,0 %
	Stavebníctvo	9,1 %	12,1 %	30,3 %	0,0 %	39,4 %	9,1 %
	Obchod	11,4 %	18,2 %	18,2 %	15,9 %	27,3 %	9,1 %
	Ubytovanie a stravovanie	33,3 %	0,0 %	33,3 %	0,0 %	22,2 %	11,1 %
	Doprava, informácie	9,4 %	15,6 %	18,8 %	15,6 %	28,1 %	12,5 %
	Obchodné služby	9,5 %	29,8 %	14,3 %	7,1 %	33,3 %	6,0 %
	Ostatné služby	20,8 %	33,3 %	16,7 %	4,2 %	20,8 %	4,2 %
Kraj sídla	Bratislavský	8,5 %	19,7 %	22,5 %	7,0 %	28,2 %	14,1 %
	Trnavský	9,5 %	38,1 %	28,6 %	4,8 %	19,0 %	0,0 %
	Nitriansky	25,9 %	3,7 %	29,6 %	11,1 %	22,2 %	7,4 %
	Trenčiansky	0,0 %	40,0 %	25,0 %	0,0 %	30,0 %	5,0 %
	Banskobystrický	11,1 %	5,6 %	27,8 %	11,1 %	38,9 %	5,6 %
	Žilinský	14,3 %	31,4 %	14,3 %	11,4 %	22,9 %	5,7 %
	Prešovský	17,9 %	14,3 %	14,3 %	7,1 %	42,9 %	3,6 %
	Košický	10,5 %	23,7 %	15,8 %	13,2 %	31,6 %	5,3 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	4,6 %	26,2 %	26,2 %	6,2 %	27,7 %	9,2 %
	MSP - právnické osoby	14,5 %	20,2 %	19,7 %	9,3 %	29,5 %	6,7 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	12,5 %	22,2 %	21,4 %	8,5 %	27,8 %	7,7 %
	Zahraničné	0,0 %	10,0 %	20,0 %	10,0 %	60,0 %	0,0 %

Emisne normy CO2 pre osobné a ľahké úžitkové vozidlá negatívne hodnotili hlavne stredné podniky (45,2 %), ďalej najmä firmy v sektore ostatné služby (47,6 %), hlavne z Trenčianskeho kraja (46,8 %) a Nitrianskeho kraja (46,2 %), veľmi negatívne emisne normy hodnotili podnikatelia v sektore pôdohospodárstvo (47,8 %). Naopak pozitívne emisná normy hodnotili predovšetkým podnikatelia v sektore doprava, informácie (29,7 %) a obchod (29,3 %), ďalej hlavne firmy zo Žilinského kraja (34,4 %), veľmi pozitívne emisné normy hodnotili najmä podnikatelia v sektore ostatné služby (14,3 %), z Prešovského kraja (15,4 %). Neutrálny postoj mali predovšetkým podnikatelia v sektore ubytovanie a stravovanie (41,4 %).

Tabuľka 25 **Hodnotenie regulácií EÚ schválených v Európskom parlamente v poslednom roku - Emisné normy CO2 pre osobné vozidlá a ľahké úžitkové vozidlá**

Riadkové %	Kategória	1 - veľmi pozitívne	2	3	4	5 - veľmi negatívne	Neviem
Celková vzorka	**731 respondentov**	**10,8 %**	**15,9 %**	**27,8 %**	**13,4 %**	**29,1 %**	**3,0 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	9,8 %	15,6 %	27,2 %	13,4 %	31,0 %	3,0 %
	Malý podnik (10-49)	14,1 %	15,4 %	31,5 %	12,1 %	22,8 %	4,0 %
	Stredný podnik (50-249)	11,0 %	18,3 %	24,4 %	15,9 %	29,3 %	1,2 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	13,0 %	8,7 %	13,0 %	17,4 %	47,8 %	0,0 %
	Priemysel	9,2 %	18,4 %	20,7 %	16,1 %	29,9 %	5,7 %
	Stavebníctvo	10,2 %	15,3 %	28,6 %	15,3 %	26,5 %	4,1 %
	Obchod	12,1 %	17,2 %	30,2 %	12,1 %	25,9 %	2,6 %
	Ubytovanie a stravovanie	0,0 %	24,1 %	41,4 %	10,3 %	24,1 %	0,0 %
	Doprava, informácie	9,9 %	19,8 %	27,2 %	13,6 %	27,2 %	2,5 %
	Obchodné služby	11,5 %	13,7 %	29,9 %	10,7 %	31,2 %	3,0 %
	Ostatné služby	14,3 %	12,7 %	23,8 %	19,0 %	28,6 %	1,6 %
Kraj sídla	Bratislavský	8,8 %	20,0 %	27,3 %	15,1 %	24,9 %	3,9 %
	Trnavský	14,5 %	13,0 %	26,1 %	7,2 %	36,2 %	2,9 %
	Nitriansky	10,3 %	17,9 %	21,8 %	15,4 %	30,8 %	3,8 %
	Trenčiansky	6,5 %	6,5 %	38,7 %	11,3 %	35,5 %	1,6 %
	Banskobystrický	9,1 %	21,2 %	25,8 %	13,6 %	28,8 %	1,5 %
	Žilinský,	14,0 %	20,4 %	23,7 %	15,1 %	24,7 %	2,2 %
	Prešovský	15,4 %	6,4 %	30,8 %	16,7 %	28,2 %	2,6 %
	Košický	10,0 %	12,5 %	31,3 %	8,8 %	33,8 %	3,8 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	12,0 %	12,0 %	29,1 %	11,4 %	31,4 %	4,0 %
	MSP - právnické osoby	10,4 %	17,1 %	27,3 %	14,0 %	28,4 %	2,7 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	11,1 %	16,1 %	27,2 %	13,7 %	28,9 %	3,1 %
	Zahraničné	0,0 %	5,9 %	52,9 %	0,0 %	41,2 %	0,0 %

2.13. Znalosť balíčka enviromentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“

Takmer **dve tretiny** MSP na Slovensku **vie niečo o balíčku „Fit for 55“.** Necelých šesť percent ho pozná veľmi dobre (5,8 %), 27,1 % je čiastočne oboznámených a 32,8 % počuli o ňom. Viac ako tretina podnikateľov MSP na Slovensku o ňom nevie nič.

Graf 17 **Znalosť balíčka enviromentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“**

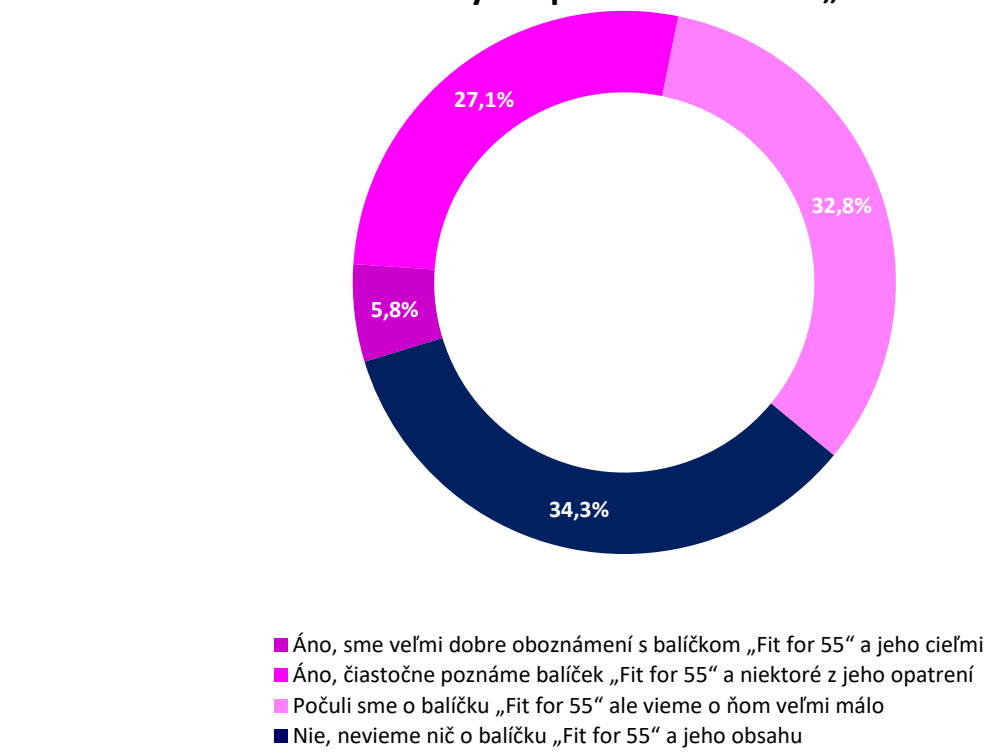

N=1000 respondentov

Znalosť balíčka environmentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“ majú hlavne malé podniky (66,6 %), najmä v sektore pôdohospodárstvo (77,2 %), hlavne z Trenčianskeho kraja (72,0 %), podnikatelia predovšetkým so zahraničným vlastníctvom (78,2 %). Veľmi dobre sú s balíčkom environmentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“ oboznámení podnikatelia najmä v sektore pôdohospodárstvo (8,6 %), čiastočne sú s nim oboznámení predovšetkým podnikatelia v sektore stavebníctvo (30,4 %) a ostatné služby (30,4 %), hlavne z Bratislavského (29,7 %), resp. Košického (29,0 %) kraja. O balíčku „Fit for 55“ počuli, ale vedia o ňom veľmi málo hlavne podnikatelia v sektore doprava, informácie (41,0 %), z Trenčianskeho kraja (41,5 %). Nič o balíčku „Fit for 55“ nevedia podnikatelia v sektore priemysel (43,5 %) a ubytovanie a stravovanie (41,7 %).

Tabuľka 26 **Znalosť balíčka enviromentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“**

Riadkové %	Kategória	Áno, sme veľmi dobre oboznámení s balíčkom „Fit for 55“ a jeho cieľmi	Áno, čiastočne poznáme balíček „Fit for 55“ a niektoré z jeho opatrení	Počuli sme o balíčku „Fit for 55“ ale vieme o ňom veľmi málo	Nie, nevieme nič o balíčku „Fit for 55“ a jeho obsahu
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**5,8 %**	**27,1 %**	**32,8 %**	**34,3 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	6,1 %	26,1 %	34,1 %	33,7 %
	Malý podnik (10-49)	4,9 %	28,2 %	33,5 %	33,5 %
	Stredný podnik (50-249)	6,0 %	32,0 %	22,0 %	40,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	8,6 %	28,6 %	40,0 %	22,9 %
	Priemysel	6,5 %	28,2 %	21,8 %	43,5 %
	Stavebníctvo	3,6 %	30,4 %	30,4 %	35,5 %
	Obchod	8,5 %	25,6 %	36,0 %	29,9 %
	Ubytovanie a stravovanie	5,6 %	25,0 %	27,8 %	41,7 %
	Doprava, informácie	3,0 %	19,0 %	41,0 %	37,0 %
	Obchodné služby	5,9 %	27,8 %	34,9 %	31,5 %
	Ostatné služby	5,1 %	30,4 %	27,8 %	36,7 %
Kraj sídla	Bratislavský	8,2 %	29,7 %	31,5 %	30,5 %
	Trnavský	2,0 %	26,5 %	33,7 %	37,8 %
	Nitriansky	3,8 %	20,2 %	34,6 %	41,3 %
	Trenčiansky	4,9 %	25,6 %	41,5 %	28,0 %
	Banskobystrický	7,4 %	26,6 %	34,0 %	31,9 %
	Žilinský	7,9 %	25,4 %	30,2 %	36,5 %
	Prešovský	5,5 %	29,1 %	28,2 %	37,3 %
	Košický	1,9 %	29,0 %	33,6 %	35,5 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	5,2 %	29,2 %	36,4 %	29,2 %
	MSP - právnické osoby	6,0 %	26,4 %	31,6 %	36,0 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	5,8 %	27,2 %	32,3 %	34,6 %
	Zahraničné	4,3 %	21,7 %	52,2 %	21,7 %

2.14. Znalosť o možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“

O možnosti **vyjadriť sa k politikám** a existujúcim reguláciám EÚ na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ **nevie 87,0 %** podnikateľov MSP na Slovensku. Túto možnosť pozná iba 13,0 % MSP podnikateľov Slovenska.

Graf 18 **Znalosť o možnosti vyjadriť sa webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“**

Každý občan alebo podnik má možnosť vyjadriť sa k novým politikám a existujúcim reguláciám EÚ na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“. Vedeli ste o tejto možnosti?

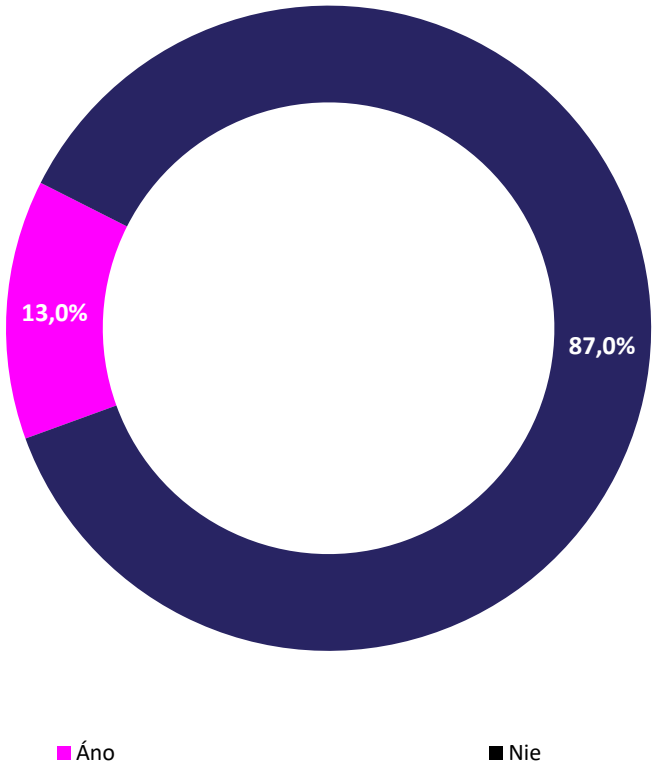

N=1000 respondentov

Najväčšie zastúpenie podnikateľov, ktorí poznajú tuto možnosť je medzi mikropodnikateľmi (13,5 %), najmä v sektore pôdohospodárstvo (22,9 %), z Trenčianskeho kraja (17,1 %). Väčšina malých (88,3 %) a stredných (88,0 %) túto možnosť nepozná, ďalej najmä firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (94,4 %), zo Žilinského kraja (89,7 %), MSP právnické osoby (87,5 %).

Tabuľka 27 **Znalosť o možnosti vyjadriť sa webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“**

Riadkové %	Kategória	Áno	Nie
Celková vzorka	**1000 respondento**	**13,0 %**	**87,0 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	13,5 %	86,5 %
	Malý podnik (10-49)	11,7 %	88,3 %
	Stredný podnik (50-249)	12,0 %	88,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	22,9 %	77,1 %
	Priemysel	11,3 %	88,7 %
	Stavebníctvo	14,5 %	85,5 %
	Obchod	12,2 %	87,8 %
	Ubytovanie a stravovanie	5,6 %	94,4 %
	Doprava, informácie	16,0 %	84,0 %
	Obchodné služby	13,0 %	87,0 %
	Ostatné služby	10,1 %	89,9 %
Kraj sídla	Bratislavský	12,9 %	87,1 %
	Trnavský	14,3 %	85,7 %
	Nitriansky	11,5 %	88,5 %
	Trenčiansky	17,1 %	82,9 %
	Banskobystrický	11,7 %	88,3 %
	Žilinský	10,3 %	89,7 %
	Prešovský	15,5 %	84,5 %
	Košický	12,1 %	87,9 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	14,4 %	85,6 %
	MSP - právnické osoby	12,5 %	87,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	12,9 %	87,1 %
	Zahraničné	17,4 %	82,6 %

2.15. Využili ste možnosť vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“

Z tých čo poznajú tuto možnosť **ju nevyužilo 88,5 %** podnikateľov MSP. Využilo ju iba niečo viac ako desatina (11,5 %) MSP na Slovensku.

Graf 19 **Využili ste možnosť vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“**

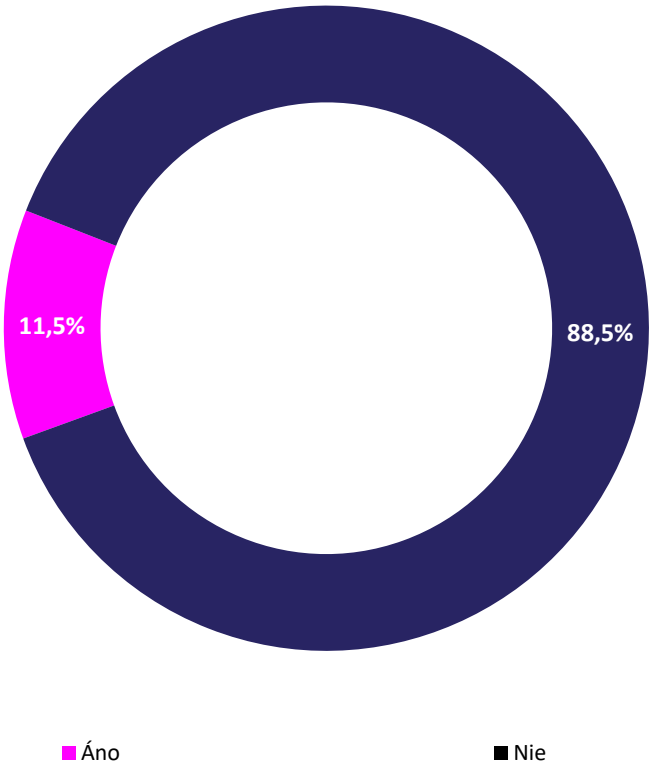

N=130 respondentov, ktorí využili možnosť vyjadriť sa na „Have your say/Vyjadrite svoj názor“

Najviac využili možnosť vyjadriť na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor “malé podniky (16,7 %), predovšetkým firmy v sektore obchodné služby (16,7 %), hlavne zo Žilinského kraja (23,1 %), MSP právnické osoby (10,6 %). Naopak možnosť vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ najčastejšie nevyužili stredné podniky (91,7 %), predovšetkým v sektore ubytovanie a stravovanie (100 %) a stavebníctvo (100 %), zo Žilinského kraja (89,7 %).

Tabuľka 28 **Využili ste možnosť vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“**

Riadkové %	Kategória	Áno	Nie
Celková vzorka	**130 respondentov**	**11,5 %**	**88,5 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	10,6 %	89,4 %
	Malý podnik (10-49)	16,7 %	83,3 %
	Stredný podnik (50-249)	8,3 %	91,7 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	12,5 %	87,5 %
	Priemysel	14,3 %	85,7 %
	Stavebníctvo	0,0 %	100,0 %
	Obchod	15,0 %	85,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	0,0 %	100,0 %
	Doprava, informácie	12,5 %	87,5 %
	Obchodné služby	16,7 %	83,3 %
	Ostatné služby	0,0 %	100,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	13,9 %	86,1 %
	Trnavský	7,1 %	92,9 %
	Nitriansky	8,3 %	91,7 %
	Trenčiansky	7,1 %	92,9 %
	Banskobystrický	9,1 %	90,9 %
	Žilinský	23,1 %	76,9 %
	Prešovský	11,8 %	88,2 %
	Košický	7,7 %	92,3 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	13,9 %	86,1 %
	MSP - právnické osoby	10,6 %	89,4 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	11,9 %	88,1 %
	Zahraničné	0,0 %	100,0 %

Poznámka: Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí odpovedali na položenú otázku, má vyhodnotenie odpovedí v rámci druhostupňového triedenia nízku spoľahlivosť.

2.16. Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“

28,7 % MSP **nevyužilo možnosť vyjadriť** sa na webe „Have your say“ , lebo si nemyslelo, že má šancu niečo ovplyvniť. Takmer štvrtina opytovaných MSP (24,3 %) nemá na také záležitosti čas. 13 % podnikateľov chýbajú potrebné znalosti. Viac ako desatina (11,3 %) nemá k vyjadreniu sa na spomínanom webe dostatok informácií. 7,8 % respondentov MSP to nezaujíma. Z tých, čo poznajú túto možnosť vyjadriť sa na webe, má jazykovú bariéru (3,5 %), resp. nemyslí si, že je to dôležite a podstatne sú národne regulácie (3,5 %). Iný dôvod má 4,3 % podnikateľov MSP a nevedelo sa vyjadriť 3,5 % MSP.

Graf 20 **Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“**

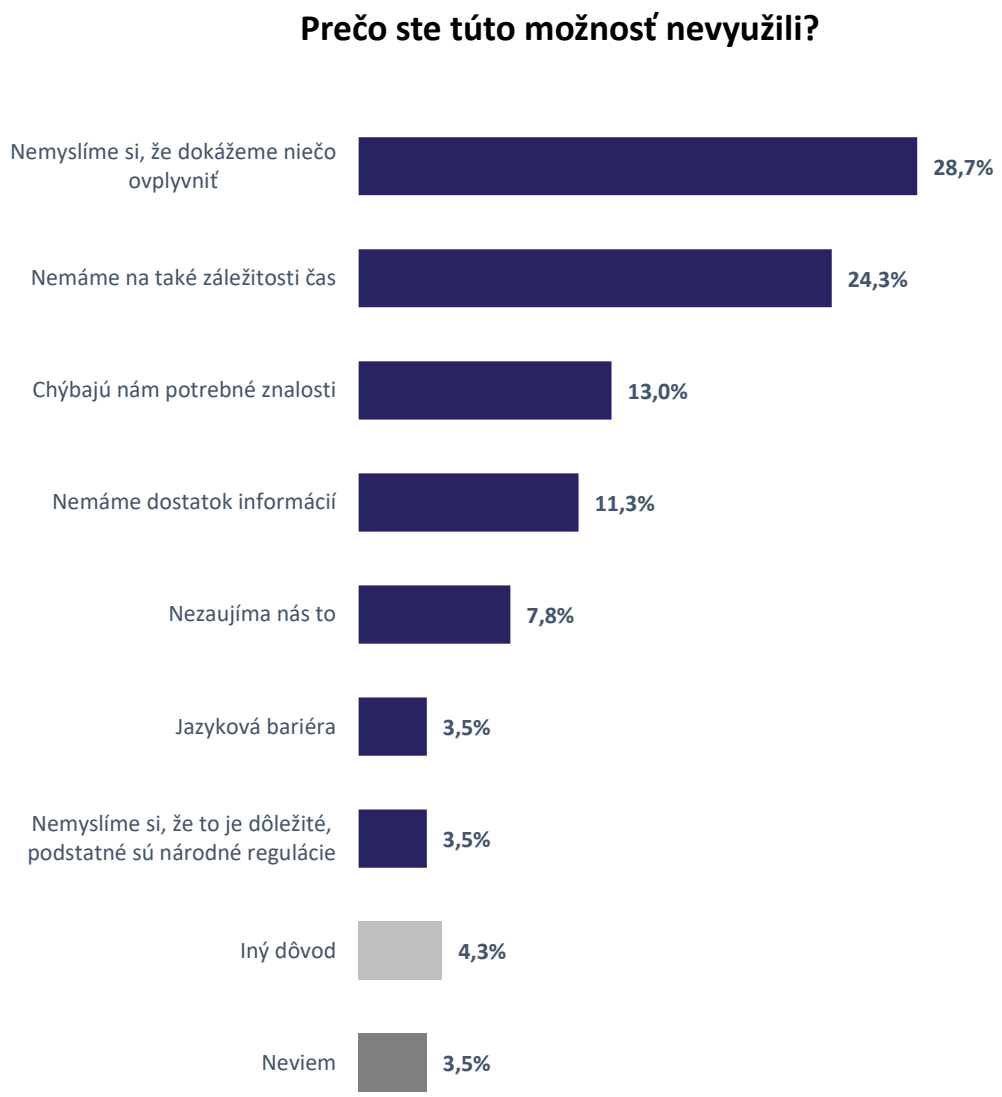

N=115 respondentov, ktorí nevyužili možnosť vyjadriť sa na „Have your say/Vyjadrite svoj názor“

Ak dôvod nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ uviedli najmä stredné podniky (63,6 %) - nemyslime si, že dokážeme niečo ovplyvniť, tento dôvod ďalej uviedli najmä MSP v sektore pôdohospodárstvo (42,9 %) a priemysel (41,7 %), hlavne z Košického kraja (41,7 %), MSP fyzické osoby (32,3 %). Ako dôvod nemáme na to čas, uviedli hlavne

malé podniky (35,0 %), v sektore ubytovanie a stravovanie (50,0 %) a ostatné služby (50,0 %), predovšetkým zo Žilinského kraja (40,0 %), MSP právnické osoby (31,0 %). Dôvod, že im chýbajú potrebné znalosti uviedli najmä malé podniky (20,0 %), ďalej hlavne firmy v sektore doprava, informácie (28,6 %), z Prešovského kraja (33,3 %), MSP fyzické osoby (19,4 %). Ako dôvod nedostatok informácií, uviedli hlavne malé podniky (15,0 %), najmä v sektore ubytovanie a stravovanie (50,0 %), z Trenčianskeho kraja (23,1 %), MSP fyzické osoby (16,1 %).

Tabuľka 29 **Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Haveyoursay/Vyjadrite svoj názor“**

Riadkové %	Kategória	Nemyslíme si, že dokážeme niečo ovplyvniť	Nemáme na také záležitosti čas	Chýbajú nám potrebné znalosti	Nemáme dostatok informácií
Celková vzorka	**115 respondentov**	**28,7 %**	**24,3 %**	**13,0 %**	**11,3 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	26,2 %	23,8 %	13,1 %	11,9 %
	Malý podnik (10-49)	20,0 %	35,0 %	20,0 %	15,0 %
	Stredný podnik (50-249)	63,6 %	9,1 %	0,0 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	42,9 %	0,0 %	0,0 %	14,3 %
	Priemysel	41,7 %	0,0 %	8,3 %	16,7 %
	Stavebníctvo	30,0 %	20,0 %	5,0 %	20,0 %
	Obchod	17,6 %	35,3 %	23,5 %	11,8 %
	Ubytovanie a stravovanie	0,0 %	50,0 %	0,0 %	50,0 %
	Doprava, informácie	35,7 %	7,1 %	28,6 %	7,1 %
	Obchodné služby	25,7 %	34,3 %	11,4 %	2,9 %
	Ostatné služby	25,0 %	50,0 %	12,5 %	12,5 %
Kraj sídla	Bratislavský	19,4 %	38,7 %	16,1 %	12,9 %
	Trnavský	38,5 %	0,0 %	7,7 %	15,4 %
	Nitriansky	36,4 %	9,1 %	9,1 %	9,1 %
	Trenčiansky	23,1 %	23,1 %	7,7 %	23,1 %
	Banskobystrický	40,0 %	20,0 %	0,0 %	20,0 %
	Žilinský	40,0 %	40,0 %	0,0 %	0,0 %
	Prešovský	13,3 %	20,0 %	33,3 %	0,0 %
	Košický	41,7 %	25,0 %	16,7 %	8,3 %
Právna forma firmy	FO – podnikatelia	32,3 %	6,5 %	19,4 %	16,1 %
	MSP - právnické osoby	27,4 %	31,0 %	10,7 %	9,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	28,8 %	23,4 %	13,5 %	11,7 %
	Zahraničné	25,0 %	50,0 %	0,0 %	0,0 %

Poznámka: Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí odpovedali na položenú otázku, má vyhodnotenie odpovedí v rámci druhostupňového triedenia nízku spoľahlivosť.

Ako dôvod nevyužitia vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“ uviedli hlavne stredné podniky (18,2 %), že ich to nezaujíma, tento dôvod ďalej uviedli najmä MSP v sektore doprava, informácie (14,3 %), z Trnavského kraja (23,1 %), hlavne v zahraničnom vlastníctve (25,0 %). Dôvod nevyjadrenia sa jazykovú bariéru, uviedli najmä stredné podniky (9,1 %), ďalej predovšetkým firmy v sektore stavebníctvo (10,0 %), z Nitrianskeho kraja (18,2 %). Ako dôvod to, že si nemyslia dôležitosť vyjadriť sa na webe k EÚ reguláciám preto, že sú pre nich dôležité národné regulácie, uviedli hlavne malé podniky MSP, firmy v sektore pôdohospodárstvo (28,6 %), z Trnavského a Trenčianskeho kraja (15,4 %).

Tabuľka 30 **Dôvody nevyužitia možnosti vyjadriť sa na webe „Have your say/Vyjadrite svoj názor“**

Riadkové %	Kategória	Nezaujíma nás to	Jazyková bariéra	Nemyslíme si, že to je dôležité, podstatné sú národné regulácie	Iný dôvod	Neviem
Celková vzorka	**115 respondentov**	**7,8 %**	**3,5 %**	**3,5 %**	**4,3 %**	**3,5 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	8,3 %	3,6 %	3,6 %	4,8 %	4,8 %
	Malý podnik (10-49)	0,0 %	0,0 %	5,0 %	5,0 %	0,0 %
	Stredný podnik (50-249)	18,2 %	9,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	0,0 %	0,0 %	28,6 %	14,3 %	0,0 %
	Priemysel	8,3 %	0,0 %	0,0 %	8,3 %	16,7 %
	Stavebníctvo	10,0 %	10,0 %	5,0 %	0,0 %	0,0 %
	Obchod	5,9 %	5,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Doprava, informácie	14,3 %	0,0 %	0,0 %	7,1 %	0,0 %
	Obchodné služby	8,6 %	2,9 %	2,9 %	5,7 %	5,7 %
	Ostatné služby	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	9,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,2 %
	Trnavský	23,1 %	0,0 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %
	Nitriansky	0,0 %	18,2 %	0,0 %	18,2 %	0,0 %
	Trenčiansky	0,0 %	7,7 %	15,4 %	0,0 %	0,0 %
	Banskobystrický	0,0 %	0,0 %	0,0 %	10,0 %	10,0 %
	Žilinský	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	20,0 %
	Prešovský	13,3 %	6,7 %	0,0 %	13,3 %	0,0 %
	Košický	8,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	3,2 %	3,2 %	0,0 %	6,5 %	12,9 %
	MSP - právnické osoby	9,5 %	3,6 %	4,8 %	3,6 %	0,0 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	7,2 %	3,6 %	3,6 %	4,5 %	3,6 %
	Zahraničné	25,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %

Poznámka: Vzhľadom na nízky počet respondentov, ktorí odpovedali na položenú otázku, má vyhodnotenie odpovedí v rámci druhostupňového triedenia nízku spoľahlivosť.

2.17. Má Vaša spoločnosť partnerov (odberateľov alebo dodávateľov) z iných členských krajín EÚ?

Viac ako polovica respondentov MSP na Slovensku **má odberateľov alebo dodávateľov** z iných členských krajín EÚ (51,3 %). Naopak 48,7 % zatiaľ nemá partnerov v rámci trhu EÚ.

Graf 21 **Má Vaša spoločnosť partnerov (odberateľov alebo dodávateľov) z iných členských krajín EÚ?**

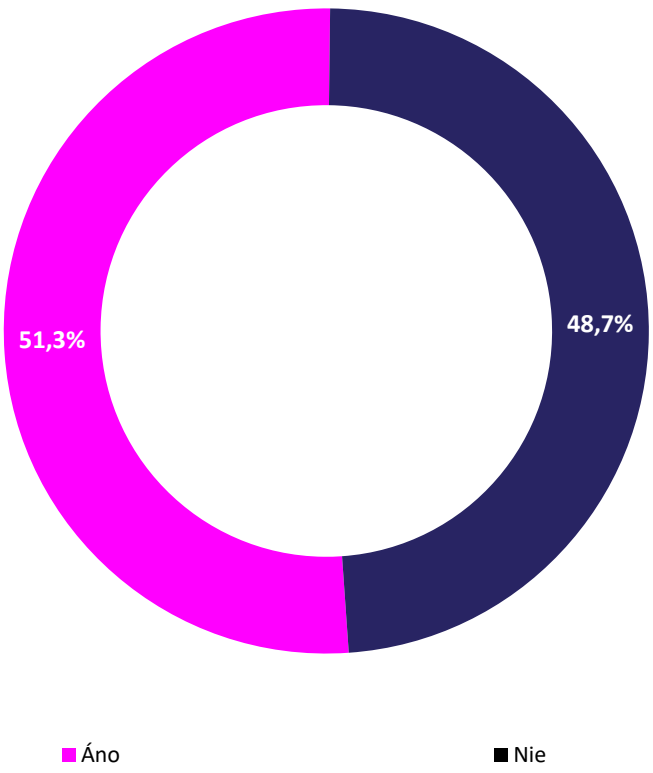

N=1000 respondentov

Medzi podnikateľov, ktorí majú partnerov v rámci trhu EÚ je najviac malých podnikov (58,7 %), firiem v sektore ubytovanie a stravovanie (72,2 %), z Trenčianskeho kraja (57,3 %), prevažne v zahraničnom vlastníctve (91,3 %). 51,3 % mikro-podnikateľov nemá partnerov v iných členských krajinách EÚ, najmä firmy v sektore pôdohospodárstvo (65,7 %), predovšetkým z Nitrianskeho kraja (52,9 %), resp. Košického kraja (52,3 %), MSP fyzické osoby (55,2 %).

Tabuľka 31 **Má Vaša spoločnosť partnerov (odberateľov alebo dodávateľov) z iných členských krajín EÚ?**

Riadkové %	Kategória	Áno	Nie
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**51,3 %**	**48,7 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	48,7 %	51,3 %
	Malý podnik (10-49)	58,7 %	41,3 %
	Stredný podnik (50-249)	54,0 %	46,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	34,3 %	65,7 %
	Priemysel	54,0 %	46,0 %
	Stavebníctvo	40,6 %	59,4 %
	Obchod	57,9 %	42,1 %
	Ubytovanie a stravovanie	72,2 %	27,8 %
	Doprava, informácie	54,0 %	46,0 %
	Obchodné služby	48,1 %	51,9 %
	Ostatné služby	59,5 %	40,5 %
Kraj sídla	Bratislavský	54,8 %	45,2 %
	Trnavský	50,0 %	50,0 %
	Nitriansky	47,1 %	52,9 %
	Trenčiansky	57,3 %	42,7 %
	Banskobystrický	48,9 %	51,1 %
	Žilinský	51,6 %	48,4 %
	Prešovský	48,2 %	51,8 %
	Košický	47,7 %	52,3 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	44,8 %	55,2 %
	MSP - právnické osoby	53,5 %	46,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	50,4 %	49,6 %
	Zahraničné	91,3 %	8,7 %

2.18. Vnímanie benefitov jednotného trhu, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov

Takmer dve tretiny opytovaných MSP (65,8 %) **vníma benefity jednotného trhu EÚ**, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov. Tretina podnikateľov MSP (33,6 %) na Slovensku výhody jednotného trhu nevníma. Niečo viac ako pol percenta (0,6 %) nevie, aké sú výhody benefitov jednotného trhu EÚ, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov.

Graf 22 **Vnímanie benefitov jednotného trhu, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov**

V januári bolo 30. výročie vzniku jednotného trhu EÚ. Slovensko je jeho súčasťou 19 rokov. Vnímate benefity jednotného trhu na Vaše podnikanie?

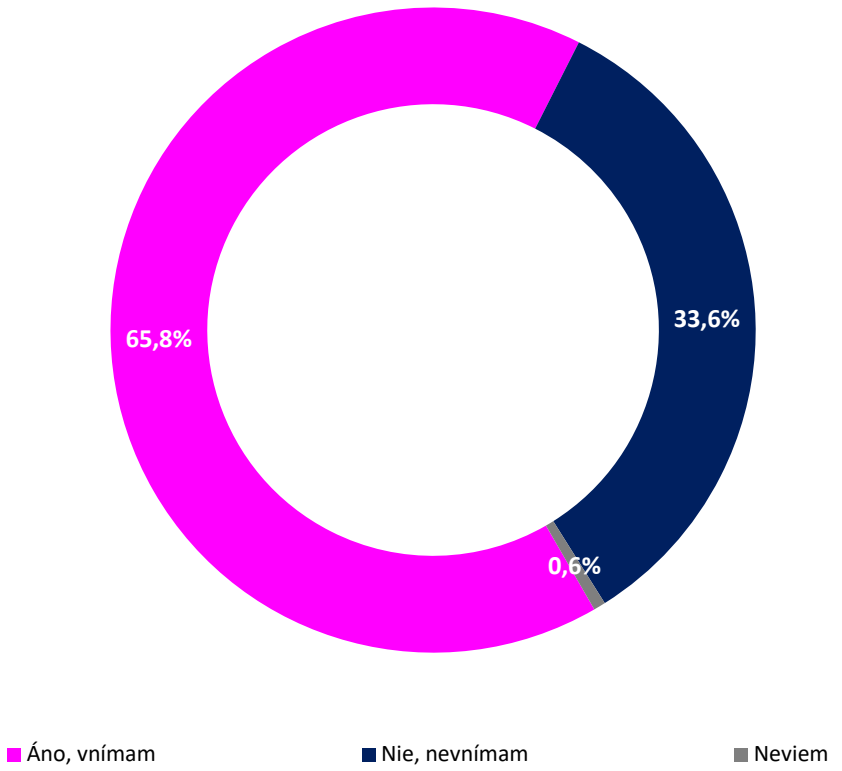

N=1000 respondentov

Benefity jednotného trhu, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov vnímajú najčastejšie malé podniky (71,8 %), hlavne firmy v sektore obchod (75,0 %), z Banskobystrického kraja (69,1 %), MSP právnické osoby (67,7 %), hlavne v zahraničnom vlastníctve (73,9 %). Benefity prínosov jednotného trhu EÚ nevnímajú hlavne stredné podniky (38 %), následne najmä firmy v sektore stavebníctvo (41,3 %), a pôdohospodárstvo (40,0 %), z Košického kraja (39,3 %), MSP fyzické osoby (39,2 %).

Tabuľka 32 **Vnímanie benefitov jednotného trhu, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov**

Riadkové %	Kategória	Áno, vnímam	Nie, nevnímam	Neviem
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**65,8 %**	**33,6 %**	**0,6 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	64,7 %	34,6 %	0,7 %
	Malý podnik (10-49)	71,8 %	28,2 %	0,0 %
	Stredný podnik (50-249)	61,0 %	38,0 %	1,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	60,0 %	40,0 %	0,0 %
	Priemysel	66,9 %	33,1 %	0,0 %
	Stavebníctvo	57,2 %	41,3 %	1,4 %
	Obchod	75,0 %	25,0 %	0,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	69,4 %	30,6 %	0,0 %
	Doprava, informácie	63,0 %	36,0 %	1,0 %
	Obchodné služby	66,7 %	32,7 %	0,6 %
	Ostatné služby	60,8 %	38,0 %	1,3 %
Kraj sídla	Bratislavský	68,5 %	30,8 %	0,7 %
	Trnavský	63,3 %	36,7 %	0,0 %
	Nitriansky	66,3 %	33,7 %	0,0 %
	Trenčiansky	67,1 %	32,9 %	0,0 %
	Banskobystrický	69,1 %	28,7 %	2,1 %
	Žilinský	63,5 %	36,5 %	0,0 %
	Prešovský	65,5 %	33,6 %	0,9 %
	Košický	59,8 %	39,3 %	0,9 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	60,0 %	39,2 %	0,8 %
	MSP - právnické osoby	67,7 %	31,7 %	0,5 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	65,6 %	33,8 %	0,6 %
	Zahraničné	73,9 %	26,1 %	0,0 %

2.19. Výhoda jednotného trhu, ktorú vnímajú podnikatelia najintenzívnejšie

Ako **najintenzívnejšiu výhodu jednotného trhu** vnímajú MSP **voľný pohyb osôb, kapitálu, služieb a tovaru (59,1 %).** Druhou výhodou jednotného trhu, ktorú vnímajú MSP je odstraňovanie colných povinností a bariér (30,9 %). Zavádzanie jednotných štandardov kvality vníma za výhodu jednotného trhu 5,5 % MSP na Slovensku. Necelé jedno percento MSP vníma ako výhodu jednotného trhu (0,8 %) ochranu spotrebiteľa prostredníctvom informácií o produktoch a zabezpečení ich bezpečnosti. 2,1 % vnímajú iné výhody a 1,7 % nevedelo odpovedať.

Graf 23 **Výhoda jednotného trhu, ktorú vnímajú podnikatelia najintenzívnejšie**

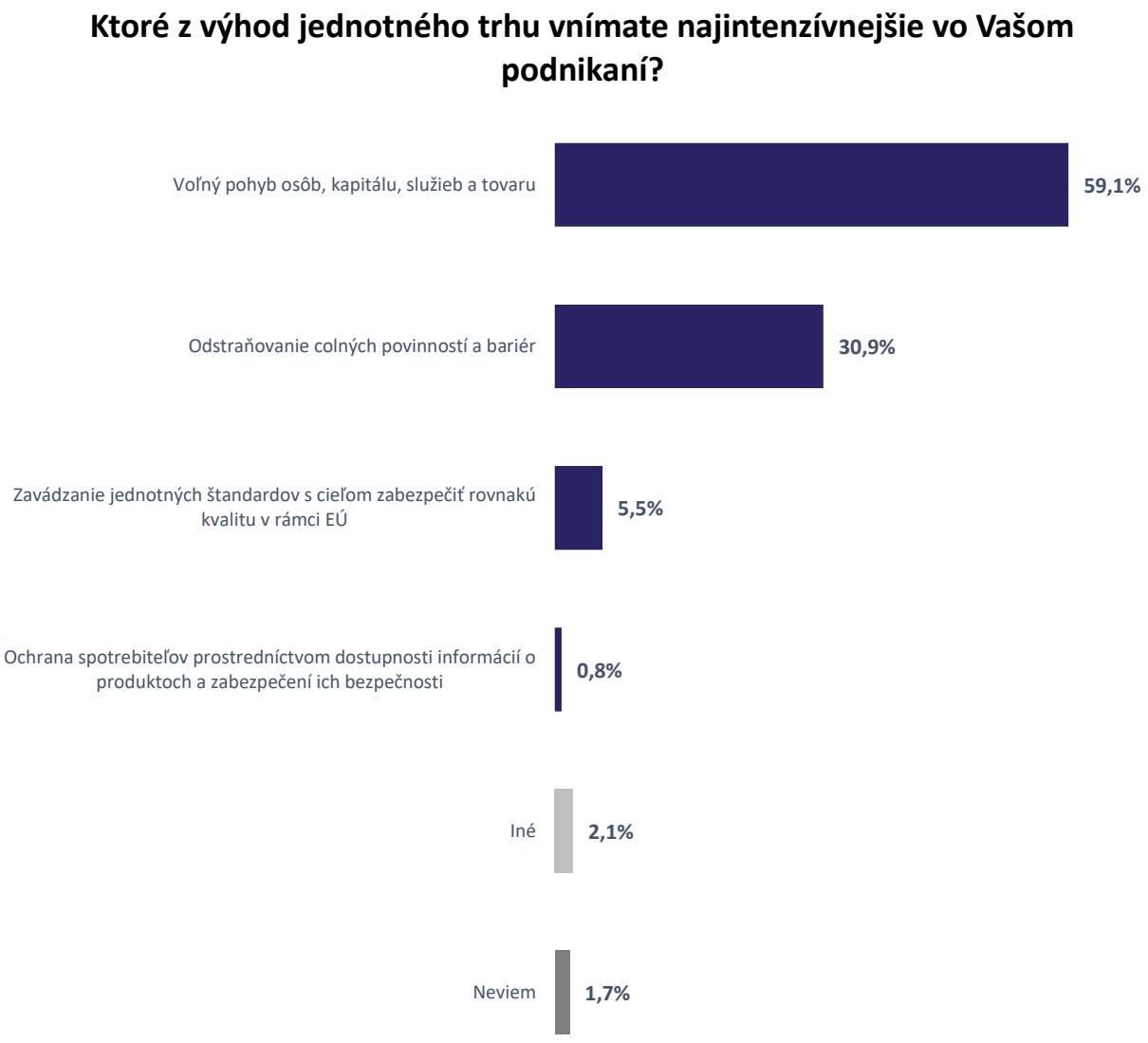

N=658 respondentov, ktorí vnímajú výhody jednotného trhu EÚ

Najintenzívnejšie vnímajú výhodu jednotného trhu stredné podniky (67,2 %), ďalej najmä MSP v sektore stavebníctvo (68,4 %), hlavne z Prešovského kraja (69,4 %), prevažne podnikatelia fyzické osoby (63,3 %). Výhodu odstraňovanie colných povinností a bariér vnímajú najmä malé podniky (35,1 %), hlavne v sektore obchod (38,2 %), resp. pôdohospodárstvo (38,1), z Trenčianskeho kraja (41,8 %), MSP právnické osoby (32,7 %), v tuzemskom vlastníctve (30,9 %). Zavádzanie jednotlivých štandardov s cieľom zabezpečiť rovnakú kvalitu v rámci EÚ vnímajú

najčastejšie mikropodnikatelia (6,2 %), ďalej hlavne firmy v sektore pôdohospodárstvo (14,3 %), z Košického kraja (10,9 %). Ochranu spotrebiteľov prostredníctvom dostupnosti informácií o produktoch a zabezpečení ich bezpečnosti vnímajú najčastejšie ako výhodu stredné podniky (3,3 %), najmä firmy v sektore ostatné služby (4,2 %), z Trenčianskeho kraja (1,8 %).

Tabuľka 33 **Výhoda jednotného trhu, ktorú vnímajú podnikatelia najintenzívnejšie**

Riadkové %	Kategória	Voľný pohyb osôb, kapitálu, služieb a tovaru	Odstraňovanie colných povinností a bariér	Zavádzanie jednotných štandardov s cieľom zabezpečiť rovnakú kvalitu v rámci EÚ	Ochrana spotrebiteľov prostredníctvom dostupnosti informácií o produktoch a zabezpečení ich bezpečnosti	Iné	Neviem
Celková vzorka	**658 respondentov**	**59,1 %**	**30,9 %**	**5,5 %**	**0,8 %**	**2,1 %**	**1,7 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	57,9 %	30,5 %	6,2 %	0,7 %	2,4 %	2,2 %
	Malý podnik (10-49)	59,5 %	35,1 %	3,4 %	0,0 %	1,4 %	0,7 %
	Stredný podnik (50-249)	67,2 %	23,0 %	4,9 %	3,3 %	1,6 %	0,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	42,9 %	38,1 %	14,3 %	0,0 %	0,0 %	4,8 %
	Priemysel	55,4 %	36,1 %	1,2 %	1,2 %	1,2 %	4,8 %
	Stavebníctvo	68,4 %	21,5 %	8,9 %	0,0 %	1,3 %	0,0 %
	Obchod	57,7 %	38,2 %	2,4 %	0,8 %	0,8 %	0,0 %
	Ubytovanie a stravovanie	56,0 %	32,0 %	12,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
	Doprava, informácie	58,7 %	36,5 %	1,6 %	0,0 %	1,6 %	1,6 %
	Obchodné služby	59,7 %	26,4 %	6,5 %	0,5 %	4,6 %	2,3 %
	Ostatné služby	60,4 %	27,1 %	8,3 %	4,2 %	0,0 %	0,0 %
Kraj sídla	Bratislavský	63,9 %	26,2 %	4,7 %	1,6 %	2,1 %	1,6 %
	Trnavský	50,0 %	37,1 %	8,1 %	0,0 %	0,0 %	4,8 %
	Nitriansky	52,2 %	37,7 %	5,8 %	1,4 %	1,4 %	1,4 %
	Trenčiansky	45,5 %	41,8 %	5,5 %	1,8 %	5,5 %	0,0 %
	Banskobystrický	64,6 %	29,2 %	3,1 %	0,0 %	1,5 %	1,5 %
	Žilinský	57,5 %	33,8 %	3,8 %	0,0 %	1,3 %	3,8 %
	Prešovský	69,4 %	22,2 %	4,2 %	0,0 %	4,2 %	0,0 %
	Košický	57,8 %	29,7 %	10,9 %	0,0 %	1,6 %	0,0 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	63,3 %	24,7 %	6,7 %	0,0 %	1,3 %	4,0 %
	MSP - právnické osoby	57,9 %	32,7 %	5,1 %	1,0 %	2,4 %	1,0 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	59,1 %	30,9 %	5,5 %	0,8 %	2,0 %	1,7 %
	Zahraničné	58,8 %	29,4 %	5,9 %	0,0 %	5,9 %	0,0 %

2.20. Je podpora slovenských MSP zo strany EÚ dostatočná?

Viac ako dve tretiny MSP na Slovensku **nepovažujú podporu MSP zo strany EÚ** za dostatočnú (67,1 %). Z toho takmer tridsať percent MSP je presvedčených, že určite nie (29,7 %). Naopak 23,2 % MSP podnikateľov si myslí, že podpora je dostatočná, ale iba necelé štyri percenta MSP (3,7 %) je presvedčená, že je určite dostatočná. Takmer desatina slovenských MSP podnikateľov sa nevedela vyjadriť (9,7 %).

Graf 24 **Je podpora slovenských MSP zo strany EÚ dostatočná?**

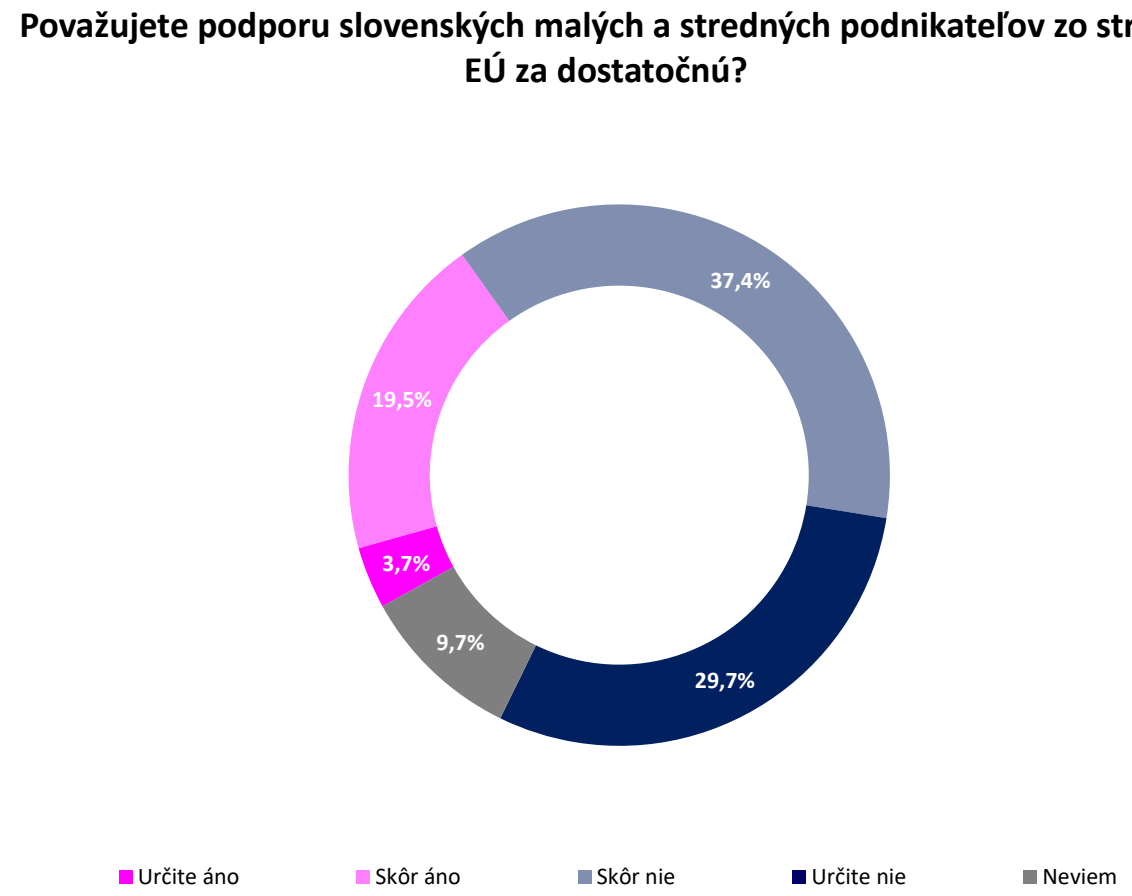

N=1000 respondentov

Nedostatočnú podporu slovenských malých a stredných podnikateľov zo strany EÚ pociťujú najmä stredné podniky (72,0 %), ďalej hlavne firmy v sektore doprava, informácie (73,0 %) a pôdohospodárstvo (71,4 %), z Trenčianskeho kraja (71,9 %), MSP právnické osoby (67,9 %), prevažne v tuzemskom vlastníctve (67,3 %). Určite je nedostatočná pre 37,0 % MSP v sektore doprava, informácie, ďalej pre firmy z Nitrianskeho kraja (35,6 %) a Košického kraja (34,6). Pre štyri percentá mikropodnikov je podpora určite dostatočná, ďalej najmä pre firmy v sektore ubytovanie a stravovanie (5,6 %), z Trenčianskeho kraja (7,3 %), MSP fyzické osoby (4,4 %). Naopak skôr nedostatočná je predovšetkým u firiem v Bratislavskom kraji (41,2 %), v tuzemskom vlastníctve (37,8 %), najmä MSP právnické osoby (38,8 %). Nevedeli sa vyjadriť najmä podnikatelia v sektore stavebníctvo (15,9 %), firmy z Bratislavského kraja (12,2 %).

Tabuľka 34 **Je podpora slovenských MSP zo strany EÚ dostatočná?**

Riadkové %	Kategória	Určite áno	Skôr áno	Skôr nie	Určite nie	Neviem
Celková vzorka	**1000 respondentov**	**3,7 %**	**19,5 %**	**37,4 %**	**29,7 %**	**9,7 %**
Počet zamestnancov	Mikropodnik (0-9)	4,0 %	19,5 %	36,6 %	30,8 %	9,1 %
	Malý podnik (10-49)	3,4 %	21,4 %	38,8 %	24,8 %	11,7 %
	Stredný podnik (50-249)	2,0 %	16,0 %	40,0 %	32,0 %	10,0 %
Odvetvie	Pôdohospodárstvo	2,9 %	20,0 %	37,1 %	34,3 %	5,7 %
	Priemysel	2,4 %	24,2 %	39,5 %	26,6 %	7,3 %
	Stavebníctvo	4,3 %	15,9 %	29,0 %	34,8 %	15,9 %
	Obchod	4,9 %	17,1 %	35,4 %	34,1 %	8,5 %
	Ubytovanie a stravovanie	5,6 %	25,0 %	44,4 %	22,2 %	2,8 %
	Doprava, informácie	3,0 %	15,0 %	36,0 %	37,0 %	9,0 %
	Obchodné služby	3,4 %	19,8 %	40,4 %	25,0 %	11,4 %
	Ostatné služby	3,8 %	25,3 %	39,2 %	27,8 %	3,8 %
Kraj sídla	Bratislavský	3,6 %	19,4 %	41,2 %	23,7 %	12,2 %
	Trnavský	3,1 %	21,4 %	33,7 %	30,6 %	11,2 %
	Nitriansky	2,9 %	21,2 %	34,6 %	35,6 %	5,8 %
	Trenčiansky	7,3 %	12,2 %	37,8 %	34,1 %	8,5 %
	Banskobystrický	3,2 %	22,3 %	37,2 %	28,7 %	8,5 %
	Žilinský	3,2 %	19,0 %	39,7 %	31,0 %	7,1 %
	Prešovský	4,5 %	20,9 %	34,5 %	30,0 %	10,0 %
	Košický	2,8 %	18,7 %	33,6 %	34,6 %	10,3 %
Právna forma firmy	FO - podnikatelia	4,4 %	19,2 %	33,2 %	31,6 %	11,6 %
	MSP - právnické osoby	3,5 %	19,6 %	38,8 %	29,1 %	9,1 %
Vlastníctvo firmy	Tuzemské	3,7 %	19,3 %	37,8 %	29,5 %	9,7 %
	Zahraničné	4,3 %	26,1 %	21,7 %	39,1 %	8,7 %

3. Zhrnutie výsledkov

Tvorbu regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie sleduje 60,0 % malých a stredných podnikateľov na Slovensku, z toho desatina (10,8 %) ju sleduje pravidelne na týždennej báze, 27,2 % ju sleduje príležitostne niekoľkokrát počas roka a výnimočne ak sa ich téma týka ju sleduje 22,0 % MSP. Až 40 % MSP na Slovensku tvorbu regulácií EÚ nesleduje vôbec. Hlavne stredné podniky (73,0 %) sledujú tvorbu regulácií v EÚ, ďalej sú to najmä podnikatelia MSP v sektore stavebníctvo (65,2 %), hlavne firmy z Bratislavského kraja (64,8 %).

Až 40,3 % MSP ako dôvod nesledovania procesu tvorby regulácií EÚ uviedlo, že nemá na to čas a venuje sa podnikaniu. Takmer tretinu MSP to nezaujíma (28,0 %). Viac ako pätina (21,0 %) si nemyslí, že vie niečo ovplyvniť pri tvorbe regulácií v EÚ. 18,8 % opytovaných MSP nemá dostatok informácií k tvorbe regulácií v EÚ.

Ako zdroj čerpania informácií o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania uviedlo 38,2 % MSP ostatné média. Špecializované média venujúce sa témam EÚ (Euroactiv, Európske noviny) uviedla viac ako pätina MSP (22,3 %) ako zdroj informácií týkajúcich sa podnikania. Národné inštitúcie ako zdroj informácií o reguláciách týkajúcich sa podnikania uviedlo 18,5 % podnikateľov MSP na Slovensku.

Najčastejšie čerpajú MSP informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania v slovenskom jazyku (86,6 %). 37,6 % opytovaných MSP podnikateľov čerpá informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania v anglickom jazyku.

Až 58,4 % opytovaných podnikateľov MSP si myslí, že na Slovensku nie je dostatok informácií ohľadne regulácií na úrovni EÚ, z toho 23,7 % podnikateľov je presvedčených, že určite nie a 34,7 % opytovaných podnikateľov MSP skôr nie.

Väčšina MSP podnikateľov na Slovensku si myslí, že európske politiky/legislatíva má dopady na ich podnikanie (85,9 %). Až 40,8 % respondentov MSP si myslí, že majú výrazne dopady na ich podnikanie a 45,1 %, že majú mierny vplyv na ich podnikanie.

Takmer polovica oslovených podnikateľov MSP (47,1 %) si myslí, že regulácie pochádzajúce z EÚ najviac vplývajú na ochranu osobných údajov. 44,0 % MSP si myslí, že regulácie pochádzajúce z EÚ najviac vplývajú na ochranu životného prostredia. Takmer tridsať percent respondentov MSP (29,0 %) si myslí, že regulácie pochádzajúce z EÚ vplývajú na technické normy.

Väčšina opytovaných MSP na Slovensku pozná nariadenie o roamingu, ktoré malo za cieľ zníženie poplatkov (62,1 %). Druhou najznámejšou reguláciou je smernica o rádiových zariadeniach, ktoré zavádza jednotné nabíjačky pre elektronické zariadenia, pozná ju 47,1 % MSP na Slovensku. Treťou najznámejšou reguláciou EÚ je systém obchodovania s emisiami v EÚ (ETS), pozná ho 36,1 % MSP na Slovensku.

Viac ako osemdesiat percent dopytovaných MSP (80,5 %) hodnotí pozitívne nariadenie o roamingu, ktoré malo za účel zníženie poplatkov, z toho až 63,1 % veľmi pozitívne. Desatina MSP ho hodnotí neutrálne (10,5 %) a iba 7,4 % MSP podnikateľov negatívne. Druhou najviac pozitívne hodnotenou reguláciou je smernica o rádiových zariadeniach pre zavedenie jednotných nabíjačiek, ktorú hodnotilo pozitívne až 76,2 % MSP, z toho viac ako polovica veľmi pozitívne (58,2 %).

Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá hodnotí pozitívne 42,4 % MSP, z toho 16,9 % veľmi pozitívne. Naopak 23,3 % podnikateľov MSP hodnotí zavádzanie infraštruktúry alternatívnych palív negatívne, až 17,4 % veľmi negatívne. Niečo viac ako tridsať percent zaujalo neutrálny postoj (31,6 %).

Takmer dve tretiny opytovaných podnikateľov (65,8 %) vníma benefity jednotného trhu EÚ, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov. Tretina MSP (33,6 %) na Slovensku výhody jednotného trhu nevníma. Niečo viac ako pol percenta (0,6 %) nevie, aké sú výhody benefitov jednotného trhu EÚ, ktorého je Slovensko súčasťou 19 rokov.

Najintenzívnejšie vnímajú výhodu jednotného trhu podnikatelia voľný pohyb osôb, kapitálu, služieb a tovaru (59,1 %). Druhou výhodou jednotného trhu, ktorú vnímajú MSP je odstraňovanie colných povinností a bariér (30,9 %).

Viac ako dve tretiny MSP na Slovensku nepovažujú podporu MSP zo strany EÚ za dostatočnú (67,1 %). Z toho takmer tridsať percent MSP ju určite nepovažuje za dostatočnú (29,7 %).

4. Metodika prieskumu

Zber informácií od respondentov sa realizoval prostredníctvom telefonického prieskumu za použitia metódy CATI. Uvedenú metódu možno charakterizovať ako kvantitatívnu metódu zberu údajov, prostredníctvom ktorej profesionálni operátori telefonicky kontaktujú vybranú skupinu respondentov. Rozhovor sa následne riadi pripravenou štruktúrou otázok a odpovedí formou dotazníka. Prieskum zameraný na postoje MSP k EÚ a jej politikám sa uskutočnil 2. až 12. októbra 2023. Zber údajov sa realizoval na základe dotazníka, ktorý spracovala Slovak Business Agency. Dotazník pozostával z 25 uzavretých otázok. Výberová reprezentatívna vzorka o veľkosti 1000 respondentov bola vytvorená stratifikovaným náhodným výberom zo základného súboru malých a stredných podnikov, ktorí v roku 2023 vykonávali podnikateľskú činnosť na území Slovenskej republiky. Respondenti prieskumu boli predstavitelia podnikateľských subjektov s rozhodovacou právomocou, teda majitelia firiem, generálni riaditelia, výkonní riaditelia alebo kompetentní pracovníci poverení odpovedať na otázky zodpovednou osobou vo firme s rozhodovacou právomocou. Ako stratifikačné kritériá boli použité štyri znaky:

- Rozdelenie podnikateľských subjektov podľa právnej formy, pričom fyzické osoby – podnikatelia boli v početnosti reprezentované 250 respondentmi a MSP – právnické osoby (podniky) boli v prieskume zastúpené 750 respondentmi.
- Rozdelenie MSP – právnických osôb (750) podľa počtu zamestnancov v nasledovnej štruktúre: 450 mikropodnikov (podniky s 0 až 9 zamestnancami), 200 malých podnikov (podniky s 10 až 49 zamestnancami) a 100 stredných podnikov (podniky s 50 až 249 zamestnancami).
- Rozdelenie podnikateľských subjektov podľa ich sídla z hľadiska regionálneho členenia na úrovni NUTS 3 na: Bratislavský, Trnavský, Trenčiansky, Nitriansky, Žilinský, Banskobystrický, Prešovský a Košický kraj.
- Rozdelenie podnikateľských subjektov podľa hlavného druhu ekonomickej činnosti zapísanej do Obchodného registra na základe klasifikácie SK NACE Rev. 2, pričom kategorizácia hlavných ekonomických činností bola stanovená nasledovne: pôdohospodárstvo (sekcia A); priemysel (sekcia B, C, D, E); stavebníctvo (sekcia F); obchod (sekcia G); ubytovanie a stravovanie (sekcia I); doprava, informačné a komunikačné činností (sekcia H, J); obchodné služby (sekcia K, L, M, N) a ostatné služby (sekcia O, P, Q, R, S).

5. Dotazník

1. Sledujete proces tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie?

1. Áno, sledujeme ho pravidelne (minimálne raz za týždeň)
2. Áno, sledujeme ho len príležitostne (niekoľkokrát počas roka)
3. Áno, ale skôr výnimočne (najmä ak sa konkrétna téma dotýka môjho podnikania)
4. Nesledujeme ho vôbec

2. Prečo nesledujete proces tvorby regulácií EÚ vplývajúcich na podnikanie? *(Možnosť výberu viacerých odpovedí. Odpovedajú len respondenti, ktorí v otázke č. 1 vybrali odpoveď 4.)*

1. Nemáme na to čas, venujeme sa podnikaniu
2. Nemáme dostatok informácií
3. Chýbajú nám potrebné znalosti
4. Jazyková bariéra
5. Nemyslíme si, že to je dôležité, podstatné sú národné regulácie
6. Nemyslíme si, že vieme niečo ovplyvniť
7. Nezaujíma nás to
8. Iné... uveďte
9. Neviem *(Nečítať.)*

3. Z akých zdrojov najčastejšie čerpáte informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania? *(Možnosť výberu viacerých odpovedí.)*

1. Primárne zdroje – portál Eur-lex, Európsky parlament, Rada EÚ, Európska komisia
2. Národné inštitúcie - vláda a ministerstvá SR, NR SR
3. Informačné kanály slovenských europoslancov (ich sociálne siete a webové stránky)
4. Špecializované slovenské média venujúce sa témam EÚ (napr. Euractiv.sk, Európske noviny)
5. Špecializované zahraničné média venujúce sa aj témam EÚ (napr. Politico, Euronews, EÚ Observer, Euractiv.com)
6. Ostatné média
7. Profesijné a zamestnávateľské združenia
8. Iné... uveďte
9. Neviem *(Nečítať.)*

4. V akých jazykoch najčastejšie čerpáte informácie o reguláciách EÚ týkajúcich sa podnikania? *(Možnosť výberu viacerých odpovedí.)*

1. Slovenskom
2. Českom
3. Anglickom
4. Nemeckom
5. Francúzskom

6. Inom jazyku... uveďte

5. Myslíte si, že je na Slovensku dostatok informácií ohľadne procesu tvorby regulácií na úrovni EÚ?

1. Určite áno
2. Skôr áno
3. Skôr nie
4. Určite nie
5. Neviem *(Nečítať.)*

6. Myslíte si, že európske politiky/legislatíva majú na Vaše podnikanie dopady?

1. Áno, majú výrazne dopady na naše podnikanie
2. Áno, majú mierny vplyv na naše podnikanie
3. Nemajú žiadny vplyv na naše podnikanie

7. Aký podiel regulácií ovplyvňujúcich vaše podnikanie má podľa Vás pôvod v EÚ?

1. 0 až 20 %
2. 21 až 40 %
3. 41 až 60 %
4. 61 až 80 %
5. 81 až 100 %
6. Neviem *(Nečítať.)*

8. Na ktoré oblasti Vášho podnikania podľa Vás najviac vplývajú regulácie pochádzajúce z EÚ? *(Možnosť výberu viacerých odpovedí.)*

1. Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci (BOZP)
2. Pracovno-právne vzťahy
3. Ochrana životného prostredia
4. Ochrana údajov
5. Zahranično-obchodné aktivity
6. Podpora podnikania
7. Technické normy
8. Štatistické zisťovania
9. Iné... uveďte
10. Neviem *(Nečítať.)*

9. Ktoré z uvedených regulácií EÚ poznáte? *(Možnosť výberu viacerých odpovedí.)*

1. Akt o digitálnych službách (DSA), ktorý sa zameriava na zvýšenie bezpečnosti online priestoru

2. Akt o digitálnych trhoch (DMA), ktorého účelom je zabezpečiť rovnané podmienky pre všetky digitálne spoločnosti
3. Nariadenie o roamingu, ktoré malo za cieľ zníženie poplatkov za roaming
4. Systém obchodovania s emisiami v EÚ (ETS)
5. Smernica o rádiových zariadeniach, ktorá zavádza jednotné nabíjačky pre elektronické zariadenia
6. Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD)
7. Žiadnu z uvedených regulácií EÚ nepoznám

10. Ako tieto regulácie hodnotíte? Prosím, ohodnoťte na stupnici od 1 (veľmi pozitívne) do 5 (veľmi negatívne). *(Odpovedajú len respondenti, ktorí v otázke č. 9 vybrali odpoveď 1 až 6, pričom odpovedajú len v nadväznosti na vybrané odpovede.)*

	1 - veľmi pozitívne	**2**	**3**	**4**	**5 - veľmi negatívne**	**6 - Neviem** *(Nečítať.)*
1. Akt o digitálnych službách (DSA), ktorý sa zameriava na zvýšenie bezpečnosti online priestoru						
2. Akt o digitálnych trhoch (DMA), ktorého účelom je zabezpečiť rovnané podmienky pre všetky digitálne spoločnosti						
3. Nariadenie o roamingu, ktoré malo za cieľ zníženie poplatkov za roaming						
4. Systém obchodovania s emisiami v EÚ (ETS)						
5. Smernica o rádiových zariadeniach, ktorá zavádza jednotné nabíjačky pre elektronické zariadenia						
6. Smernica o vykazovaní informácií o udržateľnosti podnikov (CSRD)						

11. V poslednom roku sa v Európskom parlamente schválili okrem iného aj nižšie uvedené regulácie. Ktoré z nich poznáte? *(Možnosť výberu viacerých odpovedí.)*

1. Emisné normy CO2 pre osobné vozidlá a ľahké úžitkové vozidlá
2. Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM tiež známe ako „uhlíková daň“)
3. Akt o umelej inteligencii
4. Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá (elektronabíjačka každých 60km na diaľnici)
5. Žiadnu z uvedených regulácií EÚ nepoznám

12. Ako tieto regulácie hodnotíte? Prosím, ohodnoťte na stupnici od 1 (veľmi pozitívne) do 5 (veľmi negatívne). *(Odpovedajú len respondenti, ktorí v otázke č. 11 vybrali odpoveď 1 až 4, pričom odpovedajú len v nadväznosti na vybrané odpovede.)*

	1 - veľmi pozitívne	**2**	**3**	**4**	**5 - veľmi negatívne**	**6 - Neviem** *(Nečítať.)*
1. Emisné normy CO2 pre osobné vozidlá a ľahké úžitkové vozidlá						
2. Mechanizmus kompenzácie uhlíka na hraniciach (CBAM tiež známe ako „uhlíková daň“)						
3. Akt o umelej inteligencii						
4. Zavádzanie infraštruktúry pre alternatívne palivá (elektronabíjačka každých 60km na diaľnici)						

13. Posledné roky je politika EÚ zameraná na zelené témy. V roku 2021 prišla EÚ s iniciatívou s názvom „Fit for 55,“ ktorej cieľom je znížiť emisie skleníkových plynov do roku 2030 o 55 % v porovnaní s rokom 1990. Poznáte balíček environmentálnych opatrení s názvom „Fit for 55“?

1. Áno, sme veľmi dobre oboznámení s balíčkom „Fit for 55“ a jeho cieľmi
2. Áno, čiastočne poznáme balíček „Fit for 55“ a niektoré z jeho opatrení
3. Počuli sme o balíčku „Fit for 55“ ale vieme o ňom veľmi málo
4. Nie, nevieme nič o balíčku „Fit for 55“ a jeho obsahu

14. Každý občan alebo podnik má možnosť vyjadriť sa k novým politikám a existujúcim reguláciam EÚ na webe „Haveyoursay/Vyjadrite svoj názor“.Vedeli ste o tejto možnosti?

1. Áno
2. Nie

15. Využili ste niekedy túto možnosť? *(Odpovedajú len respondenti, ktorí v otázke č. 14 vybrali odpoveď 1.)*

1. Áno
2. Nie

16. Prečo ste túto možnosť nevyužili? *(Odpovedajú len respondenti, ktorí v otázke č. 15 vybrali odpoveď 2.)*

1. Nemáme na také záležitosti čas
2. Nemyslíme si, že dokážeme niečo ovplyvniť
3. Nemáme dostatok informácií

4. Chýbajú nám potrebné znalosti
5. Jazyková bariéra
6. Nemyslíme si, že to je dôležité, podstatné sú národné regulácie
7. Nezaujíma nás to
8. Iný dôvod... uveďte
9. Neviem *(Nečítať.)*

17. Má Vaša spoločnosť partnerov (odberateľov alebo dodávateľov) z iných členských krajín EÚ?

1. Áno
2. Nie

18. V januári bolo 30. výročie vzniku jednotného trhu EÚ. Slovensko je jeho súčasťou 19 rokov. Vnímate benefity jednotného trhu na Vaše podnikanie?

1. Áno, vnímam
2. Nie, nevnímam
3. Neviem *(Nečítať.)*

19. Ktoré z výhod jednotného trhu vnímate najintenzívnejšie vo Vašom podnikaní? *(Odpovedajú len respondenti, ktorí v otázke č. 18 vybrali odpoveď 1.)*

1. Odstraňovanie colných povinností a bariér
2. Zavádzanie jednotných štandardov s cieľom zabezpečiť rovnakú kvalitu v rámci EÚ
3. Ochrana spotrebiteľov prostredníctvom dostupnosti informácií o produktoch a zabezpečení ich bezpečnosti
4. Voľný pohyb osôb, kapitálu, služieb a tovaru
5. Iné (uveďte)...
6. Neviem *(Nečítať.)*

20. Považujete podporu slovenských malých a stredných podnikateľov zo strany EÚ za dostatočnú?

1. Určite áno
2. Skôr áno
3. Skôr nie
4. Určite nie
5. Neviem posúdiť

21. Aká je právna forma vašej firmy?

1. Živnostník
2. Spoločnosť s ručeným obmedzeným
3. Akciová spoločnosť
4. Slobodné povolanie
5. Samostatne hospodáriaci roľník

6. Iná forma (napr. družstvo, komanditná spoločnosť, verejno-obchodná spoločnosť, jednoduchá spoločnosť na akcie, zahraničná osoba)

22. Koľko zamestnancov má vaša firma?

1. Žiadnych
2. 1 až 3 zamestnancov
3. 4 až 5 zamestnancov
4. 6 až 9 zamestnancov
5. 10 až 19 zamestnancov
6. 20 až 49 zamestnancov
7. 50 až 249 zamestnancov

23. Uveďte, prosím, okres, v ktorom sídli vaša firma.

_____

24. Ktorá z nasledovných činností je vo vašom podnikaní aktuálne hlavná (podľa štatistickej klasifikácie ekonomických činností SK NACE Rev. 2)**?**

1. poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov
2. ťažba a dobývanie
3. priemyselná výroba
4. dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu
5. dodávka vody; čistenie a odvod odpadových vôd, odpady a služby odstraňovania odpadov
6. stavebníctvo
7. veľkoobchod a maloobchod; oprava motorových vozidiel a motocyklov
8. doprava a skladovanie
9. ubytovacie a stravovacie služby
10. informácie a komunikácia
11. finančné a poisťovacie činnosti
12. činnosti v oblasti nehnuteľností
13. odborné, vedecké a technické činnosti
14. administratívne a podporné služby
15. vzdelávanie
16. zdravotníctvo a sociálna pomoc
17. umenie, zábava a rekreácia
18. ostatné činnosti

25. Uveďte druh vlastníctva Vašej firmy.

1. Výlučne tuzemské
2. Prevažujúce tuzemské
3. Výlučne zahraničné/medzinárodné
4. Prevažujúce zahraničné/medzinárodné